

ÁROP-1.1.16-2012-2012-0001
Esélyegyenlőség-elvű
fejlesztéspolitika kapacitásának
biztosítása

Helyi
Esélyegyenlőségi
Program

Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata

2013-2018.

Türr István Képző és Kutató Intézet
Cím: 1054 Budapest, Széchenyi u. 14.
Telefon: 06-1-882-3454
email: ugyfelszolgalat@tkki.hu
web: www.tkki.hu
Felnőttképzési nyilvántartási szám: 01-0790-04
Intézményi akkreditációs lajstromszám: AL 0008

MAGYARY
PROGRAM

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával,
az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Célok.....	5
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	5
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	5
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	7
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	17
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	21
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	22
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	24
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	25
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	26
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	27
1. A HEP IT részletei.....	27
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	27
A beavatkozások megvalósítói.....	27
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	28
3. Megvalósítás.....	32
A megvalósítás előkészítése.....	32
A megvalósítás folyamata.....	32
Monitoring és visszacsatolás.....	33
Nyilvánosság.....	33
Érvényesülés, módosítás.....	35
4. Elfogadás módja és dátuma.....	36

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Bármely irányból közeledünk a városhoz, megkapó látvány a lankás domboldalokról lekúszó utcák, terek képe. Szekszárd ma 36 ezer lakosával és otthonosságával a korszerű kisváros kényelmét nyújtja. Tolna megye székhelye a Dunántúli-dombság és az Alföld találkozásánál fekszik. A Szekszárdi-dombság és a Sárköz határolta település a Remete-patak (Séd-patak) völgyében indult növekedésnek. A várost ma északról a Sió-csatorna határolja. Szekszárdot a Budapest-Pécs közötti 6-os számú főúton, valamint az M6-os autópályán és M9-es autóúton, Baja felől az 56-os számú közúton lehet megközelíteni. A város mellett elhaladó 6-os útról a 63-as számú székesfehérvári és a 65-ös számú siófoki útvonalak is elérhetők. Vonattal a Budapest-Baja vasútvonal vezet a megyeszékhelyre. A fővárostól való távolsága 144 km. A közeli Dunát átlépő Alföld a Sárköz és a kedvelt kirándulóhelyként ismert Gemenc vidékén kötődik a lankás Mezőföldhöz és a Dunántúli-dombsághoz. Szekszárd méltán híres borkultúrája a természet kínálta lehetőségekkel élők bölcsességét és hozzáértését dicséri. Amit felkínált a természet, gyakran elvették háborúk és kudarcok, mégis él és fejlődik a város.

Szekszárd nevének eredete sokakat foglalkoztatott, a vita talán még ma sem zárult le.

Hosszú ideig tartotta magát a Turóczy krónikára való hivatkozás, amely szerint a név I. Béla királyra utal, aki barna (szög) bőré és kopasz (szár) volt. Kedves magyarázat például az, hogy a város neve hegyek, folyók szegletébe zárt helyre utal. 1015-ben, régi írásmód szerint ugyan, de már Szekszárd néven szerepelt Szent Istvánnak a pécsváradai apátságot alapító levelében, erről az időszakról azonban keveset tudunk. Története ezért inkább az I. Béla király által 1061-ben alapított Bencés apátsághoz kötődik. Szekszárd az 1063-ban elhalt Béla temetkezési helye. Apátsága hiteles helyként működött. Az évszázadok során több uralkodó, köztük az apátságot alapító király fia, Szent László is megfordult ezen a helyen, aki Szekszárd védőszentje. A tatárjárás nagy pusztításai után ismét virágzásnak induló apátság lassan kiemelte Szekszárdot a környező települések sorából. Megerősített várát Vitéz János szekszárdi apátnak a Mátyás király elleni összeesküvése miatt kellett lerombolni. 1485 körül mezőváros rangot nyert, öt híres vásárt tartott évente, ahova messze földről- Pozsonytól Szabadkáiig- jöttek a jószágkereskedők.

Szekszárdot már több mint kétszáz éve mezővárosként tartották számon, amikor motívumokkal ékesített pecsétnyomót csináltatott magának. Erre a helyhatósági okmányok hitelesítéséhez volt szükség. Az első változat rajza címertanilag nem tekinthető teljes értékűnek, hiszen csak pajzsforma nélküli, köriratos pecsétnyomóhoz készült. Központi motívuma helyi építészeti emlékre utal. A török kiűzése után Mérey Mihály (apát 1693 - 1719-ig) kezdte el a bencések sok vihárt megért apátsági templomának helyreállítását. Ekkor épült a pecsétnyomóra került torony is. A templom 1794-ben leégett, emléke csak a régi pecsétlenyomatokban maradt fenn, és a város szimbóluma lett. Kiseb módosítások után - pl. a torony mellett először nem voltak díszek, egy időben a szőlőművelésre utaló karocot is ábrázolták, majd elhagyták, stb. - alakult ki a közismert változat; két oldalt szőlőtökével és búzaszálakkal, a harang fölött pedig szőlőfürttel díszített torony. Mivel pecsétnyomóként használták, színekre nem volt szükség. Körirata: SIGILLUM OPPIDI SSEXARDIENSIS - Szekszárd mezőváros pecsétje.

Az így díszített pecsétnyomó volt érvényes jó száz évvel később is, amikor először kapott magyar nyelvű köriratot. Ez a változat 1846-ban készült egy olyan kiegészítéssel, amely Máriát ábrázolja a kisdéddel. Az új motívum a belvárosi r. k. templomban látható egyik festmény részlete. A képen az apátságot alapító I. Béla király fia, Szent László - mint a város védőszentje - Mária oltalmába ajánlja a várost. Színes címerként is több helyen használták, pl. az 1846-ban alakult Szekszárdi Takarékpénztár emblémájában. Felkerült a Garay téren 1893-ban emelt "Szekszárd Szálló" homlokzatára is, ahol néhány év óta újra látható. A domborművet Fusz György iparművész készítette.

Időközben Szekszárd nagyközség, majd rendezett tanácsú város lett. A képviselő-testület egy év múlva engedélyt kapott arra, hogy a címertanilag idegen motívumokat elhagyva, ismét a korábbi változatot használja. Leírásához pajzsformát is adtak, és megerősítették a már fél évszázada használatos színeket. A pajzsmező alapszíne kék, a négy sor termékből épült vörös színű várfalon egy nyílt harangtorony emelkedik, amelynek osztott részeiben felül szőlőfürt, alul harang lóg. Címertanilag jobbról (ami szemből nézve fordítva van, mert mindig a karon lévő pajzshoz kell viszonyítani) kétfürtű szőlőtöke, balról pedig három búzakalász egészíti ki. Új díszítő elem a pajzson elhelyezett arany korona.

Ez a címer 1949-ig volt érvényben, egy akkor megjelent rendelet tiltotta a vármegyék és a települések saját címer és zászló használatát. Az 1970-es években kezdtek ismét felelevenedni a hagyományok. Szekszárd Város Tanácsa az 1974-ben alkotott szabályrendeletével visszanyúl a legrégebbi pecsétmotívumhoz. Sinka Mátyás terve alapján elhagyta a pajzsot díszítő koronát, és a címernek egy kevésbé archaikus, stilizált változatát fogadta el. Városunk képviselő-testülete 1991. július 11-én az 1906-1949 között használt változat mellett döntött. Majdnem három évszázados címerünk leírásában megerősítette az 1906-ban elfogadott formát és díszeket, a pajzsot ismét koronával ékesítve. A címer Schubert Péter grafikusművész munkája, ez díszíti majd a város zászlaját is.

1526-tól sokat szenvedett a település az átvonuló török seregek pusztításai miatt, a kolostor is elpusztult. A város és az apátság újjáépítését Mérey Mihály apát kezdte el, 1716-ban már 60 jobbágy és 6 zsellér család lakta Szekszárdot. Közben Rákóczi szabadságharca emelte történelmi emlékhellyé a várost, itt fogták el 1710-ben a kuruc brigádéros Béni Balogh Ádámot. A 18. század a németországi betelepítések, a céhek alakulásának, a városi címerhasználat bevezetésének, majd az apátság megszűnésének és a megyeszékhellyé válásának a százada. Már több mint hatezer fő a lélekszám, amikor 1794-ben a település nagy része tűzvészben pusztult el. A kétszáz évvel ezelőtti Szekszárd estéi- 1903 óta írják hivatalosan Szekszárdnak- az Arany Szőlő és a Fekete Elefánt fogadóban voltak hangosak, különösen ha alsó- és felsőutcai legények akaszkodtak össze.

A Sió-Sárvíz és a Duna 1850-es években történt szabályozásai a mai Sétakert felé kihúzódó folyók miatt becsben tartott domboldalokon mindig nagyobb területen folyt szőlőművelődés, mint szántóföldi növénytermelés a sík részeken.

A 19. század különösen jelentős volt Szekszárd életében. Kórházat alapított, templomai épültek, középületei - megyeháza, városháza, takarékpénztár stb. - emelkedtek, a század végén múzeumot és gimnáziumot alapított. Kulturális életében jelentős esemény Liszt Ferenc négy alkalommal tett látogatása, városi kaszinó és dalárda alakítása, számos egyesület létrehozása. 1898-ban a város szobrot állított jeles szülöttének, a nagyotmondó Hány Jánost megéneklő Garay Jánosnak (1812-1853). A Bezerédjeknek köszönhetően a megyeszékhely egyik központja lett a hazai selyemtenyészésnek, ekkor 14 ezer lakosával a vármegye legnépesebb települése.

Egy évszázada (1905) rendezett tanácsú városi rangot kapott. Ipara, gazdasága alig volt, egyedül nagyhírű szőlőkultúrája tette híressé. A vasút és a közutak építése idején hátrányos helyzetbe került város fejlődése hosszabb időre megállt, de ezzel együtt Szekszárd megmaradt a megye közigazgatása és szellemi-kulturális élete központjának. Múzeumában és Levéltárában értékes történetkutató munka kezdődött és folyik napjainkban is.

Lakosságának gyors ütemű növekedése az 1960-as években indult meg, mely gyarapodással való versenyfutásra egyaránt jellemző, hogy maradó értékű születtek és jelentős ellátási feszültségek keletkeztek. Mindezek ellenére Babits Mihály (1883-1941) szülővárosa a megyeszékhelyi pozíciójában - 1994 óta megyei jogú városi rangban - megerősödve gazdasági, kereskedelmi és kulturális központja fejlődött.

A bencés templom feltárt romja Szekszárd legjelentősebb középkori műemléke. A romkertet övező megyeháza klasszicista stílusban épült 1828-1833 között, Pollack Mihály tervei szerint. Ma a Tolna Megyei Levéltárnak ad otthont. László király, a város védőszentje tiszteletére emelték a Béla téri, késő barokk katolikus plébániatemplomot a nagy tűzvész után, 1805-ben. A város első színházának 1893-tól adott helyet a klasszicista volt Nagyvendéglő. Az épületben - csakúgy, mint az ugyanakkor épült Lechner Ödön-féle szecessziós Szegzárd Szállóban - ma biztosító társaság működik. A neológ zsidó közösség temploma is - ma a Művészetek Háza - fontos műemlék, épült 1897-ben. A századfordulón tervezte Schickedanz és Herzog a neoreneszánsz megyei múzeumot. Alapítója, Wossinsky Mór emlékét mellszobor őrzi. Augusz Antal báró kastélyát a ház világhírű vendége, Liszt Ferenc személye teszi nevezetessé. Az épületegyüttes zeneiskolaként működik. Babits Mihály szülőháza múzeum, udvarán áll a város egyik kiemelkedő jelenkori szobrászati alkotása, Farkas Pál Babits-szobra. Nem kevésbé jelentős Varga Imre Prométheusz-szoborcsoportja a városközpont parkjában. A második világháború utáni modern építészeti példájaként Jurcsik Károly volt pártszékházát és Tilly Ernő művelődési házát érdemes említeni. Néhány öreg présház ma is áll a népi építészet emlékeként.

Szekszárd népessége az elmúlt kétszáz év alatt hatszorosára nőtt, ugyanakkor a nemzetiségek aránya - részben asszimilációs folyamatok miatt - majdnem elenyészett. Vallásfelekezeti összetétele lényegében nem változott, a város többségében katolikus lakossága mellett számottevő a reformátusok aránya. Ezen kívül az evangélikusoknak és a metodistáknak van saját templomuk, a Jehova Tanúi pedig imaházat építettek.

Az öcsényi repülőtér közelsége a belföldi légi forgalom felélesztésének lehetőségét kínálja. A háztartások ivóvíz ellátása megoldott. A csatornahálózat a csapadékok és a szennyvizet különválasztva vezeti el. A hulladékkezelés új megoldást kíván a környezetvédelmi szempontok figyelembevételével. Szekszárd energiaigényét a villamosenergia-hálózat, a földgáz és a távhőszolgáltatás fedezi. A telefonhálózat a digitális központ felszerelésével megfelel a kor igényeinek. A kábeltelevíziós rendszer mind több háztartásba viszi el a Tolnatáj Televízió híreit, és más, helyi kereskedelmi csatornák műsorait. A minden háztartásba eljutó Szekszárdi Vasárnap c. hetilapon kívül két kereskedelmi rádióadó is szolgálatot lát.

A megyeszékhelyen található a Megyei Kórház és Rendelőintézete és az Országos Mentőszolgálat megyei állomása. Az egészségügyi alapellátásról 14 háziorvos és 8 házi gyermekorvos gondoskodik. A szociális ellátásban tevékeny szerepet vállal a Szociális és Családsegítő Központ. Szekszárd 8 általános iskolával, 9 középiskolával és 2 felsőoktatási intézménnyel rendelkezik. A középfokú iskolákba az egész megyéből várják a tanulókat. Öt középiskolának saját kollégiuma van. Több mint száz éve áll a Garay János Gimnázium, a megye első főgimnáziuma. A korábbi Illyés Gyula Pedagógiai Főiskola a Pécsi Tudományegyetem Kultúratudományi, Pedagógusképző és Vidékfejlesztési Karaként működik tovább. A közművelődést olyan jelentős közintézmények szolgálják, mint a Babits Mihály Kulturális Központ, az Illyés Gyula Megyei Könyvtár, a Wossinsky Mór Megyei Múzeum és a Tolna Megyei Levéltár. A Művészetek Háza kamarajellegű koncerteknek és kiállításoknak ad otthont. Nemzetközi sikereket ért el több művészcsoport, köztük a Bartina Néptáncgyűttes, a Szekszárdi Big Band, a kamarazenekar és a Szekszárdi Madrigálkórus. Nyaranta megnyitja kapuit a szobrászok nemzetközi Forma Symposium művésztelepe. A német nemzetiségi kultúrát a Deutsche Bühne Ungarn - az ország egyetlen német színháza - és más művészeti csoportok ápolják. A nagy számban alakult egyesületek és alapítványok fontos szerepet töltenek be a város társadalmi, kulturális és sportéletében.

Szekszárd hagyományosan mezőváros. A környező mezőgazdasági kultúra, főként a szőlőművelés a vidék természetes növénytakaróját kiszorította, ma Szekszárd és környéke történelmi borvidékként ismert és elismert. 1960 után az élelmiszeripari profil mellett új ágazatok (műbőripar, gépgyártás, műszeripar) jelentek meg. Napjainkban a kereskedelem és vendéglátás fejlődik látványosan. A kisipari hagyományokat sok kis- és középvállalkozás viszi tovább. A nagyvállalkozások mögött többnyire külföldi tőke áll.

Szekszárd testvér- és partnervárosi kapcsolataiban Bietigheim-Bissingen (német), Bezons (francia), Tornio (finn), Becse (Szerbia), Lugos és Facsád (román), Ravenna (olasz), Waregem (belga), városoknak van szerepe, eltérő súllyal és lehetőségekkel. Az Alisca Bornapok gazdasági szempontból is fontos idegenforgalmi események. Sok látogatót vonzó kulturális seregszemle, a Pünkösdi Fesztivál, Szekszárdi Néptáncfesztivál, Szent László Napok, Duna Menti Folklorfesztivál, Szüreti Napok, Márton-napi Vigadalom. A Sió Kupa, Gemenc Kupa megrendezésével Szekszárdot a nemzetközi sportéletben is számon tartják.

Az örökségükkel felelősen gazdálkodó szekszárdiak őrzik és gyarapítják értékeiket. Garay János és Babits Mihály, Mészöly Miklós és Baka István szülővárosa méltán lett a dél-dunántúli régió belüli térség oktatási- és kulturális központja, a népművészetéről híres Sárközt is felölve.

A 2003. július 4-én átadott dunai Szent László híd és az M9-es elkészült új szakasza új fejezetet nyitott Szekszárd életében.

Fejlesztési tervek vannak az idegenforgalom fellendítésére és a már megvalósult Duna-Dráva Nemzeti Park után a Szekszárdi-dombvidék Tájvédelmi Körzet létrehozására.

www.szekszard.hu/nyoman

Értékeink, küldetésünk

Jelen dokumentum célja az esélyegyenlőségnek, mint társadalmi értéknek a város mindennapi életében való minél tudatosabbá tétele. Önkormányzatunk mindig is hangsúlyt helyezett a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentésére, ennek egy újabb megvalósulási szintjét jelenti jelen program összeállítása illetve

partnereinkkel karöltve történő megvalósítása.

Munkánk

során értékékként tekintünk a szociális terület által napjainkban annak tekintett minőségekre.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,

a diszkriminációmentességet,

szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel, aktuális fenntartókkal (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkt.)

előírásaira, valamint az alábbi dokumentumokra:

Az EU 2020 stratégia²

Az Európa 2020 az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedésterv. Célja nem csupán a válság leküzdése, a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait hivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni. Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések, melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell két területen is megjelenik. Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

Nemzeti Reform Program³

Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek.⁴ A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzete javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia⁵

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) az Európai Bizottság által 2011-ben jóváhagyott „A nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig” című dokumentumban foglaltakhoz illeszkedik. Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkózáspolitikát helyezi

középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel, a többi, a társadalmi felzárkózás szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaságfejlesztéssel és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia⁶

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

Roma Integráció Évtizede Program⁷

Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladatául tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövidtávú, kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia

Az Országgyűlés 2009-ben fogadta a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról készült dokumentumot (88/2009. (X. 29.) OGY határozat). A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009-2024. időszakra vonatkozóan. Részletezi az ifjúságpolitika hosszú távú társadalmi céljait, megvalósításukhoz az egyes területeken a horizontális és specifikus célokat, valamint ezekhez kapcsolódó részcélokat határoz meg. A Stratégia megvalósítása kétéves cselekvési tervek mentén történik, a 2012-2013. évi cselekvési tervről az 1590/2012. (XII. 27.) Korm. határozat rendelkezik.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az esélyegyenlőségi célcsoportokra vonatkozó helyi szabályozás nem született, a területet érintőlegesen befolyásolja a Szekszárdi Önkormányzat 10/2012.(III.6.) ör. rendelete a személyes gondoskodást nyújtó ellátások térítési díjairól, 35/2001.(XII.21.) számú rendelete a gyermekvédelmi ellátások helyi szabályozásáról, 8/2009.(III.30.) ör. számú rendelete a szociális ellátások helyi szabályozásáról valamint a 3/1994.(II.1.) KT. számú rendelet a lakások és helyiségek bérletéről, elidegenítésének szabályairól.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- Költségvetési koncepció – az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. § értelmében A jegyző, által elkészített, a következő évre vonatkozó költségvetési koncepciót a polgármester

november 30-áig - a helyi önkormányzati képviselő-testület tagjai általános választásának évében legkésőbb december 15-éig - benyújtja a képviselő-testületnek, melyet a testület rendelet formájában hagy jóvá.

- Gazdasági program - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.
- Szolgáltatástervezési koncepció – a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény 92. §-a szerint a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít.
- Köznevelés-fejlesztési terv⁸ – A helyi önkormányzati feladat-ellátási rendszerben minden községi, városi, fővárosi kerületi önkormányzatnak feladata, kötelezettsége volt, hogy gondoskodik a településen élők részére arról, hogy az óvodai nevelés és az általános iskolai nevelés és oktatás a rendelkezésükre álljon anélkül, hogy annak igénybevétele a szülők, illetve gyermekeik részére aránytalan teherrel járna. A köznevelésről szóló törvény alapján az állam gondoskodási kötelezettsége – az óvodai nevelés kivételével – megfogalmazódik. Már nem a kormányhivatalok készítik el a feladat-ellátási intézményhálózat-működtetési és köznevelés-fejlesztési tervet, hanem az oktatásért felelős miniszter. Az oktatásért felelős miniszter az Oktatási Hivatal előterjesztése alapján a kormányhivatalok közreműködésével és a helyi önkormányzatok véleményének kikérésével és közreműködésével készíti el megyei szintű bontásban az intézményhálózat-működtetési és köznevelési-fejlesztési tervet. A települési önkormányzat kötelezettsége, hogy beszeresse a településen működő köznevelési intézmények nevelőtestületei, alkalmazotti közösségei, a szülői és diákszervezetei véleményét. Az oktatási hivatal s feladata az is, hogy a köznevelés-fejlesztési terv elkészítésekor a nemzetiséget érintő kérdésekben beszeresse az érintett települési, területi és országos nemzetiségi önkormányzatok egyetértését (Nkt.75.§)
- Településfejlesztési stratégia – A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. Törvény 24. §-a értelmében a fővárosi közgyűlés a főváros egységes településpolitikájának biztosítása érdekében – a Kormány, valamint a kerületi képviselő-testületek véleményének kikérésével – a megalakulását követő egy éven belül minősített többséggel dönt a fővárosnak legalább az adott ciklusra szóló településfejlesztési stratégiájáról.
- Településrendezési terv – Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat – a fővárosban a fővárosi és a kerületi önkormányzatok a külön jogszabályban meghatározott hatáskörük szerint – a településrendezési feladatukat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészíttetésével és azok elfogadásával látják el.
- Településszerkezeti terv - Az 1997. évi LXXVIII. törvény 10. §-a szerint a településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett. A településszerkezeti tervet a települési önkormányzatnak legalább tízévenként felül kell vizsgálnia, és szükség esetén a terv módosításáról vagy az új terv elkészítéséről

kell gondoskodnia. A tízévenkénti szükséges felülvizsgálat során gondoskodni kell az időközben történt módosítások egységes tervbe foglalásáról.

- Településfejlesztési koncepció - az 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza. A fejlesztési koncepció elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, a gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe. A törvény 7. §-a értelmében a településfejlesztési koncepcióban foglaltak megvalósítása érdekében a városok és több település közös fejlesztési tervezése esetén integrált településfejlesztési stratégiát kell készíteni. Az integrált településfejlesztési stratégia meghatározza a települések településfejlesztési tevékenységét, összehangolja a különböző szakpolitikai megközelítéseket, összefogja és ütközteti az érintett partnerek (üzleti szektor, civil szektor, közsféra szereplői, lakosság) céljait, elvárásait, meghatározza a fejlesztési célokat, azok finanszírozási módját, továbbá a megvalósítás és fenntartás módját is összefüggéseiben kezeli.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Mötv. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata a Szekszárd-Szedres-Medina Óvodafenntartó Társulás keretében köznevelési feladatokat lát el, valamint gyermekjóléti alapellátást biztosít. A Szekszárd és Környéke Szociális Alapszolgáltatási és Szakosított Ellátási Társulás keretében idős emberek részére nyújtanak bentlakásos illetve a még otthonukban élők számára is igénybe vehető szolgáltatásokat. A Szekszárd és Környéke Alapszolgáltatási és Szakosított Ellátási Társulás gyermekjóléti szolgáltatást, családsegítést, hajléktalanok számára szervezett szolgáltatásokat, pszichiátriai betegek közösségi ellátását nyújt, valamint ezen társulás keretein belül működik a Családok Átmeneti Otthona is.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatokat a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 1. számú melléklete tartalmazza. E mellett célszerű és szükséges támaszkodni egyéb adatforrásokra: releváns (helyi, térségi, országos) kutatások adataira, az önkormányzat által gyűjtött adatokra, illetve a partnerek által nyújtott adatszolgáltatásra. Mindezek alapján vázolható fel a település átfogó helyzetképe esélyegyenlőségi szempontból, illetve az is láthatóvá válik, hogy mely területeken szükséges további adatok gyűjtése.

Munkánk során elsősorban a TEIR adatbázisban található adatokra támaszkodtunk. Az Előbbi adatforrásból ki nem nyerhető, jellemezően a 2012. évre vonatkozó adatokat az intézményektől, illetve a tevékenység végzésére, ellátás nyújtására hivatott szervtől kértük meg.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési

zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza (Ld. pl. A tartós szegénység csökkentésének lehetőségei Magyarországon, Budapest Intézet, 2012., www.budapestinstitute.eu/uploads/BI_tartos_szegenyseg_okok_1.1.pdf). A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012)

E terület vonatkozásában a következőkben tekintsük át azokat az alapvető jogszabályi rendelkezéseket, amelyek a foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés, a lakhatási körülmények javítását szolgálhatják.

- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (továbbiakban: Szt.) A törvény meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, a szociális ellátást nyújtó szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a fenntartónak a szolgáltatóval, illetve intézménnyel kapcsolatos feladat- és jogkörét, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző személy adatainak működési nyilvántartására vonatkozó szabályokat.
- a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.) A törvény meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos legfontosabb hatásköri és eljárási szabályokat.
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ft.) A törvény célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskereső támogatásának biztosítása
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. tv. A törvény célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a magyarországi

nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelme érdekében.

A szegénységben élők, a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgálni kell az Ebktv. által rögzített, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését. Az Ebktv. 8. és 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely ezen személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A városban 2017. első félévében 17.418 gépjármű található, mely 11.990 adózó tulajdonában áll. 22.930 építmény található Szekszárd területén, melyeket 14.377,- adózó birtokol. 2.368 telek után 340 fő fizet adót. Iparűzési adót 3.866 fő fizet.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Szekszárd településen a 15-64 év közötti lakosság száma a 2008-2012 közti időszakban mintegy hat százalékkal csökkent, mely semmilyen területi összevetésben nem tekinthető kirívónak. Ezen belül a nő-férfi arány sem mutat jelentős változást, illetve egybevág az országos adatokkal. A munkaképes korú népességben belül nem zajlanak kirívó folyamatok. A nyilvántartott álláskeresők száma szintén megegyezik az országos adatokkal: 2008-ról 2009-re meglehetősen magasnak mondható, 1,6%-os növekedést mutat, mely a recessziónak tudható be. Ezen, az adatsorban kiugróan magas érték 2010-re 6,1%-ra mérséklődött, mely jelenség azért is roppant érdekes, mivel a munkaképes korú lakosság száma növekedést mutat (2097 fő). Megjegyzésre méltó az is, hogy a munkaképes korú nők számához viszonyítva az álláskeresőként nyilvántartott nőket 2008-ról 2012-re 0,7 %-os emelkedést kapunk, mely adat férfiakra vonatkoztatva 1,7%-os növekedést mutat. Az összes álláskereső munkaképes korú népességben belüli aránya 1,1 %-os növekedést mutat az idősor elejéről annak végére. E tendenciát azzal magyarázhatjuk, hogy a nők eleve kedvezőbb helyzetben vannak munkaerőpiacon hasznosítható ismeretek, iskolázottság szempontjából illetve egészségi állapotuk megőrzésében is tudatosabbak a férfiaknál, mely tény könnyebben eladhatóvá teszi munkajelüket. Településünkön a 2008-as évben 1.334 fő szerepelt regisztrált álláskereső státuszban, számuk 2012-re 1.519-re emelkedett, mely 13 %-os emelkedést jelent és megfelel a tendenciának. Az idősor elejéről annak végére 0,5 %-os emelkedést mutat a 20 éves vagy annál fiatalabb regisztrált álláskeresők összes nyilvántartott munkanélkülin belüli aránya, mely adat arra mutat rá, hogy az alacsony életkorból eredő valószínűleg alacsony iskolázottság egyre erőteljesebben csökkenti az elhelyezkedési esélyeket. A magasabb életkorokban az alacsonyabb képzettségi szintet valamelyest ellensúlyozza a növekvő munkatapasztalat. A 26-30, 31-35, 36-40 valamint 51-55 év közti korosztályok arányának mértéke csökkent a vizsgált ötéves intervallum során, ellenben az összes többi korcsoport összes munkanélkülin belüli aránya növekedett. Utóbbi tendenciát a két fiatalabb korcsoport esetében a nem túl magas végzettségre valamint

a munkatapasztalat hiányára vezethetjük vissza, a 41-45 és 46-50 közötti korosztály esetében fontos szerepet játszik már a tudás elévülése, valamint az, hogy koruk már előnytelenül érinti őket a munkaerőpiacon illetve valószínűsíthető, hogy munkakeresési stratégiáik sem korszerűek már. Úgy tűnik, az 51-55 éves korosztály sikeresebben van jelen a munka világában, bár ismereteik még nagyobb eséllyel avultak el, mint a fiatalabb korosztályoké illetve korukra tekintettel még kevésbé keresettek a munkaerőpiacon, mint a 41-50 köztiek. Az 56-60 év közti illetve 61 év feletti csoportok összes álláskeresőn belüli képviseltsége 109 %-os illetve 167 %-os emelkedést mutat, mely nem okoz meglepetést, ha az előbbi logikát követjük: sem ismereteik, sem egészségi állapotuk, sem egyéb jellemzőik nem teszik őket a munkaerőpiacon keresetté. Az álláskeresőkön belül sajátos csoportot képeznek a 180 napnál régebben munkanélküliek: számuk a vizsgált időszak első négy évében meghaladja az összes regisztrált munkanélküli felét, majd 2012-ben a nyilvántartottak felét sem éri el. Ennek hátterében – feltételezhetően - a közmunkaprogramok hatékonysága áll, illetve talán az, hogy anyagi illetve pszichés tartalékaik kimerülésével könnyebben fogadnak el olyan állásokat, melyeket korábban nem vállaltak volna el, illetve kevésbé motiváltak a munkaügyi szervekkel való együttműködésben így szem elő tévesztik őket a nyilvántartással foglalkozó szervek. További érdekes adat, hogy a nők mindvégig magasabb arányban képviseltetik magukat a 180 napnál régebben állás nélkül lévők között. Illetve az összes munkanélkülin belül igen magas arányt képviselnek a nők. A munkanélküliek e speciális csoportjába tartozók valószínűleg alacsonyán iskolázottak, egészségi állapotuk esetleges szenvedélybetegségük akadályozza a munkaerőpiacra való be- illetve visszajutásukat, szocializációjuk során a társadalom átlagemberétől meglehetősen eltérő motiváltság alakult ki a munka világgal szemben, koruk sem teszi őket a munkaerőpiacon keresetté.

A munkanélkülieken belül a következő speciális helyzetű vizsgált csoportot a pályakezdők alkotják. Bár abszolút számuk csökkenő tendenciát mutat, az összes munkanélkülin belül való arányuk 1,2 %-kal emelkedett az időszak végére. Csoportjuk azért is különös figyelmet érdemel, mivel a munka világába való beilleszkedés optimális idejét túllépve egyre nehezebben illeszkednek be a „dolgozó felnőttek” világába, illetve mivel napjainkra egyre jellemzőbb a „gyermekkor” kitolódása, egyre később és egyre kevesebb gyermeket vállalnak a szülők. Egy, a munkaerőpiacra későn belépő pályakezdő munkanélküli sokkal kevesebb jövedelmet termel egész élete során, így kevésbé hatékonyan kamatoztatja iskoláztatása költségeit, továbbá kevesebb jövedelméből kevesebb gyermeket tud vállalni illetve kevésbé tud részt venni a fogyasztói társadalom életében.

Fenti trendek a felülvizsgálat során folytatódni látszottak.

A 2017-es felülvizsgálat idején a 15 és 64 év közötti népesség 2015-ben 22.005,- fő, 2016-ban 21.598 fő, mely a korábbi évekhez képest csökkenést mutat, ugyanakkor a nyilvántartott álláskeresők száma és aránya is csökkent. A regisztrált munkanélküliek száma és aránya minden korcsoportban csökkenést mutat, kivéve a 61 feletti korosztályt: a nyilvántartott 61 év feletti álláskeresők száma 2014-ben 19 fő, majd 51-re illetve 72-re emelkedik. ez az összes munkanélküli belül 1,7, majd 4,9 és 7,7 %-ot képvisel. Az előzőekben leírt trend mögött valószínűleg az emelkedő nyugdíjkorhatár, illetve az adott korosztály képzettségének elavulása áll, emiatt tudnak egyre nehezebben benmaradni a munkaerőpiacon.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Az alacsony iskolai végzettségű személyekre vonatkozóan csak a 2001. évre állt módunkban adatokat beszerezni. A 15 éves vagy annál idősebb lakosság száma 2001-ben 30.540 fő, ez némiképpen csökkent 2011-re, a korosztály ekkor már csak 29.987 főből áll. A 2001-ben általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma 28.314 fő, vagyis a vizsgált korcsoport 92,71 %-a rendelkezett a kérdéses képzettségi szinttel. Az adott korosztály 55,2 %-a nő, 44,78 %-a férfi, tehát a nők felülreprezentáltak. A 15 éves és annál idősebb népesség közül legalább általános iskolai végzettséggel rendelkezők 53,14 %-át nők, 46,86 %-át férfiak teszik ki, vagyis a vizsgált korcsoporton belüli arányuktól elmaradó mértékben végzik el az általános iskolát a nők, viszont ennél sokkal jobb adatokat mutatnak fel a férfiak. Ennek tükrében a 15 év feletti népességen belül az általános iskolát el nem végzett személyek száma 2.226 fő, vagyis a vizsgált korosztály 7,3%-a, akik közül 1.738 fő nő (10,3%) és 488 fő (3,6 %) férfi. A 15 év feletti népesség általános iskolai végzettséggel nem rendelkező női tagjai több, mint három és félszer annyian vannak, mint a hasonlóan alacsony végzettséggel rendelkező, ugyanezen korosztályhoz tartozó férfiak. A probléma hátterében vélhetően az iskolai

tanulmányaikkal elve nehezebben előrehaladó nők korai gyermekvállalása áll. Ők valószínűleg elsősorban az anyaszerepre szocializálódtak, a tanult vagy munkába járó nő kevésbé szerepel az általuk ismert szerepminták között.

A nyilvántartott álláskeresők száma 2008-ban 1.334 fő, akiknek 4%-a nem rendelkezett általános iskolai végzettséggel, 32%-uk elvégezte a 8 általános iskolai osztályt, 64 %-uk pedig ennél magasabb végzettséggel is rendelkezett. A munkanélküliek száma 2009-re jelentősen, mintegy 22 %-kal emelkedett, majd az időszak végére, 2012-re 1.519 főre csökkent, a vizsgált időszakban végig szinte változatlan volt a 8 általánost, annál kevesebbet illetve többet végzettek aránya.

Városunkban felnőttoktatás általános iskolai tanulmányok tekintetében nem működik.

Fenti trendek a felülvizsgálat során folytatódni látszottak. A 2017-es felülvizsgálat idején A pályakezdő álláskeresők száma csökkenni látszik, 2014-ben 158 fő, 2015-ben 148 fő, 2016-ban 118 fő.

c) közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás jelenlegi formája 2010-től került bevezetésre.

Városunkban a közfoglalkoztatottak száma az első két évben szinte változatlan volt, majd 2012-re a finanszírozás megváltozása miatt 58%-ra esett vissza a 2010. évinek. A közfoglalkoztatási programok továbbra – felülvizsgálat idején is sikerrel működnek a városban. A 2014-es évben 684 fő, 2015-ben 543 fő, 2016-ban 583 fő.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Ezen esélyek javítására igyekszünk minél több személyt bevonni a közfoglalkoztatásba.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A kifejezetten fiatal/pályakezdő népességet célzó munkaerőpiaci programok hiányát szeretnénk megszüntetni a településen.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A helyi foglalkoztatási programok pályázati pénzekből valósulnak meg. A finanszírozási lehetőségek nagyban befolyásolják a programok indításának lehetőségeit.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A fentiekben már említett finanszírozási lehetőségek szabják meg, hogy hány személyt, milyen kondíciókkal tudunk bevonni a közmunkaprogramokba.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Foglalkoztatás területén előforduló diszkriminációról lásd. az egyenlőbánásmód-referens mellékelt levelét.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

2008-ról 2012-re 24.906 főről 23.421-re csökkent a 15-64 év közötti lakónépesség száma. Az álláskeresési segélyben részesülők száma 258 főről 147-re apadt a vizsgált időszakban. Míg kezdetben a munkaképes korú lakosság 1%-a részesült segélyben, addig számuk átmeneti emelkedést követően 0,6%-ra csökkent. Ez nem feltétlenül jelenti a munkanélküliek táborából való kikerülésüket, csupán azt jelzi a szám, hogy ezen ellátásra való jogosultsági idejük lejárt.

A 3.3.2. táblázat alapján az álláskeresési járadékra jogosultak száma 2008-ról 2012-re 1.334-ről 1.519-re emelkedett, mellyel párhuzamosan zuhant az álláskeresési járadékra jogosultak száma, 19,3 %-ról 9,7%-ra.

A rendszeres szociális segélyben részesülők száma 2008-ról 2012-re 367 főről 375 főre emelkedett, a munkaképes korú népességhez viszonyítva ez 0,1 %-os emelkedést jelent, tehát nem számottevő. A foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő személyek száma 2009-ről 2012-re 117 fővel emelkedett, az álláskeresők számához viszonyítva ezt a két értéket 9,51 %-os emelkedést kapunk, mely azt mutatja, hogy sokan kerülnek át a munkaügyi szervek által nyújtott ellátások kimerülését követően az önkormányzati segélyezetttek körébe. Számukra egyre égetőbbé válik a közmunkaprogramok elindítása.

Fenti trendek – az aktuális jogszabályi változások keretei által szabott mederben – folytatódni látszanak.

A 2017-es felülvizsgálat idejére minden munkanélküliekhez kapcsolódó pénzbeli ellátás átkerült a járási hivatalokhoz.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

Településünkön lakhatási szegregáció nem mutatható ki: a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés a település minden részén megoldott. A teljes jogú társadalmi tagságot akadályozó infrastrukturális körülmények egyik településrészén sem állnak fenn. Szekszárd Megyei Jogú Városban 2008-ban 14.923 lakás volt, ez a szám 14.998-ra emelkedett 2012-re. Elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakás a településen nincs. A felülvizsgálat idejére jelentős változás nem történt. A 2017-es felülvizsgálat idejére a lakhatási körülmények nem változtak jelentősen, mind a

a) bérlakás-állomány

Településünkön a bérlakás állomány 321 volt 2008-ban, majd 2011-ben 322-re emelkedett. Egyik bérlakás sem biztosít elégtelen lakhatási körülményeket. A 2017-es felülvizsgálat idején a település bérlakás állománya 322, melyből szociális alapon 267 lakás kerül bérbeadásra.

b) szociális lakhatás

A város 2008-tól 2010-ig 266 darab szociális alapon hozzáférhető bérlakással rendelkezett, 2011-ben és 2012-ben ez a szám 267 volt. A növekedés öröndetes, feltételezhető, hogy a jövőben egyre nagyobb igény mutatkozik ilyen típusú bérleményekre, így előnyös lenne a lakosság ellátása szempontjából ezek számának növelése. A 2017-es felülvizsgálat idején a 2011-es adat továbbra is érvényes.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Erre vonatkozóan adattal nem rendelkezünk.

e) lakhatást segítő támogatások

Az 1993. évi III. tv. alapján lakásfenntartási támogatásban és adósságkezelési szolgáltatásban részesülnek a jogszabályi előírásoknak megfelelő kérelmezők. E területen fontos a családgondozók és szociális ügyintézők korrekt, hatékony együttműködése.

A lakásfenntartási támogatásban részesülők száma a vizsgált időszak elején, 2008-ban 1.384 fő volt, mely 2012-re a jogszabályi előírások változása következtében 945 főre csökkent. Az adósságkezelési támogatásban részesülők száma a vizsgált időszakban szinte változatlan. A 2017-es felülvizsgálat idejére változás következett be a támogatási formákban: 2015-ben a korábbi lakhatási támogatási formák megszűntek, a korábbi lakásfenntartási támogatás települési lakhatási támogatásként él tovább.

f) eladósodottság

Önkormányzatunk a szociális törvényben foglalt lehetőség figyelembevételével, a szolgáltatókkal való szoros együttműködéssel próbálja kézben tartani a részletesen nem kutatott, de nyilvánvaló problémát, mely a közüzemi/lakhatási költségek magas árszínvonalából adódik.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Településünk évek óta lakossági pályázati programokat működtet a közműszolgáltatáshoz való hozzáférés javítására. A minőségi közszolgáltatásokhoz való hozzáférés megoldott.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Településünkön az Anti-szegregációs tervben meghatározott terület tekinthető szegregátumnak.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Szekszárd Megyei Jogú Város lakói számára az egészségügyi alap- és szakellátás igénybevétele helyben biztosított. A lakosság részére 14 felnőtt és 8 házi gyermekorvosi körzet áll rendelkezésre, a felnőtt fogászati rendelők száma öt, a gyermekek részére négy fogászati rendelő áll rendelkezésre. A településen szakrendelő illetve kórház működik.

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Fent ismertetett intézményrendszeren keresztül megoldott.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Fent ismertetett intézményrendszeren keresztül megoldott.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A szakhatóságok ezirányú előírásai betartásra kerül, amelyet a rendszeres és szigorú ellenőrzéseken való megfelelés is tanúsít.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A településen a sportprogramokhoz való hozzáférés mindenki számára biztosított.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Szekszárd Megyei Jogú Városban Humánszolgáltató Központ keretében hajléktalan ellátás (étkeztetés, nappali ellátás, szálló, utcai szociális munka), közösségi pszichiátriai ellátás, családgondozás, gyermekjóléti szolgáltatás és Családok Átmeneti Otthona működik. A Szociális Központ keretében étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása, tartós bentlakásos ellátás működik.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Lásd az egyenlőbánásmód-referens mellékelt levelét.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai

Szekszárd Megyei Jogú Város köznevelési, sport és közművelődési intézményein keresztül, illetve az ezekkel foglalkozó civil szerveződések helyi támogatási rendszere révén biztosítja a közösségi életben való részvétel jogát lakói számára.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Etnikai konfliktusok a településen nem jellemzők.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A helyi közösség régi hagyományokra tekint vissza mind az önsegítés, mind mások segítése terén. A polgármesteri hivatal és az e téren működő civil szervezetek mindenben számíthatnak egymásra.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A települési önkormányzat minden tekintetben segíti a nemzetiségi önkormányzatok tevékenységét. A roma nemzetiség évenkénti kirándulással segíti a gyermekek nyári felügyeletében a családokat illetve karácsonyi élelmiszer csomagot juttat a rászorulóknak.

Összességében kijelenthető, hogy a fenti területeken érvényes folyamatok, jelenségek fellelhetőek a felülvizsgálat időszakában is. A 2017-es felülvizsgálat által áttekintett időszak is jellemző, hogy a két önkormányzat együttműködő módon közeledik egymáshoz.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Közmunka programok behatároltsága	Hosszabb időre szóló programok megalkotása
60 év feletti munkavállalók nehéz munkaerőpiaci helyzete	60 év feletti munkavállalók részére speciális foglalkoztatási programok

Szegregátumban élők helyzete a munka világába történő bekerülés esetében is nehezebb	A jelenleginél árnyaltabb információk alapján intézkedési terv kidolgozása
Közfoglalkoztatásban való részvétel nehezítettsége	Közfoglalkozáshoz való hozzájutás javítása a finanszírozási lehetőségek javításával
Szociális bérlakások számának alacsony volta	Szociális bérlakás építési program
Szegregátumban élők helyzete javításra szorul	Szociális városrehabilitációs pályázat megvalósítása

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Szekszárd Megyei Jogú Városban a védelembe vett kiskorúak száma 2008-ban 58 volt, mely adat a 2009-es és 2010-es stagnálást követően 62-re emelkedett 2012-re. A védelembe vétel megszüntetése a 2008-2012 közti időszakban hullámzást mutat – a 2008-as 37-ről 45 emelkedett a megszüntetett esetek száma 2009-re, majd 2010-ben 28 megszüntetésre került sor. Ezt követően újabb emelkedés volt tapasztalható: 2011-ben 45 fő ellátása ért véget, melyet 2012-ben 27 fős csökkenés követett. Az adatokat jobban megvilágítja, ha megnézzük a veszélyeztetett gyermekek számát. 2008-ban 352 veszélyeztetett kiskorúból 58-at vettek védelembe (16 %), 2012-ben pedig 265 főből 62-t (23 %). A 9 %-os emelkedés elgondolkodtató: valószínűleg kevesebb gyermek kerül veszélybe anyagi okokból, ugyanakkor a veszélyeztetettek nagyobb eséllyel kerülnek védelembe, tehát súlyosbodnak az erre okot adó esetek.

A 2017-es felülvizsgálat idején a korábbi évekhez képest drasztikusan emelkedni látszik veszélyeztetett kiskorúak száma: 2014-ben 328 gyermek, 2015-ben 666, 2016-ban 662 fő tartozott ebbe a csoportba. A megközelítőleg 100 %-os emelkedés a jelzőrendszer hatékonyságát, megerősödését szolgáló jogszabályi változások következménye: 2016. január elsejétől nagyobb figyelmet kapnak a gyermekbántalmazási ügyek. A rendszer hatékonyságának változása abban is tükröződik, hogy míg a védelembe vett gyermekek száma 2014-ben 86 fő volt, addig 2015-ben 129 fő, míg 2016-ban 102 fő volt.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma a 2008-ban tapasztalt 1.069 esetről 1.163-ra emelkedett, majdnem 8%-ot növe. Ebből 2008-ban 160 gyermek volt beteg vagy fogyatékkal élő, az ő számuk 108-ra csökkent 2012-re. Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban 2008-ban 3, 2012-ben két fő részesült. Az ellátás nem érint nagy csoportot, mivel nagyon szigorúak a hozzáférés szabályai.

A 2017-es felülvizsgálat idején a támogatás megállapításának szabályai illetve az irányadó összeghatár változatlan a 2015-ös helyzethez képest. Ennek fényében már érthető, hogy a családi adókedvezmény megjelenésének illetve a minimálbér folyamatos emelésének hatásaként egyre szűkül a támogatásra jogosultak köre: 890 fő volt 2014-ben, majd 815 fő 2015-ben, a 2016-os adat 764 fő.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Ezen ellátások körébe a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás sorolható az önkormányzatunk által nyújtott támogatások közül. Ezen ellátásban 2008-ban 498 család részesült, szemben a 2012-es 484 családdal. A csökkenés nagyjából megfelel a veszélyeztetett gyermekek száma alakulásának. Az önkormányzati segélyezési rendszer modernizálása kapcsán a korábbi rendkívüli gyermekvédelmi kedvezmény utódja a települési támogatások között bukkant fel. 2014-ben 1.250 segélyezési alkalomról tudunk, mely 2015-re 597, majd 2016-ra 516 alkalomra módosult.

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Lásd. fent.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A vizsgált, 2008-tól 2012-ig terjedő időszakban a védőnői álláshelyek száma változatlanul 13. Az egy védőnő által ellátott gyermekek száma azonban csökkenést mutat – ez egyaránt megfelel az országos és kistérségi demográfiai trendnek. A 2008-as adat 215 gyermek, 2012-ben viszont már csak 189 gyermek jut egy védőnőre. Ez azonban nem a védőnői munka csökkenését jelenti – hiszen több gyermek születik nem optimális körülményeket nyújtó családban illetve egyre több környezeti ártalmat kell minden 0-6 éves gyermek életében kiküszöbölni. 2017-es felülvizsgálat adatai szerint a gyermekszám (Szekszárdon kívül ellátott településeket nem figyelembe véve) 2015-ben 145 fő, 2016-ban 146 fő. Mindezt 13 fő védőnő látja el, úgy, hogy tevékenységük fizikai feltételei egyre kevésbé kielégítőek, illetve egyre több kötelezettség hárul rájuk.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Településünkön nyolc házi gyermekorvosi praxis található, melyek mindegyike betöltött. A házi gyermekorvosok által ellátott esetek száma 2008-ban 66.676 volt, mely szám érdekes módon 61.155-re csökkent a 2012-es évre, miután a köztes három évben hetvenezer felett volt. A több, mint 8%-os csökkenés a gyermekszám zuhanásának tudható be, illetve annak, hogy a köztes években jelentős járványok voltak. A 2017-es felülvizsgálat idején a szolgáltatást továbbra is 8 körzetben nyújtották, melyek mindegyikében gyermekorvos praktizált. 2015-ben 59.697, 2016-ban 60.481 rendelésen történő megjelenésről van tudomásunk.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Ezen korosztály speciális igényei az egészségügyi, az oktatási és a szociális-gyermekjóléti rendszeren keresztül kerülnek kielégítésre. Ehhez ezen társadalmi alrendszerek szoros együttműködése szükséges, hiszen az esetek többségében komplex, több területre benyúló problémahalmazzal állunk szemben.

d) gyermekjóléti alapellátás

Gyermekjóléti alapellátás, mint kötelezően nyújtandó szolgáltatás településünkön hozzáférhető, a bölcsődék és családi napközis rendszerén keresztül. A bölcsődék száma 2008-ban kettő volt, 2012-re a településen 3 ilyen típusú intézmény működött. A bölcsődébe beíratott gyermekek összlétszáma 121 fő volt 2008-ban, majd az országos és kistérségi trendnek megfelelő gyermekszám csökkenést tükrözve 95 főre apadt. Mivel a gazdasági helyzet az anyák minél korábbi munkába való visszatérését ösztönzi, ezért a bölcsődék számának növekedése a működő bölcsődei férőhelyek 90-ről 140-re történő emelkedését indukálta, mely növekedés 56%-os. A szociális szempontból felvett gyermekek száma 17-ről 12-re csökkent, melyet az magyaráz, hogy a férőhelybővülés következtében már csak ritkán volt szükség különleges szempontokra való hivatkozásra a felvételhez. A családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma 2008-ban 47 volt, mely adat 2012-ben 153-ra emelkedett, 226 %-os emelkedést produkálva ezzel. Ennek hátterében az igények növekedése és az intézménytípus elterjesztésére való igen erős hajlandóság is tetten érhető. 2008-ban 45 gyermeket gondoztak családi napköziben, 2012-ben 115 fő vette igénybe az ellátást, mely 156 %-os emelkedést és – tekintve a korosztály jellemzőit – arányban áll a férőhelyszám emelkedéssel. Az óvodás korosztály létszáma 2008-ban 1.145 fő volt, mely 1.269 főre emelkedett 2012-re, mintegy 10 %-os növekedést mutatva. Az óvodai gyermekcsoportok száma a vizsgált időszakban változatlanul 50 volt, csakúgy, mint a feladatellátási helyek száma, mely 14, illetve a gyógypedagógiai csoportok száma, mely 1. A férőhelyek száma 1.082 volt a vizsgált időszak elején, annak végére 1.084-re emelkedett, számottevő növekedést nem jelentve. Az óvodába beírt gyermekek száma 1.162-ről 1.175-re nőtt, mely szintén nem tekinthető számottevő növekedésnek.

A 2017-es felülvizsgálat idején elmondható, hogy a város gyermekjóléti ellátórendszere hatékony, kiépült, az intézményrendszer követi a jogszabályi változásokat, melyek leglényegesebbje a családi napközi intézménytípus megszűnése, illetve új ellátási formákra bomlása volt. ennek keretében a 2. számú Óvoda családi napközije 2017. január 1-jétől családi gyermekfelügyeletként, majd 2017. szeptemberétől munkahelyi bölcsődéként üzemel. A városban a felülvizsgálat idején 10 családi bölcsőde (64 férőhely) és 9 napközbeni gyermekfelügyelet (63 férőhely) üzemel, valamint egy munkahelyi bölcsőde 5 fővel.

e) gyermekvédelem

Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata társulás keretében nyújt gyermekjóléti szolgáltatást, melynek révén jogszabályban előírt gyermekvédelmi kötelezettségének eleget tesz.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A Gyermekjóléti Szolgálat szolgáltatásain túlmenően településünkön Családok Átmeneti Otthona is működik, lehetőséget teremtve ezzel a markánsan veszélyeztetett családok hajléktalanságtól való megmenekülésére.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidei programokhoz való hozzáférés

Mind a Védőnői Szolgálat, mind a Humánszolgáltató Központ, mind Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata igyekszik az oktatási intézményekkel közösen, elsősorban pályázati forrásokból megvalósítani fenti típusú programokat.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

2008-ban 182 óvodás részesült ingyenes étkezésben, 2012-re számuk 210 főre emelkedett, 15 %-os emelkedést mutatva. Az ingyenes étkeztetésben részesülő általános iskolás gyermekek száma 2008-ban 128 volt, mely adat markáns változást mutatva 177 főre emelkedett 2012-re (38- os növekedés %). 50%-os kedvezményes étkezésben ugyanezen két időpont között 646 főről 266 főre csökkent a tanulók száma. Ingyenes tankönyvellátásban 2008-ban 624 fő, 212-ben 754 fő részesült (21 %-os növekedés). Óvodáztatási támogatásról először 2009-ben van adat, akkor 35 fő volt, számuk 2012-ben 46-ra emelkedett (31 %-os emelkedés). A nyári étkeztetés adata a 2008-as 247 főről 2012-re 385 főre emelkedett (55,8 %-os

emelkedés). Elgondolkodtató a szünidei étkeztetés iránti megnövekedett igény, csakúgy, mint az összes többi, gyermekellátások iránti igény növekedése.

2016-tól az iskolai szünetek idején történő étkeztetésre vonatkozó rendelkezések változtak, nem pályázati alapon működnek, így nagyobb a garancia arra, hogy a rászorulóknak hozzájutnak az ellátáshoz.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Erre vonatkozóan nem rendelkezünk adattal.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül
A gyermekintézmények férőhelyszámának emelkedése mindenféle pozitív diszkrimináció alkalmazása nélkül lehetővé teszi az ellátásokhoz való hozzájutást. A térítési díjak fizetésével kapcsolatban hátránykompenzáló juttatásként jelennek meg a gyermekjóléti törvényben nevesített ellátások, melyek a megfelelő pontban kerültek tárgyalásra.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása
Fenti probléma gyógypedagógiai csoportok illetve TM EGYMI Szivárvány Általános Iskolája révén megoldott.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Városunkban minden oktatási intézmény rendelkezik a szükséges személyi állománnyal.

HEP Fórumon autista érdekvédelem által tett észrevétel: Az ilyen típusú problémával küzdők fogadására még nincs felkészülve az intézményrendszer.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Lásd az egyenlőbánásmód-referens levelét.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

A rendelkezésünkre álló adatok alapján a tanulók 13 %-a morzsolódik le, mely arány az oktatási rendszer hátránykiegyenlítő szerepének fokozásával lenne kiegyenlíthető.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Bursa Hungarica ösztöndíjpályázaton való részvétel nyújt erre lehetőséget a diákok részére.

A gyermekek helyzetét jelző mutatók alapján célkitűzéseink továbbra is adekvátak.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek

Oktatásban való részvétel magas költségei	Ösztöndíj pályázat tehetséges gyermekek részére
Hátrányos helyzetű gyermekek számának emelkedése	Védőnői ellátás körülményeinek fejlesztése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nők esélyegyenlőségének településünkön megfigyelhető helyzete az országos trendet tükrözi illetve továbbra is alátámasztja azokat a célkitűzéseket, melyek a program 2013-as elkészítésének idején megfogalmazásra kerültek.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A munkavállalási korú nők száma 2008-ban 13.022 fő, ez a szám 2012-re 12.418-ra csökkent, mely 5 %-os esésnek felel meg. Ezzel párhuzamosan a munkanélküli nők száma 681 fő volt a vizsgált időszak kezdetén, majd 2012-re 730 főre emelkedett, mely 7 %-os emelkedés jelent. Ez alapján kijelenthetjük, hogy a munkavállalási korú népességen belül tapasztalható aránycsökkenéssel szemben a munkanélkülieken belül a nők aránya nőtt, méghozzá az előbbi adat növekedését meghaladó mértékben. Ennek hátterében – nagy valószínűséggel - a nők gyermekvállalásból eredő munkaerőpiaci kockázata áll.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

E területről nem rendelkezünk adattal.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Lásd. 3.2. b) pont.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Lásd. az egyenlőbármód-referens levelét.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Lásd a 4.3. d) pontban írottakat.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A vizsgált időszakban a védőnők szám a végig 13 fő volt. A 0-3 év közti gyermekek száma 2008-ban 1.265 fő, mely 2012-re mintegy 6%-os eséssel 1.188 főre csökkent. Ez a jellemző az országos/kistérségi adatokkal egybevetve nem mutat extrém eltérést. A védőnőnkénti átlagos gyermekszám 97 volt 2008-ban, ez az adat szintén hat százalékot zuhant, 91 főre csökkent.

2017-es felülvizsgálat adatai szerint a gyermekszám (Szekszárdon kívül ellátott településeket nem figyelembe véve) 2015-ben 145 fő, 2016-ban 146 fő. Mindezt 13 fő védőnő látja el, úgy, hogy tevékenységük fizikai feltételei egyre kevésbé kielégítőek, illetve egyre több kötelezettség hárul rájuk.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Lásd az egyenlőbánásmód-referens levelét.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Krízishelyzetben a gyermekjóléti alapszolgáltatáson túlmenően Családok Átmeneti Otthona vehető igénybe településünkön. Szándékunkban áll kutatást végezni az Otthont igénybevevők sorsáról (mennyi ideig tartózkodik ott, kikerülésüket követően hova térnek vissza, stb.)

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Városunkban a nők közéleti tevékenysége demokratikus keretek között biztosított. Szekszárd Megyei Jogú Város Közgyűlése 15 tagból áll, melyből négy nő, illetve a város alpolgármestere is. A civil szervezetek életében is jelentős szerepet játszanak e nem képviselői, mind elöljárókként, mind tagokként illetve támogatókként.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Településünkön nem lelhető fel olyan probléma, mely helyi szinten fokozottan érintené a nőnemű népet.

Miután településünkön a nők életére vonatkozó mutatók továbbra is az eredeti célkitűzések tarthatóságát jelzik, e téren nincs szükség változtatásra.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
GYES, GYED idejét követően a munkába való visszatérés nehezítettsége	Az otthon töltött időszak során folyamatos felkészülés a visszajövetelre, képzettség szinten tartása, javítása illetve a munka és család melletti életvitel kialakítása

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

Az idősek helyzetére vonatkozó trendek programalkotástól a felülvizsgálatig eltelt időszakban korábbi célkitűzéseink helyességét beigazoló módon alakultak, tervezett intézkedésünk továbbra is megállja a helyét.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A 65 év feletti népesség száma 2001-ben 4.764 fő volt, mely a 0-14 éves korú népesség (5.689 fő a vizsgált évben) százalékában öregedési indexet számolva 83,7%. 2012-ben 5.432 fő a 65 év felettek száma, a 0-14 éves korú állandó lakosok száma 4.385 fő, az öregedési index 123,9 %, mely több, mint 40 %-os növekedését mutatja az előregedésnek. A város nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő népessége 10.830 főt számlált 2008-ban, míg ugyanezen adat 10.654 fő volt négy évvel később, vagyis 2012-ben 1,6%-os csökkenést mutat. Ezen belül az első vizsgált évben a férfi-nő arány 39,4%-60,6%, míg 2012-ben 39%- 61 %. Eszerint a nemek arányai a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők körében nem változtak jelentősen, illetve az ellátásban részesülők száma csökkent. Kevésbé jellemző jövedelemforrás a

korosztályon belül az időskorúak járadéka. Szekszárd Városban 2008-ban 17 fő, 2012-ben 14 fő részesült az ellátásban, vagyis az igénybevevők száma 18%-kal csökkent.

A 64 év feletti lakosság száma 2008-ban 5.311 fő volt, mely adat lineárisan emelkedett a vizsgált időszak végével bezárólag 6.397 főre. Ez a 20%-os növekedés megfelel a társadalom általános előregedésének. A vizsgált időszakban végig a 64 év feletti 2%-a, részesült időskorúak nappali ellátásban, mely szám a 2008-as évben 104, a 2012-es évben 120 fő volt.

Felülvizsgálat idején fenti trend folytatódott. A 2017-es felülvizsgálat idején elmondható, hogy a 60-64 év közötti lakosság száma 2.796 fő, melynek 56%-a nő (1.565 fő) 44%-a férfi (1.231 fő). A 65 év feletti 6.686., 62 %-uk nő (4.140 fő) 38 %-uk férfi (2.546 fő). 2014-ben a település öregedési indexe 127,1 %, 2015-ben 148,6 %, 2016-ban 154,6%.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Jelenleg nem áll rendelkezésünkre adat. 2017-ben a jövőbeni országos törekvések egyike a 65 év feletti munkaerőpiacra történő visszahozása illetve benntartása. Ennek elemei még kidolgozásra várnak.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

A városban zajló tanfolyami képzések, közművelődési intézményekben megrendezésre kerülő ismeretterjesztő előadások az idősek számára is hozzáférhetőek, csakúgy, mint más generációk részére. Az önkénteskedés is kiváló lehetőséget jelent a csoporttagok részére.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Lásd az egyenlőbánásmód-referens levelét.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az egészségügyi ellátásokhoz való hozzáférés korból eredő nehezítettségét a szociális intézményrendszer segít kiegyenlíteni, a szociális ellátásokhoz való hozzáférést pedig a megfelelően kiépített „kapuőr hálózat”.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szolgáltatásokhoz való hozzáférés korból eredő nehezítettségét a szociális intézményrendszer segít kiegyenlíteni.

c) idősek informatikai jártassága

Erre vonatkozóan nem rendelkezünk adattal.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Mivel településünk idősvédelmi intézményekkel megfelelően ellátott, ezért az Idősek Világnapjának megünneplésén túl a mindennapok során is lehetőség adódik a korosztály tagjai számára az időtöltésre, a velük egyidősökkel való kapcsolatok ápolására.

Az idősek helyzetét jelző mutatók alátámasztják célkitűzéseink helyességét, ez a pont nem igényel változtatást.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Tevékeny időskor lehetőségének hiánya	Időskorú önkéntesek foglalkoztatása a közintézményekben
Időskori jövedelmek alacsonysága	65 év felettiek foglalkoztatását elősegítő programok

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A közfoglalkoztatottak között nincs tudomásunk fogyatékos személyről illetve nem szerveztünk külön e csoportra ilyen típusú munkát. Védett foglalkoztatásról városi szinten nem rendelkezünk adattal.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Lásd az egyenlőbánásmód-referens levelét.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A Szociális Központ keretében Fogyatékosok Nappali Intézménye működik 22 férőhellyel. A város közigazgatási területére két támogató szolgálat (Kolping Támogató Szolgálat, Szilász Református Támogató Szolgálat) rendelkezik működési engedéllyel. Mind óvodai, mind általános iskolai szinten biztosított a fogyatékkal élő gyermekek oktatása.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élők helyzetének egyik markáns mutatója a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma. Ez az adat 2008-ban 485 fő volt, mely mutató 2011-re 446-főre, 8 %-kal csökkent. Elgondolkodtató az ellátások jogi szabályozásának változása miatt az ellátásból kieső emberek helyzete.

2008-ban 45 fő részesült egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban, az ő számuk 33 %-kal csökkent, 2012-ben 30 fő volt. Ennek háttérében is jogszabályi változások állnak. 2013-ban 44, 2014-ben 51 fő részesült az ellátásban.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítése határidőre megtörtént (Szociális Központ, Humánszolgáltató Központ, Polgármesteri Hivatal, gyermekjóléti intézmények, óvodák).

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége
A közintézmények akadálymentesítettségével a lakóközösségek, szolgáltatók is igyekeztek akadálymentessé tenni épületeiket.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A nem közintézményekben működő munkahelyek akadálymentesítettségére vonatkozóan nincsen adatunk.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A közterületek, közösségi közlekedés akadálymentesítése megtörtént.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Városunk 22 férőhelyes fogyatékosok nappali intézményét tart fenn. A város területén két támogató szolgálat is működik.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Fenti intézkedések/intézmények/szolgáltatók hivatottak településünkön a fogyatékoságból eredő hátrányok kompenzálására.

Településünkön az adatgyűjtés alapján továbbra is indokolt fenntartani a fogyatékosok esélyegyenlősége érdekében kidolgozott célkitűzést.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Autistákat fogadó intézményhálózat hiánya	Intézményrendszer kiépítése
Fogyatékkal élők nehezített társadalmi beilleszkedése	Önálló életvitelre elsajátítására szolgáló lakás kialakítása

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

E tevékenységben Önkormányzatunk nagyban támaszkodik a Civil Kerekasztal munkájára illetve már meglévő civil és egyházi kapcsolati hálójára.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása
Településünkön Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Német Nemzetiségi Önkormányzat, minden történelmi és kiségyház képviselve van illetve számos esetben működött már együtt karitatív akciók során civil szerveződésekkel. Az évek során jól bejáratott együttműködési módok, munkakapcsolatok alakultak ki köztük illetve a területen tevékenykedő civil szerveződések között.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség
Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata közigazgatási, egészségügyi, kereskedelmi, oktatási, közlekedési központ szerepénél fogva sűrű kapcsolati hálót alakított ki a környező településekkel.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége
A nemzetiségi önkormányzatok jelentős tevékenységet fejtenek ki településünkön az érdekelt A települési önkormányzat minden tekintetben segíti a nemzetiségi önkormányzatok tevékenységét. A roma érdekképviselőt évenkénti kirándulással segíti a gyermekek nyári felügyeletében a családokat illetve karácsonyi élelmiszer csomagot juttat a rászorulóknak. A német nemzetiség önkormányzata nyári napközis tábor illetve a német nyelvű színház látogatásának támogatásával segíti a látókörébe kerülőket.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége
A településünkön működő, érdekvédelmi tevékenységet végző civil szervezetek mindegyike együttműködik önkormányzatunkkal az általuk képviselték segítése során.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.
E szereplők esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenységekben való részvételi hajlandósága még nem kutatott terület, feltérképezése az elkövetkező időszak munkája, bár biztatónak tekinthetjük, érdekvédelmi egyesületek rendezvényeit időről időre támogatják egyes for-profit piaci szereplők.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába
Biztosítani kell, hogy a település minden lakója, az önkormányzat intézményei és azok munkatársai, valamint az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program. Az érdekelték körének meghatározásán túl a kommunikációs formákat, konkrét tevékenységeket is tervezni kell. A program eredményes megvalósulását döntően befolyásolja, hogy az érintettek elkötelezettek-e és aktív részvételükkel támogatják-e a program végrehajtását. Éppen ezért szükséges minden elérhető eszközt és helyi médiumot (honlap, tájékoztató kiadványok, rendezvények, lakossági fórumok, helyi sajtó stb.) bevonni a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.
Fentiek megvalósulása érdekében honlapunkon mind a Helyi Esélyegyenlőségi Programot közzé tesszük.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása

A partnerek és a lakosság mind személyesen, ügyfélfogadási időben, mind írásban vagy elektronikus úton visszajelezhet a HEP végrehajtásáért felelős köztisztviselőnek.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Szegregátum megléte	szociális városrehabilitáció
Gyermekek	Gyermekek taníttatásának magas költségei, hátrányos helyzetű gyermekek számának emelkedése	Ösztöndíjrendszer kiépítése, védőnői ellátás fejlesztése részvétel
Idősek	Tevékeny idősor lehetőségének hiánya	Tevékeny idősek, mint önkéntesek, 65 év feletti visszatérése a munkaerőpiacra
Nők	Gyermekeket ellátások lejártát követően a munkába való visszatérés nehezítettsége	Képzés és életvezetési tanácsadás, intézményrendszer fejlesztése a munkába visszatérő nők részére
Fogyatékkal élők	Fogyatékkal élők teljes jogú társadalmi tagsága nehezített	Autizmussal élők részére intézmény létrehozása, önálló életvitelre szolgáló lakás kialakítása

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Szociális városrehabilitációs pályázaton való részvétel	Pályázati programban megjelölt szereplők
Gyermekek	Ösztöndíjrendszer kiépítése, védőnői ellátás fejlesztése	önkormányzat illetékes bizottságai
Idősek	Tevékeny idősek, mint önkéntesek, 65 év feletti visszatérése a munkaerőpiacra	65 év feletti foglalkoztatási programjait szervező intézmények, önkénteseket fogadó intézmények és egyéb szervezetek
Nők	Felkészítés a munkába való visszatérést követő időkre	Civil szervezetek, munkaügyi szervek, munkáltatói szervezetek
Fogyatékkal élők	Autizmussal élők részére intézmény létrehozása, önálló életvitelre szolgáló lakás kialakítása	Érdekvédelmi szervezetek

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Közfoglalkoztatásba való bekerülés javítása a finanszírozási lehetőségek javítása révén	Közfoglalkoztatásban való részvétel nehezítettsége	Közfoglalkoztatottak számának, napi munkaidejének, bérének növelése	Gazdasági program	Több munkanélküli, napi nyolc órában történő foglalkoztatása	HEP Fórum tagok	2018. június 27.	Közfoglalkoztatottak száma	Humán és pénzügyi források	Hosszútávú
2	Szociális bérlakás építési program	Szociális bérlakások számának alacsony volt	Mélyszegénységben élők lakhatási helyzetének javítása	Településrendezési terv, településszerkezeti terv, településfejlesztési koncepció	Szociális bérlakások építése	HEP Fórum tagok	2018. június 27.	Szociális bérlakások száma	Humán és pénzügyi források	Hosszútávú
3	Szegregátum helyzetének javítása, leromlott városi	Szegregátum megléte	Szegregátum felszámolása	Anti-szegregációs terv, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási	Szociális város rehabilitáció elvégzése	HEP Fórum tagok	2018. június 27.	Szegregátum felszámolása	Humán és pénzügyi források	Hosszútávú

	területek rehabilitációja			Stratégia						
4.	Mélyszegénységben élők foglalkoztatási helyzetének javítása	Mélyszegénységben élők munkaerőpiacra való megjelenésének nehezítettsége	Mélyszegénységben élők foglalkoztatásának javítása	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Mélyszegénységben élők munkaerőpiacra való bejuttatása	HEP Fórum tagok	2018. június 27.	Mélyszegénységben élők foglalkoztatását jelölő indikátorok	Humán és pénzügyi források	Hosszútávú
5.	Társadalmi együttműködés és erősítését szolgáló helyi programok	Mélyszegénységben élők más társadalmi státuszúakkal való együttműködésének akadályozottsága	Mélyszegénységben élők együttműködési készségének javítása	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Mélyszegénységben élők beilleszkedésének támogatása	HEP Fórum tagok	2018. június 27.	Mélyszegénységben élők felzárkózását segítő indikátorok	Humán és pénzügyi erőforrások	Hosszútávú
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Ösztöndíj program létrehozása	Oktatásban való részvétel magas költségei	Tehetséges gyermekek anyagi okokból ne hulljanak ki az oktatási rendszerből	Nemzeti Ifjúsági Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia	Oktatáshoz való hozzáférés költségeinek fedezése	HEP Fórum tagok	2018. június 27.	Oktatási rendszerből való kiesések mutatói	Pénzügyi erőforrások	Hosszútávú

2	Egészségügyi alapellátás infrastruktúrális fejlesztése	Hátrányos helyzetű gyermekek számának emelkedése	Hátrányok csökkentése	„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia	Kedvezőbb körülmények megteremtése a háziorvosi, védőnői munkához	HEP Fórum tagok	2018. június 27.	hátrányos helyzetű gyermekek számának csökkenése	Pénzügyi források	Hosszútávú
3	Oktatási intézmények energetikai korszerűsítése	Gyermekek esélyegyenlőségének minél kedvezőbb oktatási körülmények útján való javítása	Oktatás helyzetének javítása	„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia	Oktatás körülményeinek javítása	HEP Fórum tagok	2018. június 27.	Hátrányos helyzetű gyermekek oktatási intézményeiben belüli helyzetének javítása	Pénzügyi erőforrások	Hosszútávú
4.	Óvodai, iskolai szociális segítő tevékenység fejlesztése	Esélyegyenlőség oktatási eszközeinek javítása	Oktatási intézmények szociális felzárkóztató szerepének javítása	„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia	Oktatási intézmények szociális hátránycsökkentő szerepének javítása	HEP Fórum tagok	2018. június 27.	Intézményen belül szociális munka eredményét mérő indikátorok	Pénzügyi és humán erőforrások	Hosszútávú

III. A nők esélyegyenlősége

1	Gyermekellátásokat követően a munka világába történő visszailleszkedés és megkönnyítése	Gyermekellátásokat követően a munka világába történő visszailleszkedés nehezítettsége	Gyermekellátások lejárát követően az igénybevevők minél hamarabb térjenek vissza a munka világába	„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Felkészülés a munka világába való visszatérésre, képzettség szinten tartása, korszerűsítése	HEP Fórum tagok	2018. június 27.	Nőknek a GYES, GYED, GYET igénybevétele követő munkába állását mérő indikátorok	Pénzügyi és humán erőforrások	Hosszútávú
---	---	---	---	---	---	-----------------	------------------	---	-------------------------------	------------

2	Családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatók fejlesztése	Nők munkaerőpiaci helyzetének javíthatósága	Nők munkaerőpiaci helyzetének javítása	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Munkába állást segítő intézmények fejlesztése	HEP Fórum tagok	2018. június 27.	Nők munkaerőpiaci helyzetét jelölő indikátorok	Pénzügyi erőforrások	Hosszútávú
---	---	---	--	---	---	-----------------	------------------	--	----------------------	------------

IV. Az idősek esélyegyenlősége

1	Tevékeny idősek, mint önkéntesek, 65 év feletti visszatérése a munkaerőpiacra, apartmanokban történő elhelyezést biztosító tartós bentlakásos idősvedelmi intézmény kialakítása	Tevékeny idős kor lehetőségének hiánya. Minél magasabb szintű lakhatási feltételeket támaztató idősvedelmi tartós bentlakásos intézmény kialakítása	Tevékeny idős kor biztosítása, minél magasabb szintű lakhatási feltételek és biztonság biztosítása	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Önkéntesek toborzása, a fogadó intézmények feltérképezése, felkészítése, munkaerőpiaci programokban való részvétel	HEP Fórum tagok	2018. június 27.	Időskorú önkéntesek száma, idősvedelmi intézményekben belüli ellátások mutatói	Humán erőforrások	Hosszútávú
---	---	---	--	---	--	-----------------	------------------	--	-------------------	------------

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

1	Autizmussal élők részére intézmény létrehozása, önálló életvitelre szolgáló lakás kialakítása	Fogyatékkal élők önálló életvitelének lehetőségei még javíthatóak	Minél teljesebb önálló életvitel a fogyatékos személyek részére	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Lakás kialakítása, nappali intézmény kialakítása	HEP Fórum tagok	2018. június 27.	intézmények megléte	Humán és pénzügyi erőforrások	Hosszútávú
---	---	---	---	---	--	-----------------	------------------	---------------------	-------------------------------	------------

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

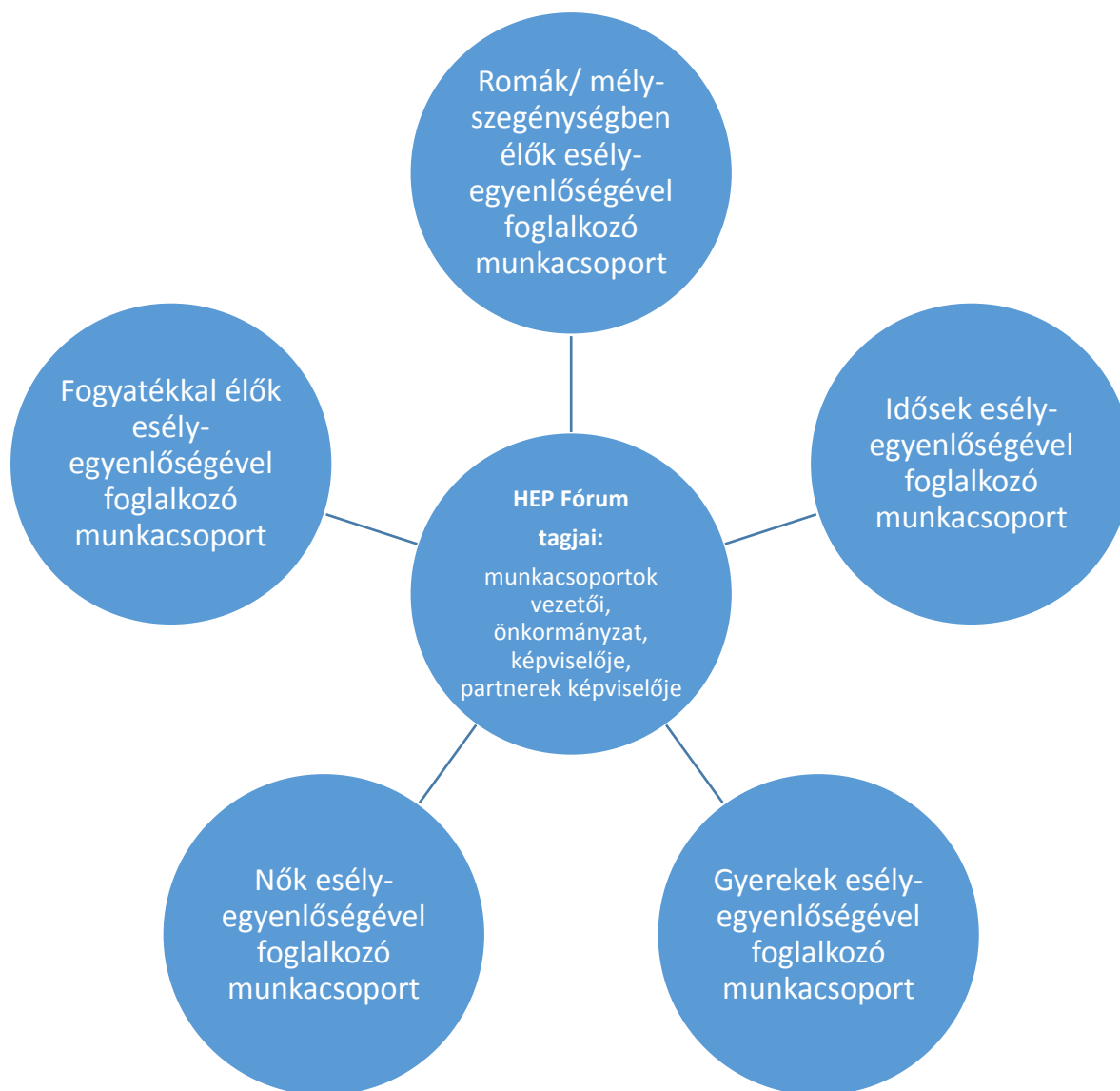
A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről az erre kijelölt köztisztviselő felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.

- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelősége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A .... város/község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően ..... város/község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és ..... számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum

Aláírás

A..... Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

HEP elkészítési jegyzék⁹

NÉV ¹⁰	HEP részei ¹¹										Aláírás ¹²
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	
	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	
	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	
	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	
	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	
	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	

⁹ Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

¹⁰ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

¹¹ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

¹² Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetésiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedés eléri kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés és felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Közfoglalkoztatásba való bekerülés javítása a finanszírozási lehetőségek javítása révén	Közfoglalkoztatásban való részvétel nehezítettsége	Közfoglalkoztatottak számnak, napi munkaidejének, bérének növelése	Gazdasági program	Több munkanélküli, napi nyolc órában történő foglalkoztatása	HEP Fórum tagok	2018. június 27.	Közfoglalkoztatottak száma	Humán és pénzügyi források	Hosszútávú

2	Szociális bérlakás építési program	Szociális bérlakások számának alacsony volt	Mélyszegénységben élők lakhatási helyzetének javítása	Településre ndezési terv, településsz erkezeti terv, településfej lesztési koncepció	Szociális bérlakások építése	HEP Fórum tagok	2018. június 27.	Szociális bérlakások száma	Humán és pénzügyi források	Hosszútáv ú
3	Szegregátum helyzetének javítása, leromlott városi területek rehabilitációja	Szegregátum megléte	Szegregátum felszámolása	Anti-szegregációs terv, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Szociális város rehabilitáció elvégzése	HEP Fórum tagok	2018. június 27.	Szegregátum felszámolása	Humán és pénzügyi források	Hosszútáv ú
4.	Mélyszegénységben élők foglalkoztatási helyzetének javítása	Mélyszegénységben élők munkaerőpiac on való megjelenésének nehezítettsége	Mélyszegénységben élők foglalkoztatásának javítása	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Mélyszegénységben élők munkaerőpiacra való bejuttatása	HEP Fórum tagok	2018. június 27.	Mélyszegénységben élők foglalkoztatását jelölő indikátorok	Humán és pénzügyi források	Hosszútáv ú

5.	Társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi programok	Mélyszegénységben élők más társadalmi státuszúakkal való együttműködésének akadályozottsága	Mélyszegénységben élők együttműködési készségének javítása	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Mélyszegénységben élők beilleszkedésének támogatása	HEP Fórum tagok	2018. június 27.	Mélyszegénységben élők felzárkózási segítő indikátorok	Humán és pénzügyi erőforrások	Hosszútávú
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Ösztöndíj program létrehozása	Oktatásban való részvétel magas költségei	Tehetséges gyermekek anyagi okokból ne hulljanak ki az oktatási rendszerből	Nemzeti Ifjúsági Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia	Oktatáshoz való hozzáférés költségeinek fedezése	HEP Fórum tagok	2018. június 27.	Oktatási rendszerből való kiesés okainak mutatói	Pénzügyi erőforrások	Hosszútávú
2	Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése	Hátrányos helyzetű gyermekek számának emelkedése	Hátrányok csökkentése	„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia	Kedvezőbb körülmények megteremtése a háziorvosi, védőnői munkához	HEP Fórum tagok	2018. június 27.	hátrányos helyzetű gyermekek számának csökkenése	Pénzügyi források	Hosszútávú
3	Oktatási intézmények	Gyermekek esélyegyenlős	Oktatás helyzetének	„Legyen jobb a	Oktatás körülménye	HEP Fórum	2018. június 27.	Hátrányos helyzetű	Pénzügyi erőforrások	Hosszútávú

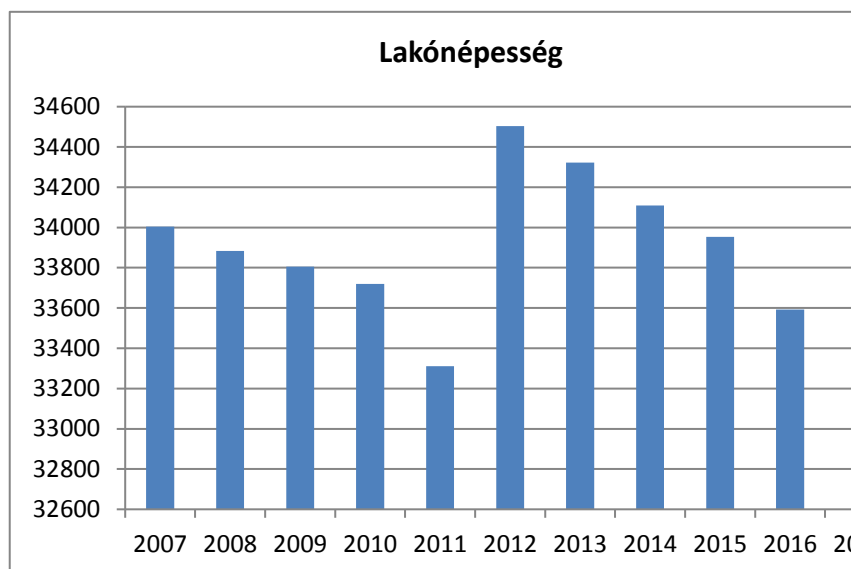
	energetikai korszerűsítése	égének minél kedvezőbb oktatási körülmények útján való javítása	javítása	gyerekeknek! Nemzeti Stratégia	inek javítása	tagok		gyermekoktatási intézményekben belüli helyzetének javítása	k	
4.	Óvodai, iskolai szociális segítő tevékenység fejlesztése	Esélyegyenlőség oktatási eszközeinek javítása	Oktatási intézmények szociális felzárkóztató szerepének javítása	„Legyen jobb a gyerekeknek! Nemzeti Stratégia	Oktatási intézmények szociális hátránycsökkentő szerepének javítása	HEP Fórum tagok	2018. június 27.	Intézményekben belüli szociális munka eredményét mérő indikátorok	Pénzügyi és humán erőforrások	Hosszútávú
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Gyermekellátásokat követően a munka világába történő visszailleszkedés megkönnyítése	Gyermekellátásokat követően a munka világába történő visszailleszkedés és nehezítettsége	Gyermekellátások lejárát követően az igénybevevők minél hamarabb térjenek vissza a munka világába	„Legyen jobb a gyerekeknek! Nemzeti Stratégia, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Felkészülés a munka világába való visszatérésre, képzettség szinten tartása, korszerűsítése	HEP Fórum tagok	2018. június 27.	Nőknek a GYES, GYED, GYET igénybevételét követő munkába állását mérő indikátorok	Pénzügyi és humán erőforrások	Hosszútávú
2	Családbarát, munkába állást segítő intézmények	Nők munkaerőpiaci helyzetének javíthatósága	Nők munkaerőpiaci helyzetének	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Munkába állást segítő intézmények	HEP Fórum tagok	2018. június 27.	Nők munkaerőpiaci helyzetét jelölő	Pénzügyi erőforrások	Hosszútávú

	közszolgálatok fejlesztése		javítása		fejlesztése			indikátorok		
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Tevékeny idősek, mint önkéntesek, 65 év felettiak visszatérése a munkaerőpiacra, apartmanokban történő elhelyezést biztosító tartós bentlakásos idősvédelmi intézmény kialakítása	Tevékeny időskor lehetőségének hiánya Minél magasabb szintű lakhatási feltételeket támaztó idősvédelmi tartós bentlakásos intézmény kialakítása	Tevékeny időskor biztosítása, minél magasabb szintű lakhatási feltételek és biztonság biztosítása	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Önkéntesek toborzása, a fogadó intézmények feltérképezése, felkészítése, munkaerőpiaci programokban való részvétel, intézmény létrehozására irányuló pályázaton való részvétel	HEP Fórum tagok	2018. június 27.	Időskorú önkéntesek száma, idősvédelmi intézményekben belüli ellátások mutatói	Humán erőforrások	Hosszútávú
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										

1	Autizmussal élők részére intézmény létrehozása, önálló életvitelre szolgáló lakás kialakítása	Fogyatékkal élők önálló életvitelének lehetőségei még javíthatóak	Minél teljesebb önálló életvitel a fogyatékos személyek részére	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Lakás kialakítása, nappali intézmény kialakítása	HEP Fórum tagok	2018. június 27.	intézmények megléte	Humán és pénzügyi erőforrások	Hosszútávú
---	---	---	---	---	--	-----------------	------------------	---------------------	-------------------------------	------------

1. számú táblázat - Lakónépesség száma

	Fő	Változás
2007	34004	
2008	33883	100%
2009	33805	100%
2010	33720	100%
2011	33311	99%
2012	34504	104%
2013	34323	99%
2014	34109	99%
2015	33954	100%
2016	33592	99%
2017		0%

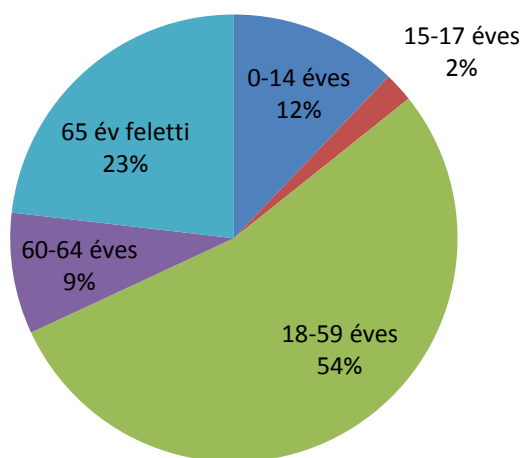

2. számú táblázat - Állandó népesség

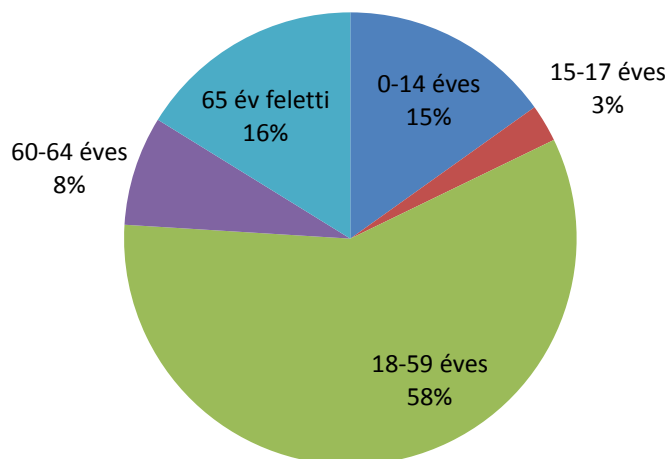
	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	17869	15723	33592	53%	47%
0-2 évesek			860		
0-14 éves	2171	2380	4551	48%	52%
15-17 éves	380	421	801	47%	53%
18-59 éves	9613	9145	18758	51%	49%
60-64 éves	1565	1231	2796	56%	44%
65 év feletti	4140	2546	6686	62%	38%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - nők

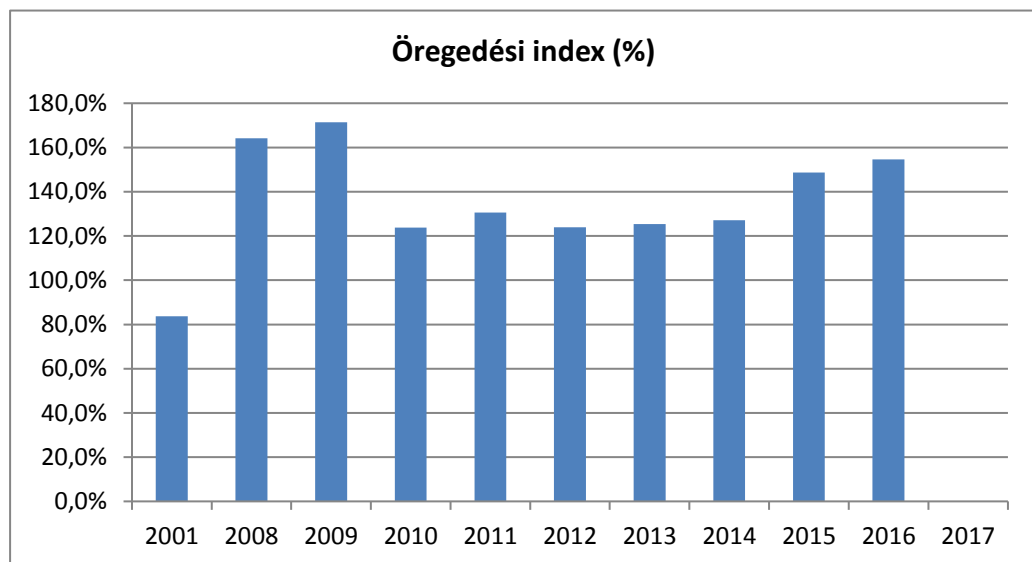
Állandó népesség - férfiak

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	4764	5689	83,7%
2008	7554	4601	164,2%
2009	7774	4537	171,3%
2010	5560	4492	123,8%
2011	5722	4381	130,6%
2012	5432	4385	123,9%
2013	5508	4393	125,4%
2014	5581	4390	127,1%
2015	6501	4374	148,6%
2016	6686	4326	154,6%
2017			#ZÉRÓOSZTÓ!

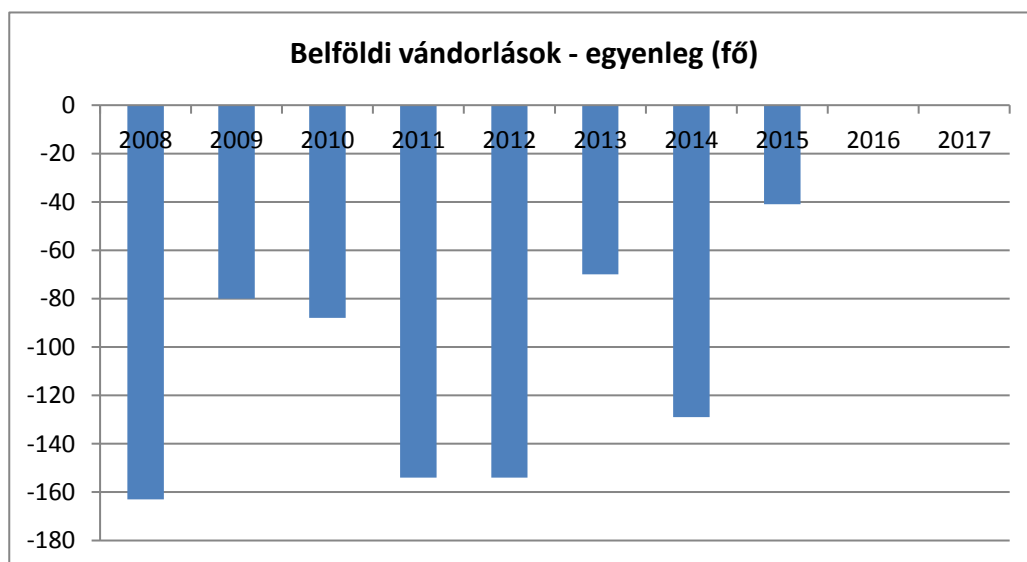
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	738	901	-163
2009	631	711	-80
2010	657	745	-88
2011	661	815	-154
2012	661	815	-154
2013	620	690	-70
2014	660	789	-129
2015	637	678	-41
2016			0
2017			0

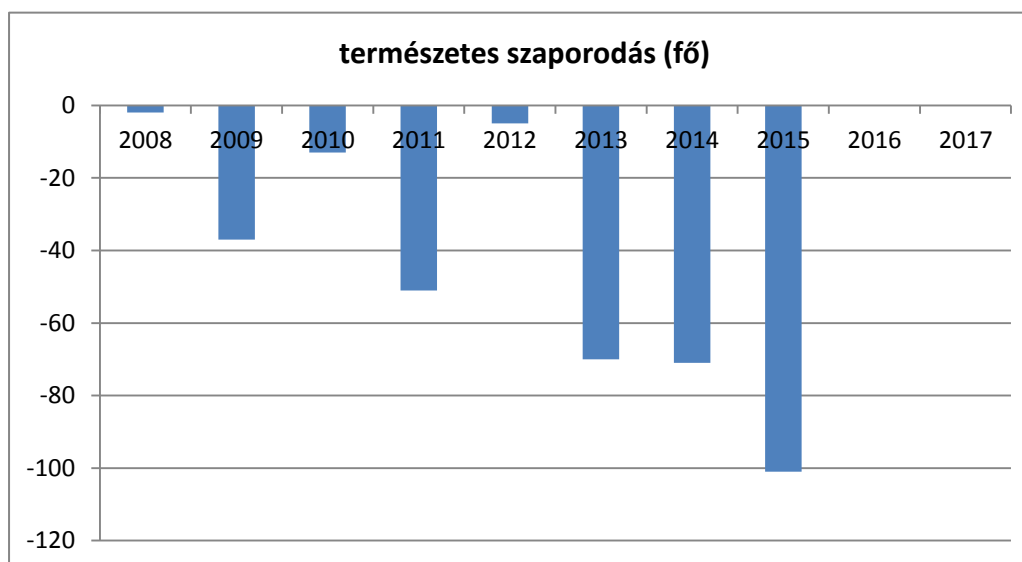
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	350	352	-2
2009	326	363	-37
2010	341	354	-13
2011	309	360	-51
2012	307	312	-5
2013	320	390	-70
2014	302	373	-71
2015	266	367	-101
2016			0
2017			0

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

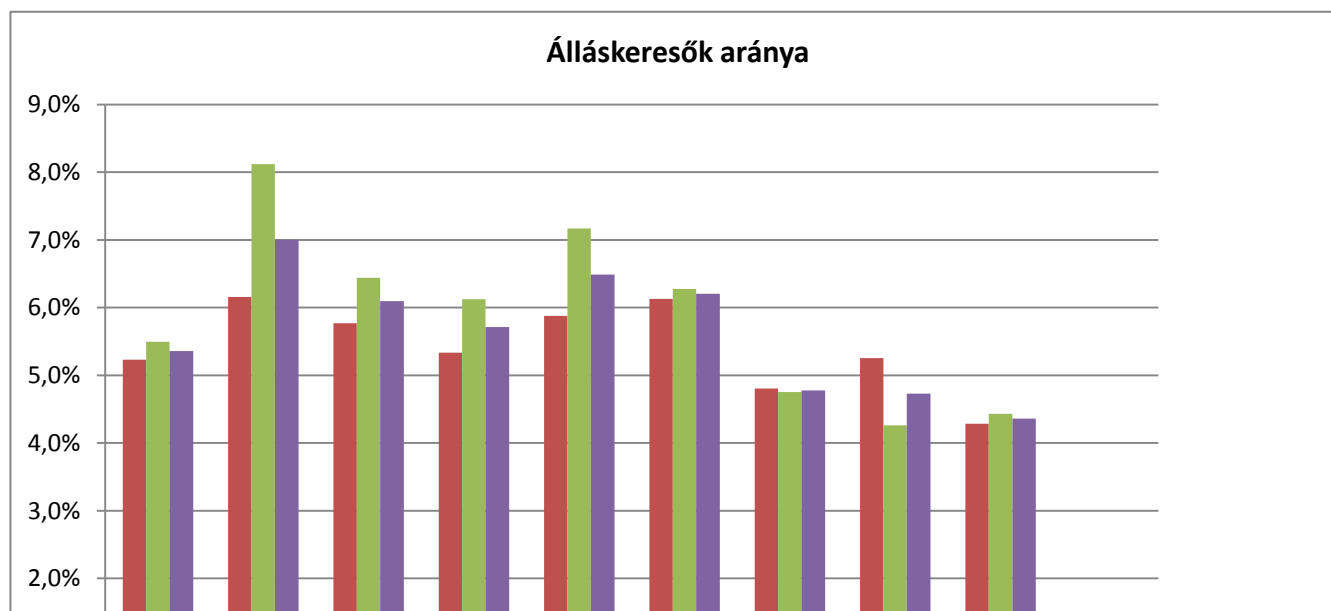

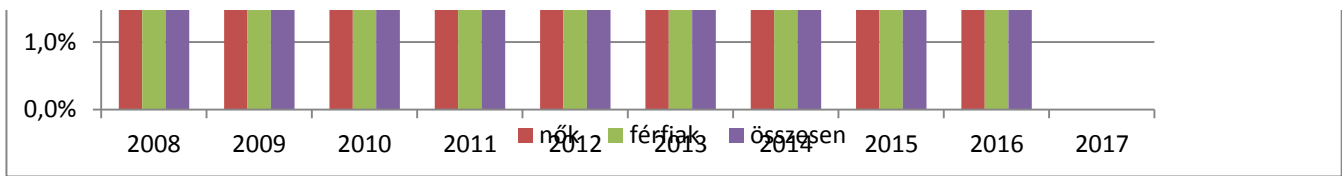
]

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	13022	11884	24906	681	5,2%	653	5,5%	1334	5,4%
2009	13161	10028	23189	810	6,2%	814	8,1%	1624	7,0%
2010	13066	12216	25282	754	5,8%	787	6,4%	1541	6,1%
2011	13218	12087	25305	705	5,3%	740	6,1%	1445	5,7%
2012	12418	11003	23421	730	5,9%	789	7,2%	1519	6,5%
2013	11295	12275	23570	692	6,1%	770	6,3%	1462	6,2%
2014	11133	12061	23194	535	4,8%	573	4,8%	1108	4,8%
2015	10432	11573	22005	548	5,3%	493	4,3%	1041	4,7%
2016	10290	11308	21598	441	4,3%	501	4,4%	942	4,4%
2017			0		#####		#####	0	#####

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

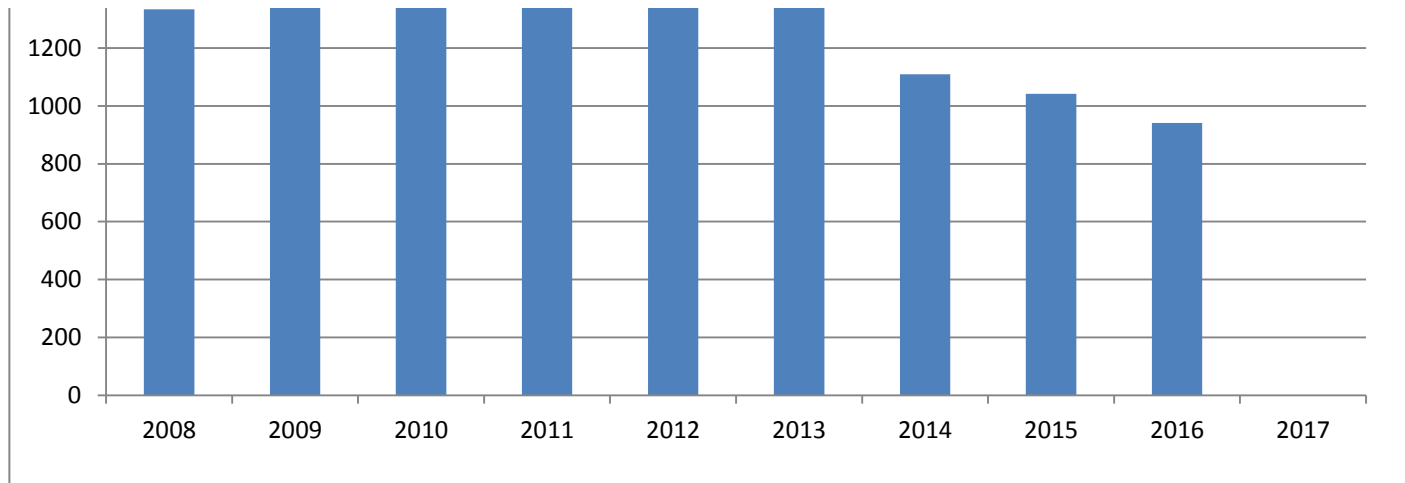

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

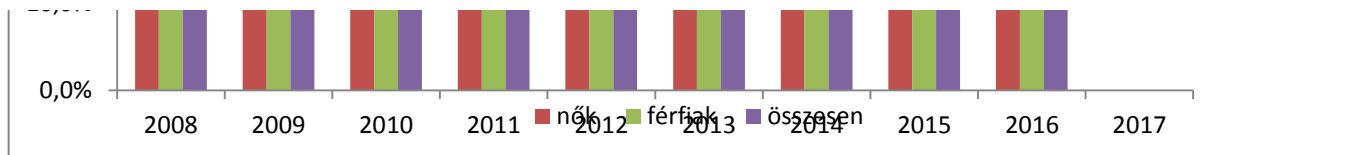
		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	1334	1624	1541	1445	1519	1463	1109	1042	941
20 éves és fiatalabb	fő	45	54	45	50	59	59	50	57	45
	%	3,4%	3,3%	2,9%	3,5%	3,9%	4,0%	4,5%	5,5%	4,8%
21-25 év	fő	180	231	202	182	215	212	162	147	122
	%	13,5%	14,2%	13,1%	12,6%	14,2%	14,5%	14,6%	14,1%	13,0%
26-30 év	fő	204	256	205	209	195	182	130	116	113
	%	15,3%	15,8%	13,3%	14,5%	12,8%	12,4%	11,7%	11,1%	12,0%
31-35 év	fő	197	236	239	190	181	176	130	115	92
	%	14,8%	14,5%	15,5%	13,1%	11,9%	12,0%	11,7%	11,0%	9,8%
36-40 év	fő	184	215	220	211	196	192	135	119	106
	%	13,8%	13,2%	14,3%	14,6%	12,9%	13,1%	12,2%	11,4%	11,3%
41-45 év	fő	158	174	165	170	194	184	132	120	113
	%	11,8%	10,7%	10,7%	11,8%	12,8%	12,6%	11,9%	11,5%	12,0%
46-50 év	fő	138	174	170	166	181	172	125	110	97
	%	10,3%	10,7%	11,0%	11,5%	11,9%	11,8%	11,3%	10,6%	10,3%
51-55 év	fő	167	202	172	150	150	138	101	99	90
	%	12,5%	12,4%	11,2%	10,4%	9,9%	9,4%	9,1%	9,5%	9,6%
56-60 év	fő	57	80	115	112	136	140	125	108	91
	%	4,3%	4,9%	7,5%	7,8%	9,0%	9,6%	11,3%	10,4%	9,7%
61 év felett	fő	4	2	8	5	12	8	19	51	72
	%	0,3%	0,1%	0,5%	0,3%	0,8%	0,5%	1,7%	4,9%	7,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

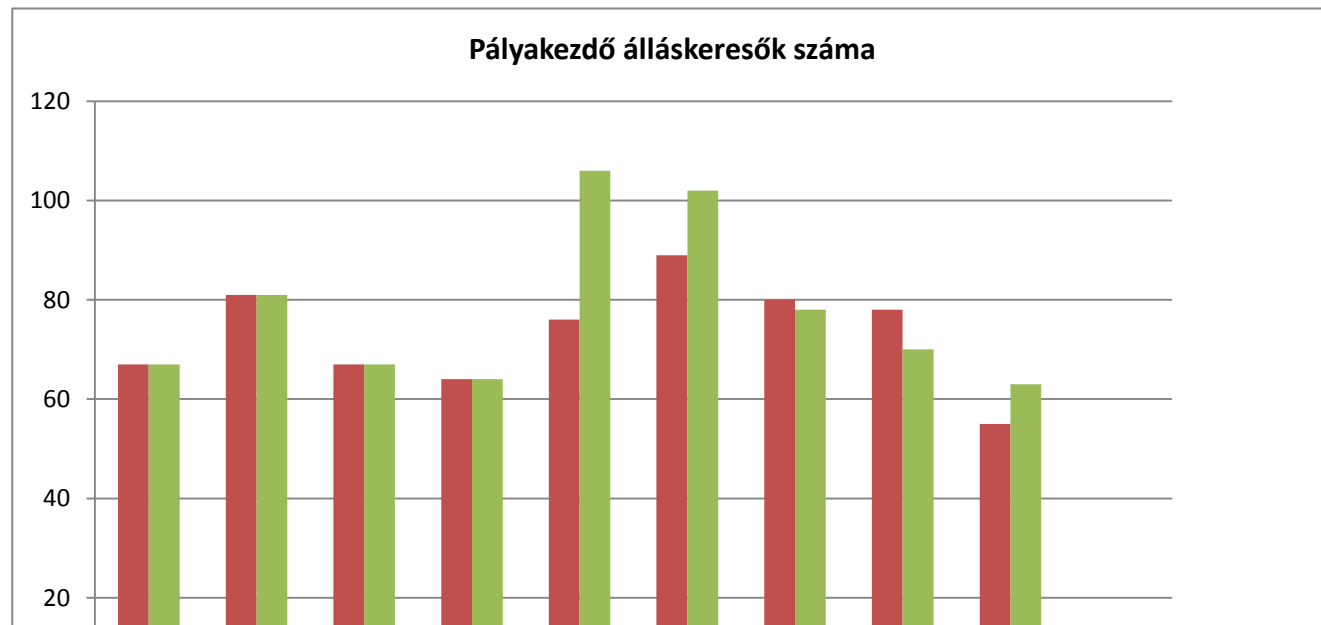

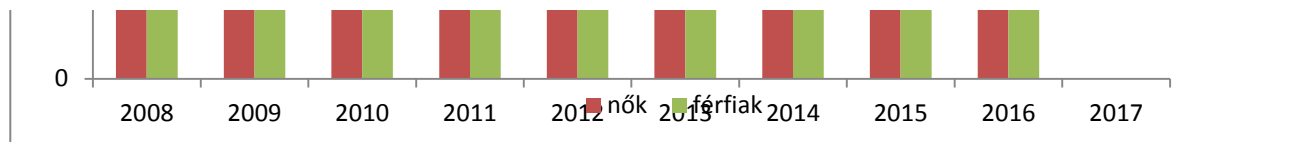
3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	2701	2661	5362	67	2,5%	67	2,5%	134	2,5%
2009	2653	2618	5271	81	3,1%	81	3,1%	162	3,1%
2010	2596	2587	5183	67	2,6%	67	2,6%	134	2,6%
2011	2515	2518	5033	64	2,5%	64	2,5%	128	2,5%
2012	2437	2443	4880	76	3,1%	106	4,3%	182	3,7%
2013	2379	2408	4787	89	3,7%	102	4,2%	191	4,0%
2014	2316	2361	4677	80	3,5%	78	3,3%	158	3,4%
2015	2282	2274	4556	78	3,4%	70	3,1%	148	3,2%
2016			0	55	#####	63	#####	118	#####
2017			0		#####		#####	0	#####

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	30540	16864	13676	28314	15126	13188	2226	7,3%	1738	10,3%	488	3,6%
2011	29987	16192	13795	28765	15477	13288	1222	4,1%	715	4,4%	507	3,7%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

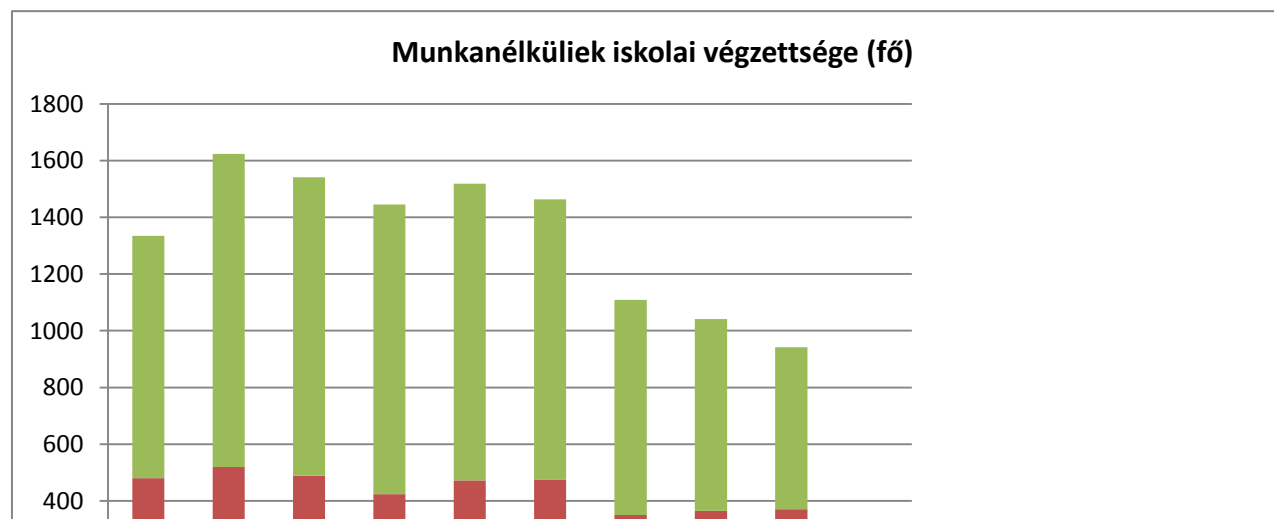
év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
2008	1334	53	4,0%	427	32,0%	854	64,0%
2009	1624	61	3,8%	459	28,3%	1104	68,0%
2010	1541	60	3,9%	429	27,8%	1052	68,3%
2011	1445	48	3,3%	375	26,0%	1022	70,7%
2012	1519	62	4,1%	410	27,0%	1047	68,9%
2013	1463	59	4,0%	417	28,5%	987	67,5%
2014	1109	44	4,0%	306	27,6%	759	68,4%
2015	1041	48	4,6%	317	30,5%	676	64,9%
2016	942	46	4,9%	324	34,4%	572	60,7%
2017	0		#####		#####		#####

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

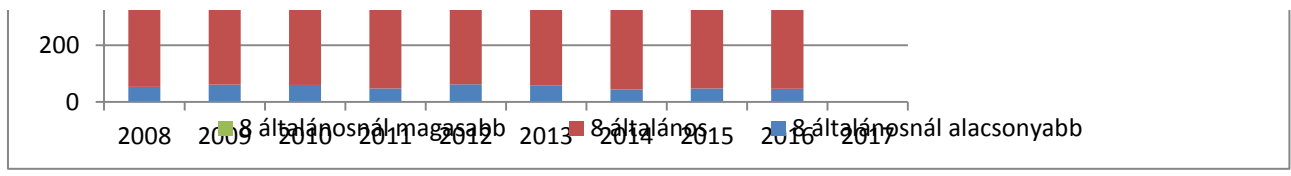
3.2.7. számú

év
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017

Forrás: TeIR,

100%
90%
80%
70%
60%
50%
40%
30%
20%
10%
0%

1. táblázat - Felőttoktatásban résztvevők

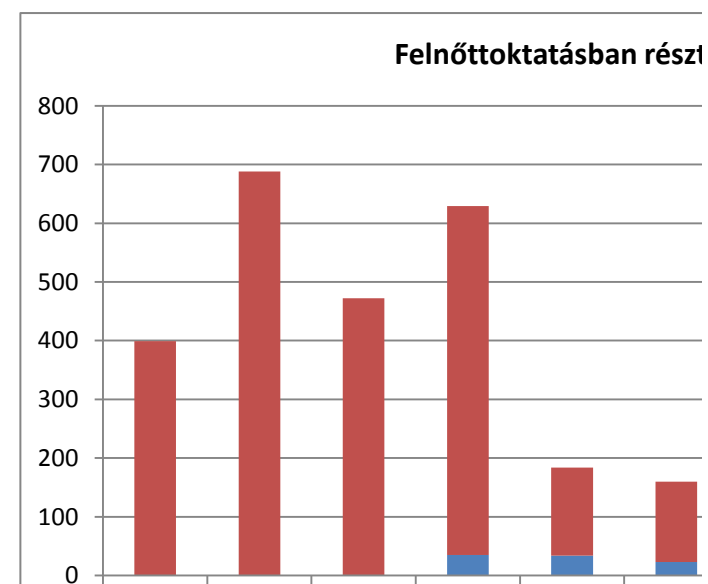
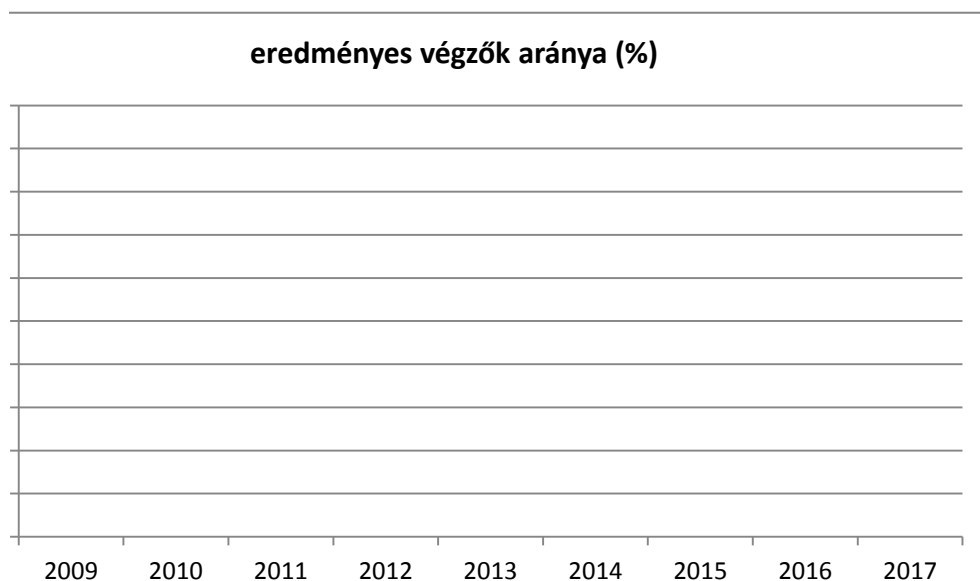
általános iskolai felőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
	fő	%
0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!

Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

3.2.8. számú táblázat - Felőttoktatásban résztvevők száma kö...

év	középfokú felőttoktatásban résztvevők összesen	szakiskolai felőttoktatásban résztvevők
	fő	fő
2009	399	0
2010	688	0
2011	472	0
2012	629	35
2013	184	34
2014	160	23
2015	144	33
2016	136	38
2017	161	58

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

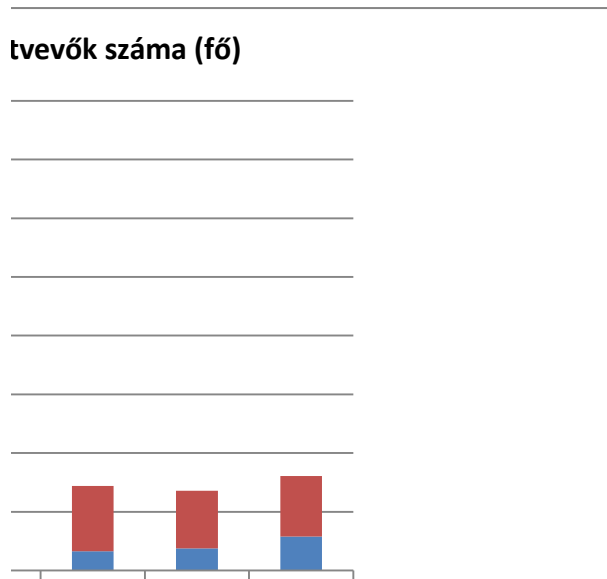

2009 2010 2011 2012 2013 2014
■ gimnázium ■ szakközép

zép fokú iskolában

felnőttoktatásban résztvevők	szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
	%	fő	%	fő
0,0%	399	100,0%	0	0,0%
0,0%	688	100,0%	0	0,0%
0,0%	472	100,0%	0	0,0%
5,6%	594	94,4%	0	0,0%
18,5%	150	81,5%	0	0,0%
14,4%	137	85,6%	0	0,0%
22,9%	111	77,1%	0	0,0%
27,9%	98	72,1%	0	0,0%
36,0%	103	64,0%	0	0,0%

és Szolgálat (TÁKISZ)

iskola 2015 ■ szakiskola 2016 2017

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakossághoz képest
2010	312	16%	N.A.	N.A.
2011	316	17%	N.A.	N.A.
2012	180	10%	N.A.	N.A.
2013	314	16%	N.A.	N.A.
2014	684	35%	N.A.	N.A.
2015	543	19%	N.A.	N.A.
2016	583	21%	N.A.	N.A.
2017				

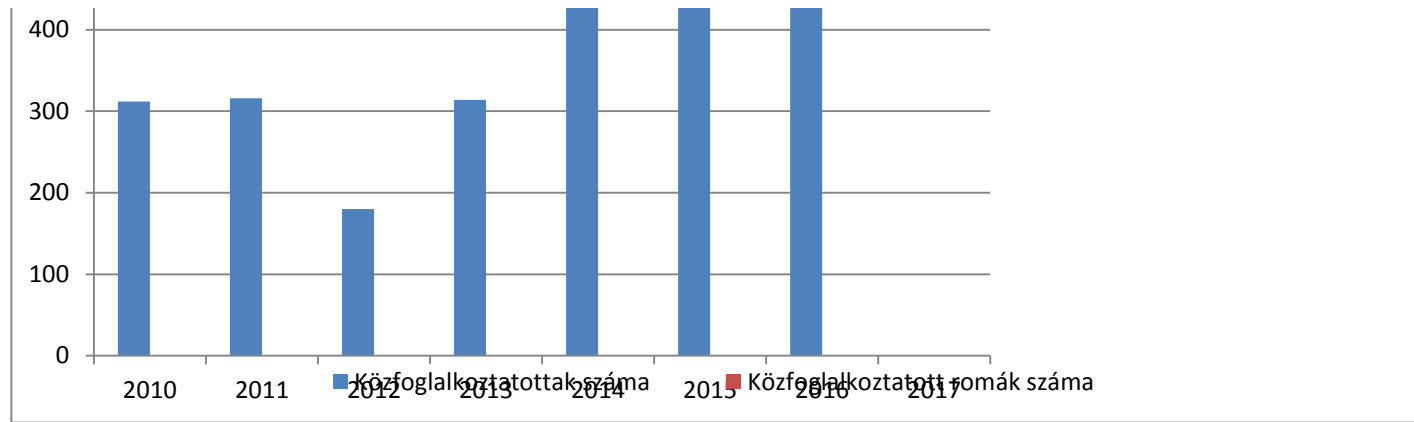
Forrás: Önkormányzat adatai

3.2.10. szá

év
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017

Forrás: TEI

3.2.11. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - közlekedés

	elérhetőség átlagos ideje autóval	autóbusz járatpárok száma munka- napokon	átlagos utazási idő autóbusszal	vonat járatok átlagos száma munkanapokon	átlagos utazási idő vonattal	Kerékpár úton való megközelíthetőség	átlagos utazási idő kerékpáron
Legközelebbi centrum							
Megye-székhely							
Főváros							

Forrás: helyi autóbusz társaság, MÁV, önkormányzat adatai

3.2.12. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – fiatalok

	van/nincs	Felsorolás
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen		
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a vonzásközpontban		
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen		
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a vonzásközpontban		

Forrás: helyi adatgyűjtés

3.2.13. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – fiatalok

év	fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen	
	férfi	nő
2008		
2009		
2010		
2011		
2012		
2013		
2014		
2015		
2016		
2017		

Forrás: helyi adatgyűjtés

oz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - felnőttek

van/nincs	Felsorolás

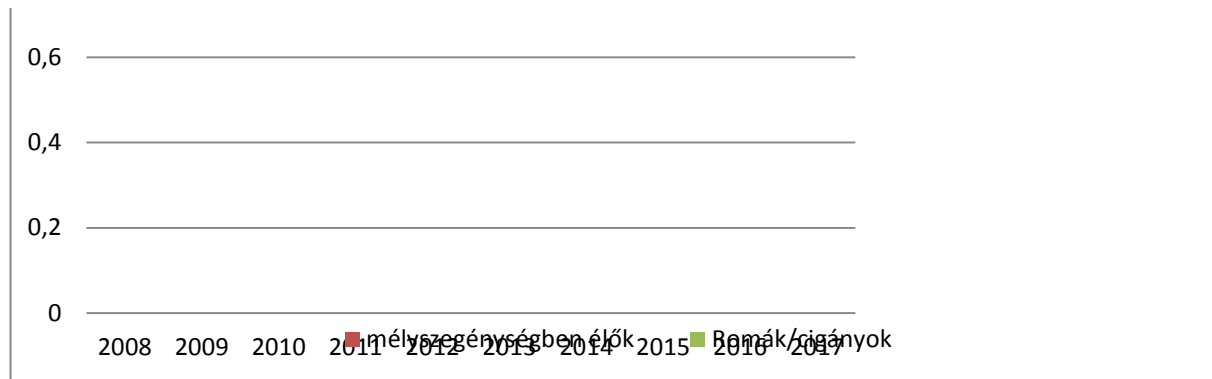
3.2.15. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja –

év	felnőttképző programok a településen		felnőttképző programok a vonzásközpontban		egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a településen		egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a vonzásközpontban
	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi
2008							
2009							
2010							
2011							
2012							
2013							
2014							
2015							
2016							
2017							

Forrás: helyi adatgyűjtés

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

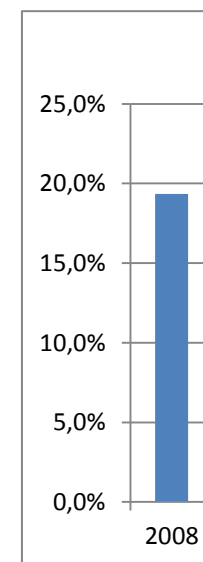
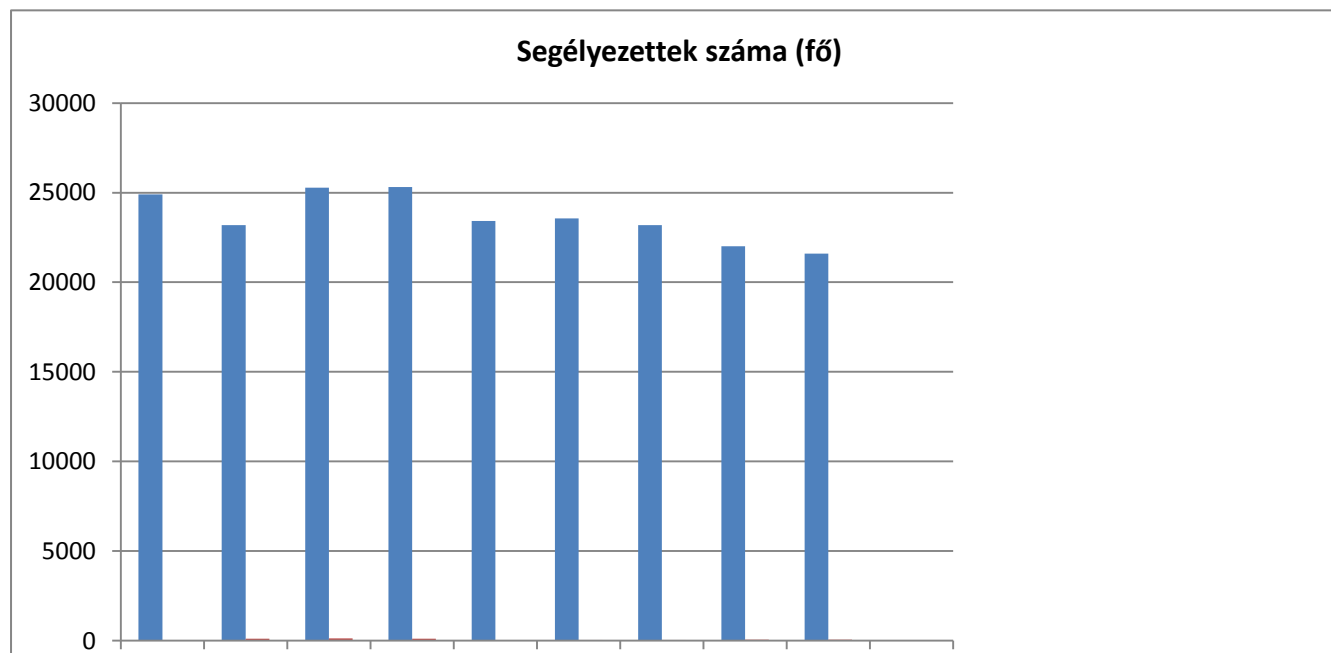
év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	24906		0,0%
2009	23189	109	0,5%
2010	25282	133	0,5%
2011	25305	105	0,4%
2012	23421	17	0,1%
2013	23570	37	0,2%
2014	23194	48	0,2%
2015	22005	53	0,2%
2016	21598	63	0,3%
2017			#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat

év
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017

Forrás: TeIR, Ne

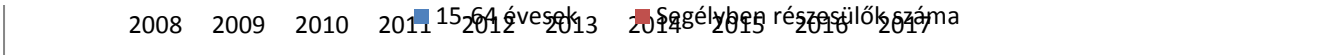

2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

15-64 évesek

Segélyben részesülők száma

3.3.2. táblázat - Járadékra jogosultak száma

nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő	%
1334	258	19,3%
1624	382	23,5%
1541	307	19,9%
1445	269	18,6%
1519	147	9,7%
1463	120	8,2%
1109	100	9,0%
1041	97	9,3%
942	112	11,9%
		#ZÉRÓOSZTÓ!

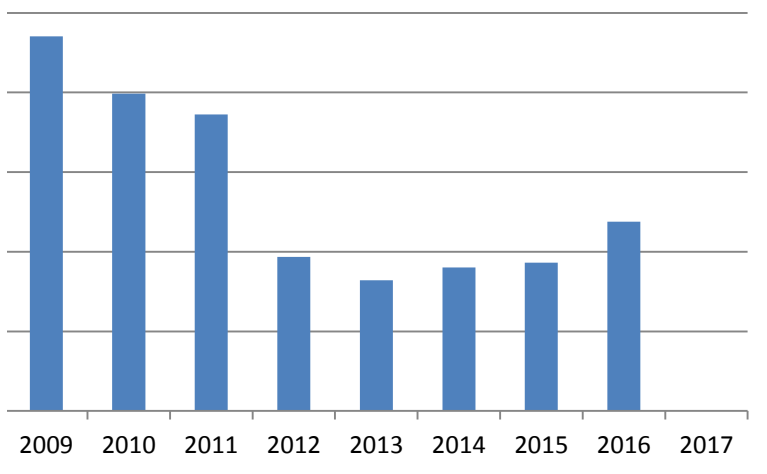
Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatást nyújtó munkanélküliek

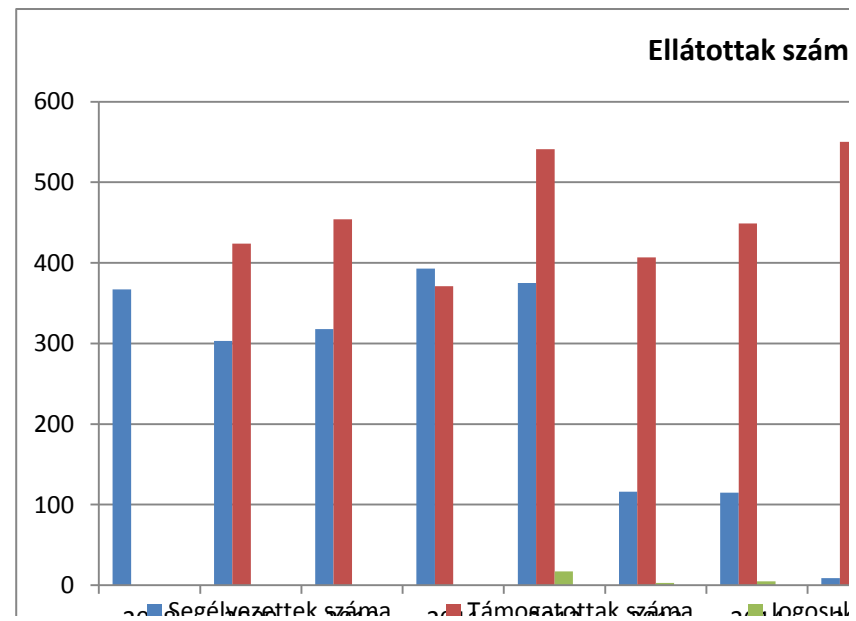
év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési támogatás)	
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában
2008	367	1,5	N.A.	N.A.
2009	303	1,3	424	26,11
2010	318	1,3	454	29,46
2011	393	1,6	371	25,67
2012	375	1,6	541	35,62
2013	116	0,5	407	27,8
2014	115	0,5	449	40,52
2015	9	0,4	550	52,83
2016				
2017				

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Álláskeresési járadékra jogosultak aránya (%)

Ellátottak szám

2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015

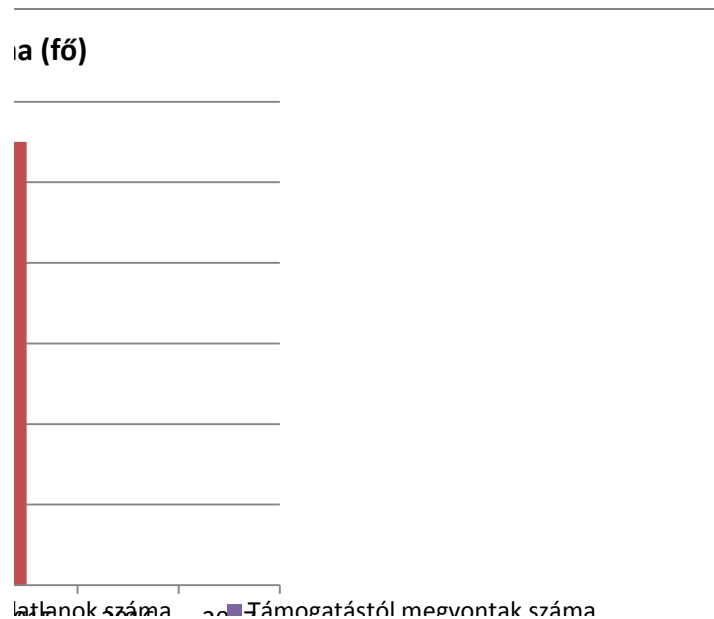
helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
N.A.	N.A.
N.A.	N.A.
N.A.	n.A.
N.A.	N.A.
17	0
3	0
5	0
0	0

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziorvosi szolgálatok száma
2008	22
2009	22
2010	22
2011	22
2012	22
2013	22
2014	22
2015	22
2016	22
2017	

Forrás: TeIR, KSH Tstar

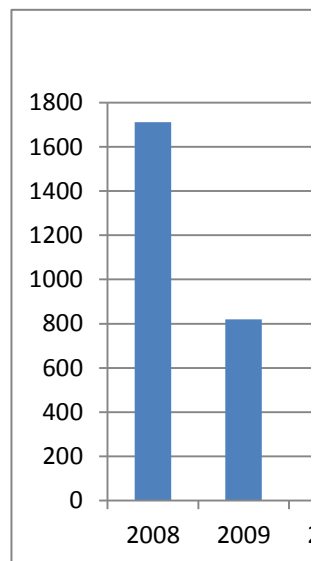

Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
14	8
14	8
14	8
14	8
14	8
14	8
14	8
14	8
14	8
14	8

3.6.2. számú táblázat -

év
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

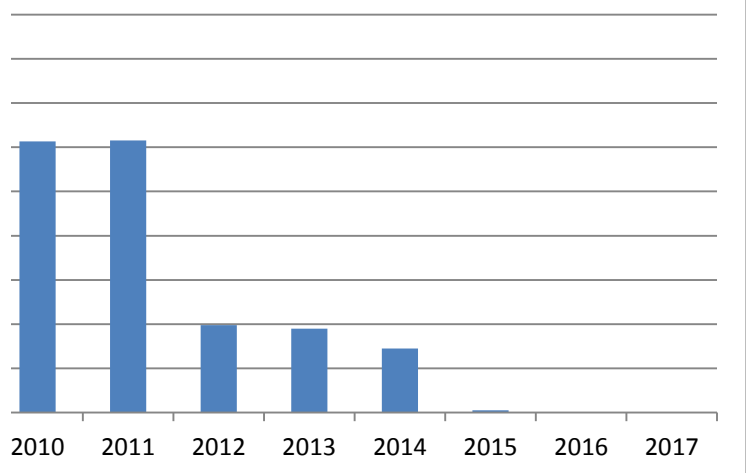
közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
1711
820
1226
1231
395
379
290
11

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

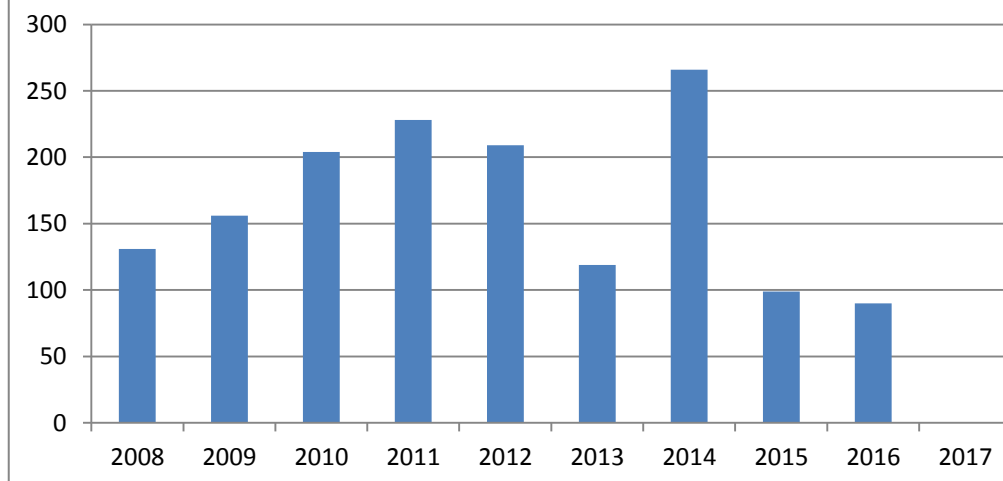
év	ápolási díjban részesítettek száma
2008	131
2009	156
2010	204
2011	228
2012	209
2013	119
2014	266
2015	99
2016	90
2017	

Forrás: TelR, KSH Tstar

Közgyógyellátottak száma (fő)

Ápolási díjban részesülők száma (fő)

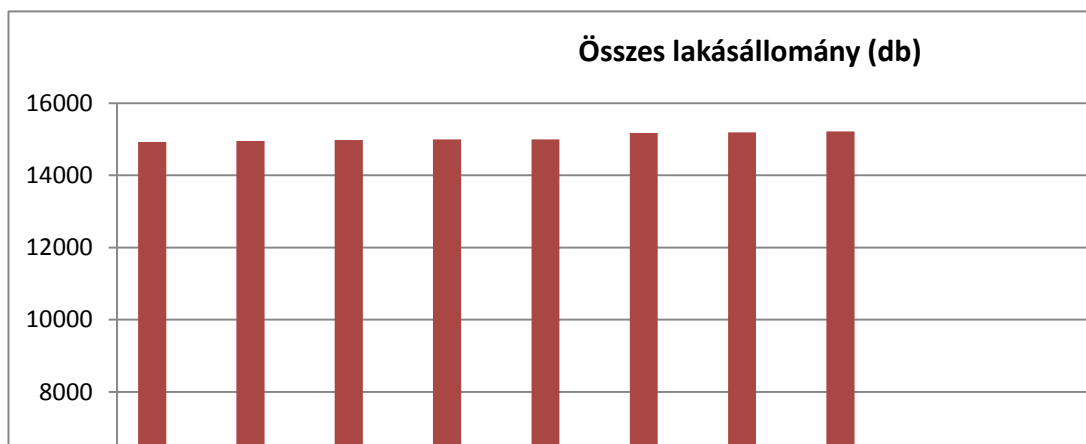
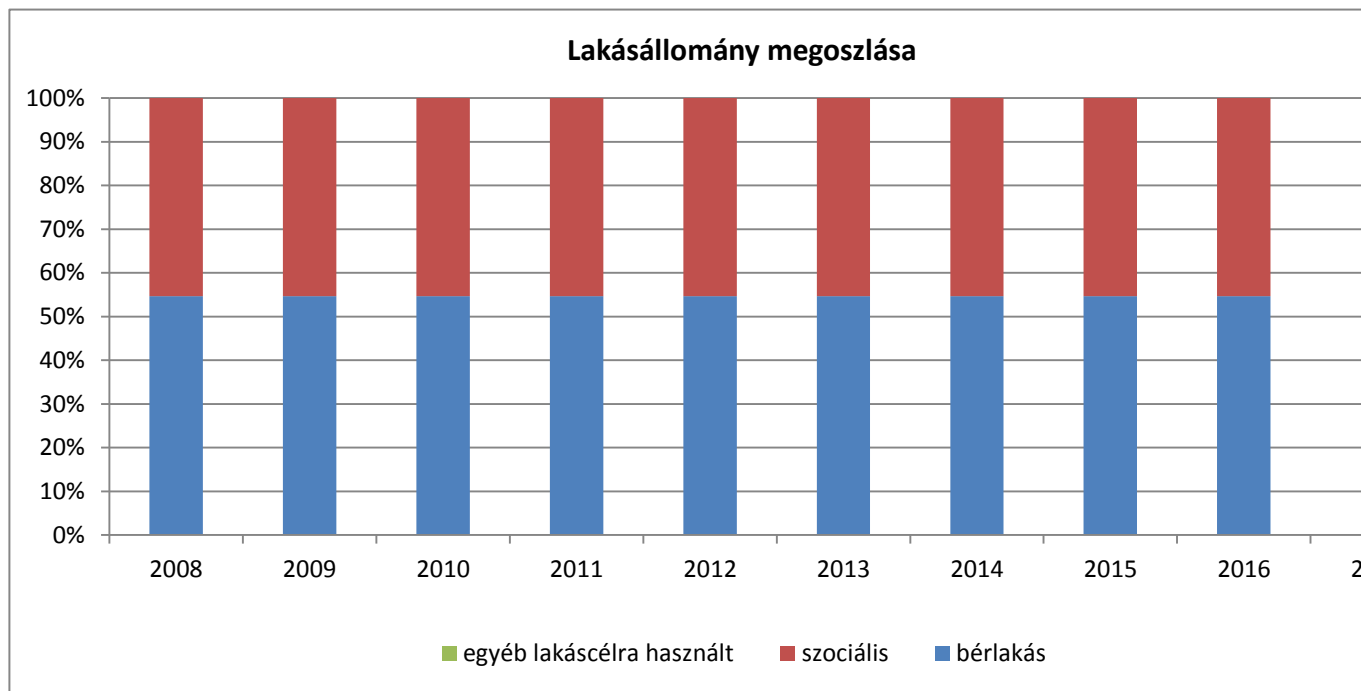

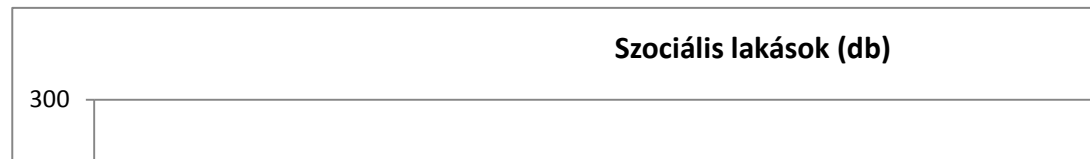
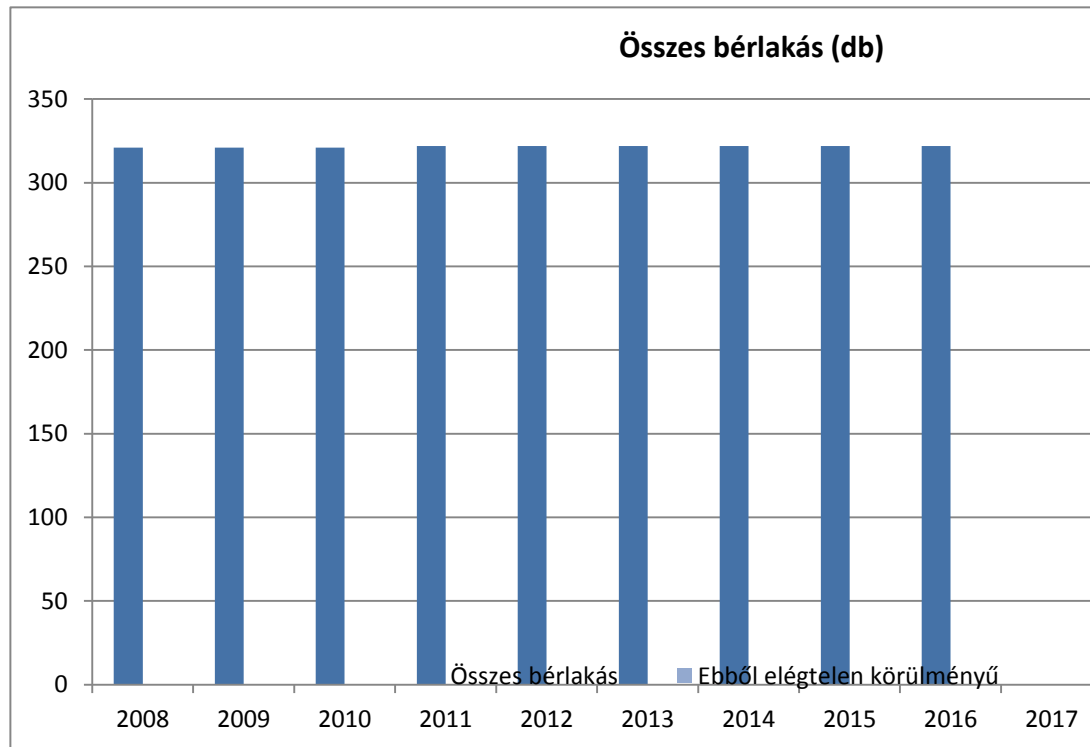
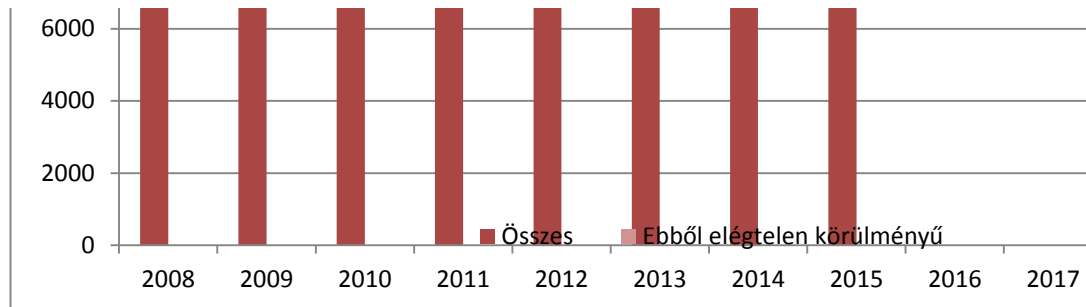
]

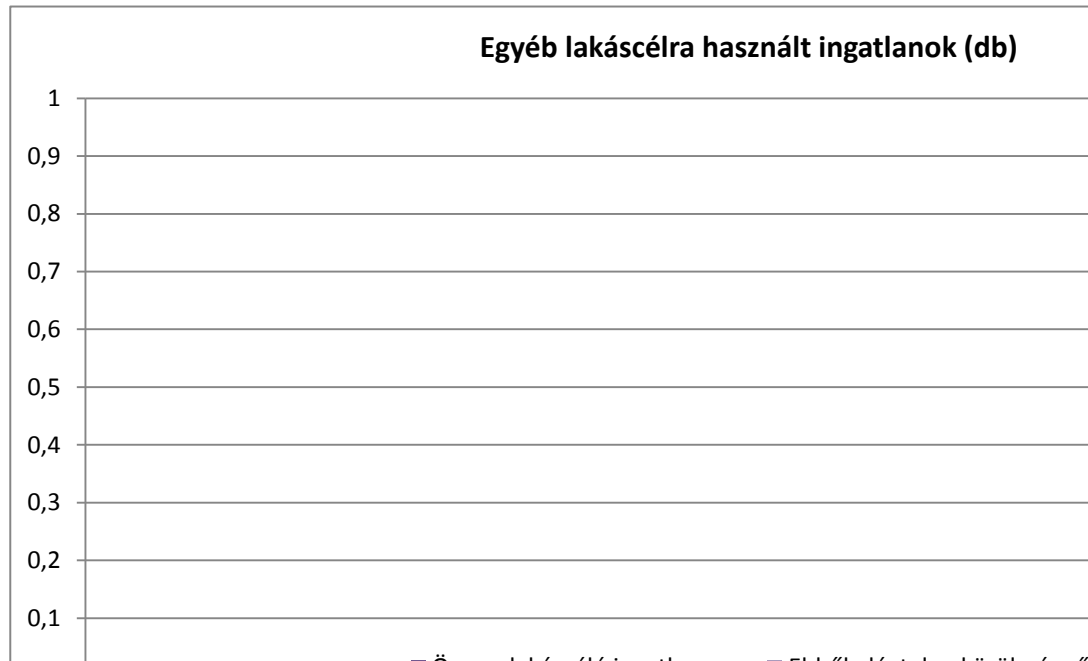
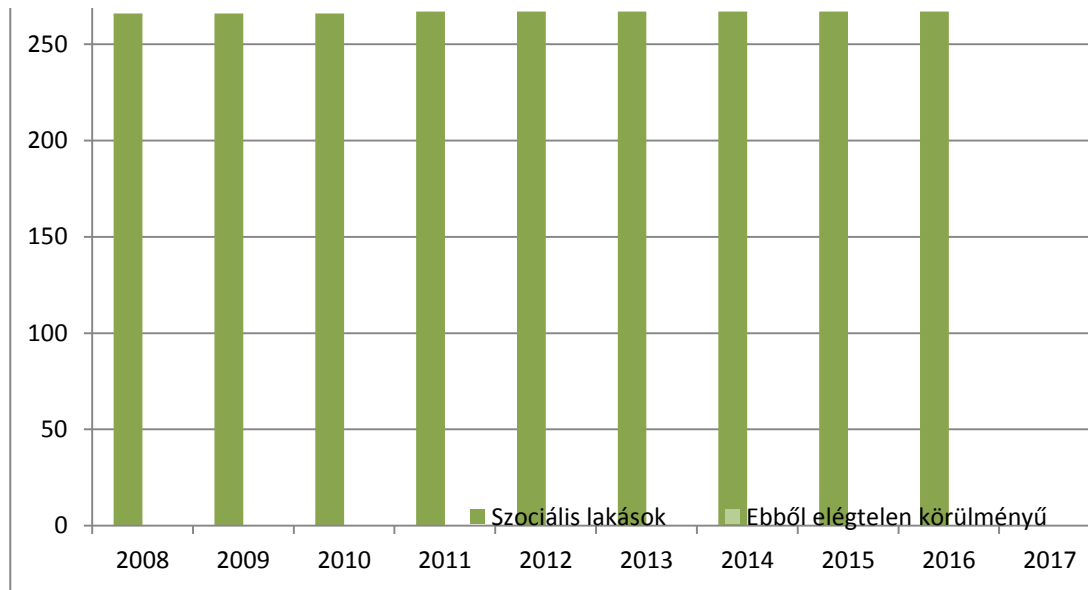
3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

év	összes lakásállomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakásállomány (db)		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	
2008	14923	0	321	0	266	0	0
2009	14951	0	321	0	266	0	0
2010	14977	0	321	0	266	0	0
2011	14995	0	322	0	267	0	0
2012	14998	0	322	0	267	0	0
2013	15172	0	322	0	267	0	0
2014	15194	0	322	0	267	0	0
2015	15216	0	322	0	267	0	0
2016			322	0	267	0	0
2017							

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
0
0
0
0
0
0
0
0
0

3.4.2. számú táblázat - Veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

év	Feltárt veszélyeztetett lakhatási helyzetek száma	Hajléktalanok száma
2008		
2009		
2010		
2011		
2012		
2013		
2014		
2015		
2016		
2017		

Forrás: önkormányzati adatok

3.4.3. számú táblázat

év
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017

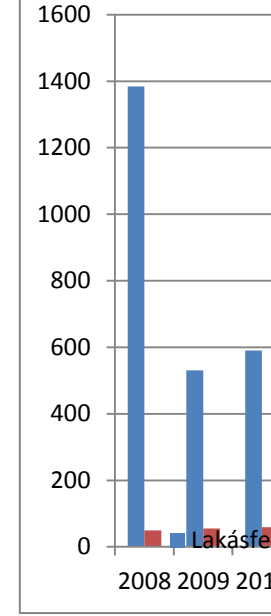
Forrás: TeIR, KSH Tst

Magyar Köztársaság

2017

Veszélyeztetett lakhatási helyzet

t - Támogatásban részesülők

lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
1384	50
531	55
590	59
1313	28
945	47
795	54
965	70
655	30
479	0

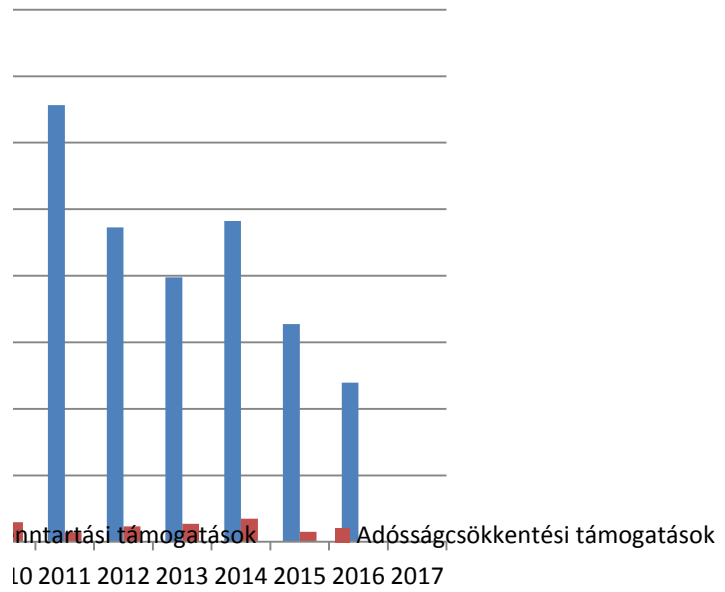
ar

Támogatásban részesülők (fő)

3.5.1. számú táblázat - Telepek, szegregátumok helyzete

Telepek, szegregátumok száma a településen:	
Telepi lakások száma a településen:	2008
	2009
	2010
	2011
	2012
	2013
	2014
	2015
	2016
2017	
A telep/ek, szegregátum/ok elhelyezkedése a település területéhez viszonyítva:	
A telep/ek megközelíthetősége:	

Támogatásban részesülők (fő)

A telepek közelében lévő egészségtelen üzemek, létesítmények (kérjük, sorolja fel, van-e a közelben - és ha igen milyen távolságra - szeméttelep, feldolgozó üzem stb.):

Forrás: helyi adatgyűjtés

3.5.2. számú táblázat - Telepek, szegregátumok helyzete - lakásállomány

	komfort nélküli lakások a belterületen	komfort nélküli lakások a külterületen	komfort nélküli lakások a nem szegregált lakóterületeken	komfort nélküli lakások a szegregált lakóterületeken
száma (db)				
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva (%)				
	alapozással nem rendelkező lakások a belterületen	alapozással nem rendelkező lakások a külterületen	alapozással nem rendelkező lakások a nem szegregált lakóterületeken	alapozással nem rendelkező lakások a szegregált lakóterületeken
száma (db)				
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva (%)				
	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a belterületen	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a külterületen	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a nem szegregált lakóterületeken	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a szegregált lakóterületeken
száma (db)				
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva (%)				
	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a belterületen	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a külterületen	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma (db)				
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva (%)				

	árammal ellátott lakások a belterületen	árammal ellátott lakások a külterületen	árammal ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	árammal ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma (db)				
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva (%)				
	vezetékes gázzal ellátott lakások a belterületen	vezetékes gázzal ellátott lakások a külterületen	vezetékes gázzal ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	vezetékes gázzal ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma (db)				
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva (%)				
	csatornával ellátott lakások a belterületen	csatornával ellátott lakások a külterületen	csatornával ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	csatornával ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma (db)				
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva (%)				

Forrás: Önkormányzati adatok, TeIR, KSH adatbázis

3.5.3. számú táblázat - A telepeken, szegregátumokban élők

		összes fő	férfi	nő
a telepen/szegregátumokban élők száma és változása	2008	0		
	2009	0		
	2010	0		
	2011	0		
	2012	0		
0-6-éves		0		
7-14 éves		0		
15-30 éves		0		
31-45 éves		0		
46-64 éves		0		
65< éves		0		
az aktív korúak (15-64 év) közül foglalkoztatott		0		

munkanélküli	0		
Inaktív	0		
eltartott	0		
segélyezettek száma	0		
hátrányos helyzetű gyermekek száma	0		
halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	0		

Forrás: Önkormányzati adatok

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszűntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	58	37	352
2009	40	45	382
2010	49	28	328
2011	52	45	317
2012	62	27	265
2013	73	55	283
2014	86	41	328
2015	129	35	666
2016	102	27	662
2017			

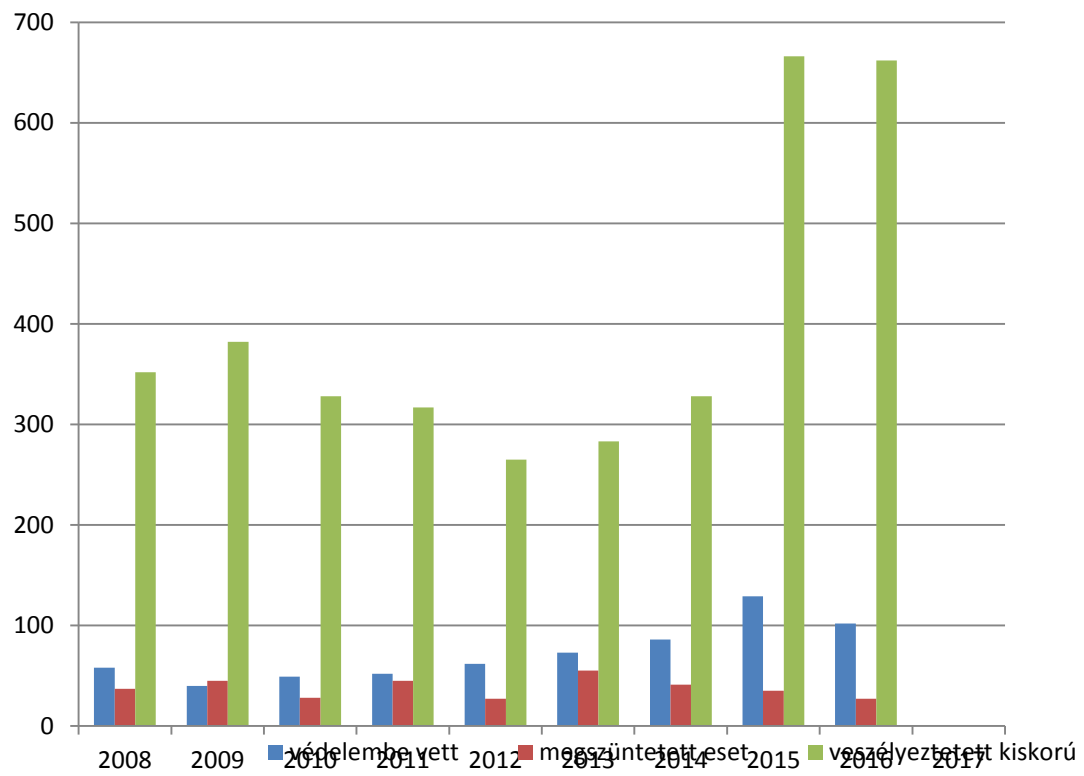
Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.1.2. számú

év
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017

Forrás: TeIR

Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú (fő)

100%
90%
80%
70%
60%
50%
40%
30%
20%
10%
0%

140
120
100

80

60

40

20

20

18

16

14

12

10

8

6

4

2

0

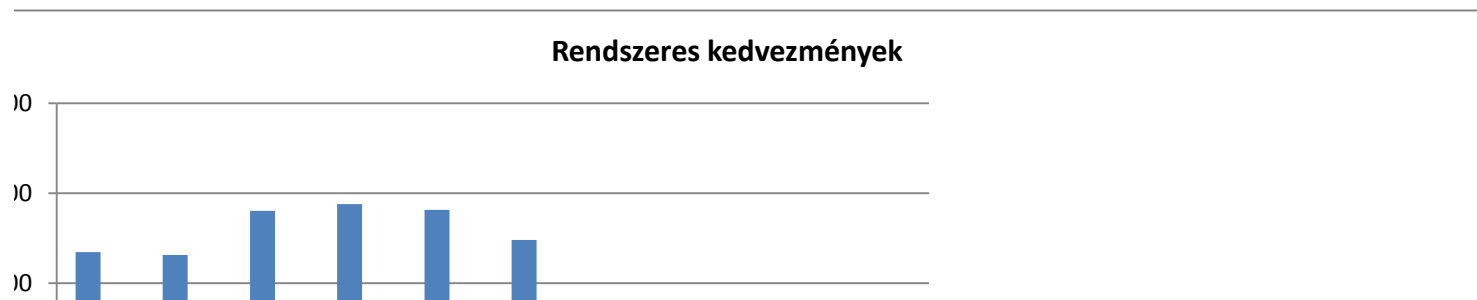
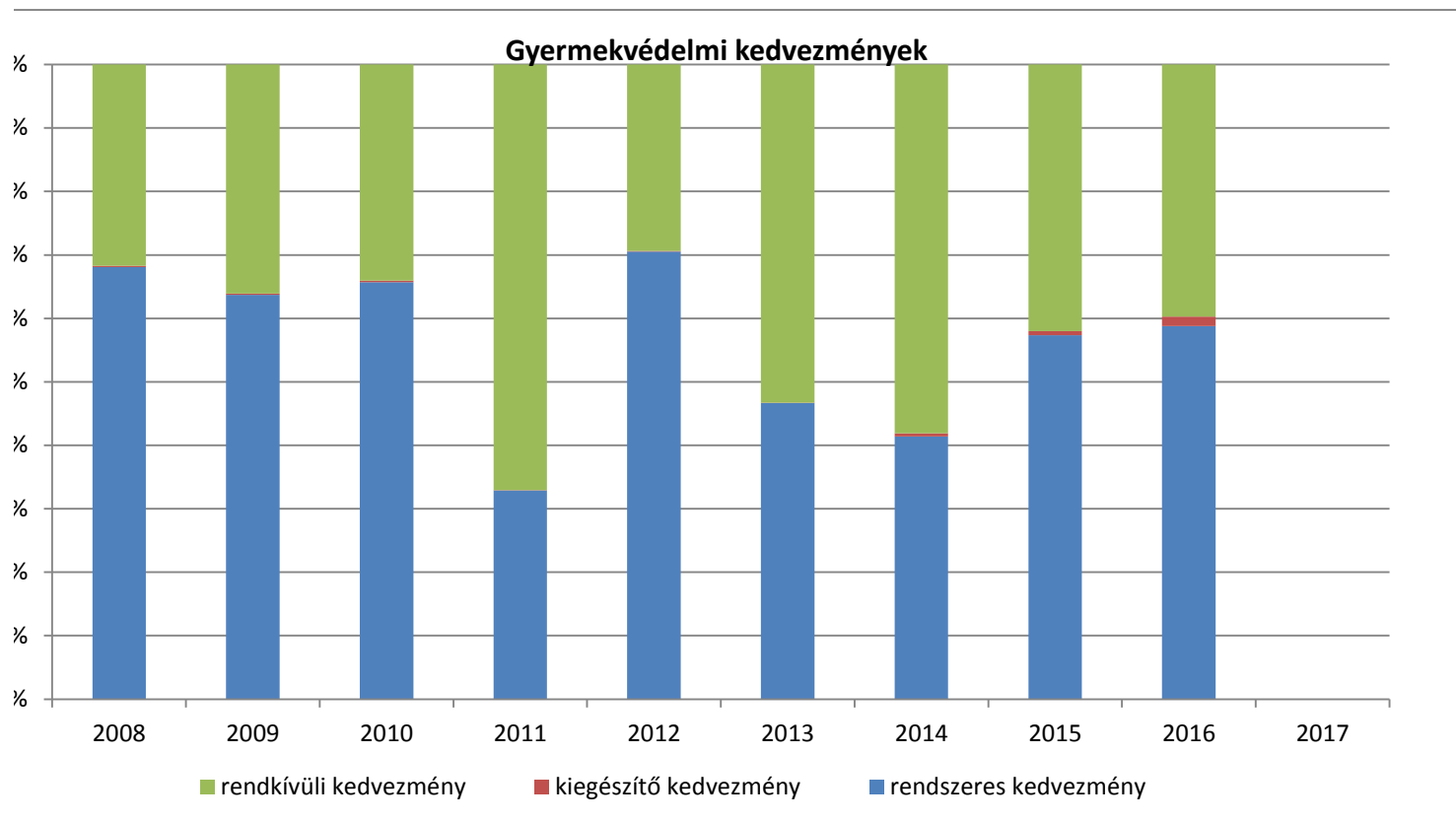
L

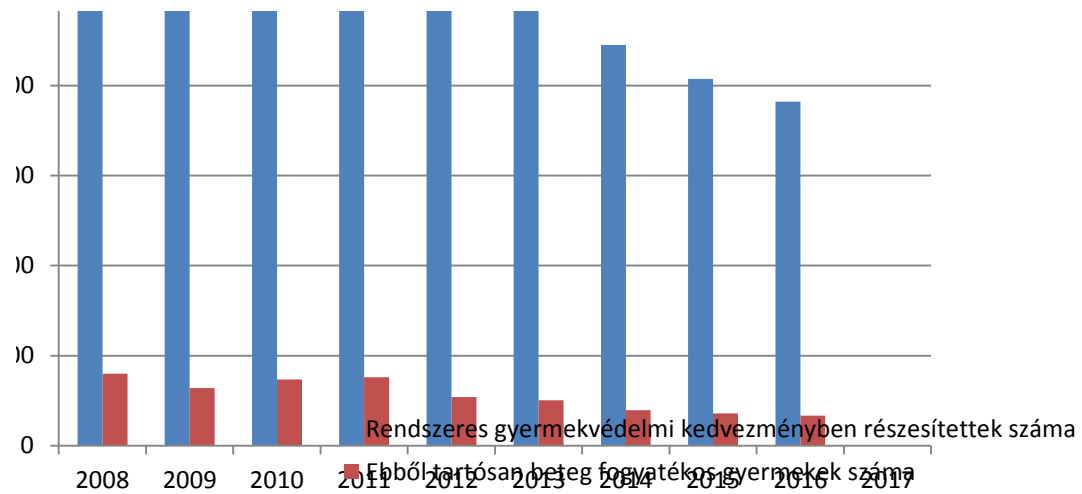
4.1.3. táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	4.1.3. szám
					év
1069	160	3	0	498	2008
1063	128	4	0	602	2009
1161	147	4	0	602	2010
1176	152	2	0	2400	2011
1163	108	2	0	484	2012
1096	101	2	0	1252	2013
890	79	11	0	1250	2014
815	72	9	0	597	2015
764	67	19	0	516	2016
					2017

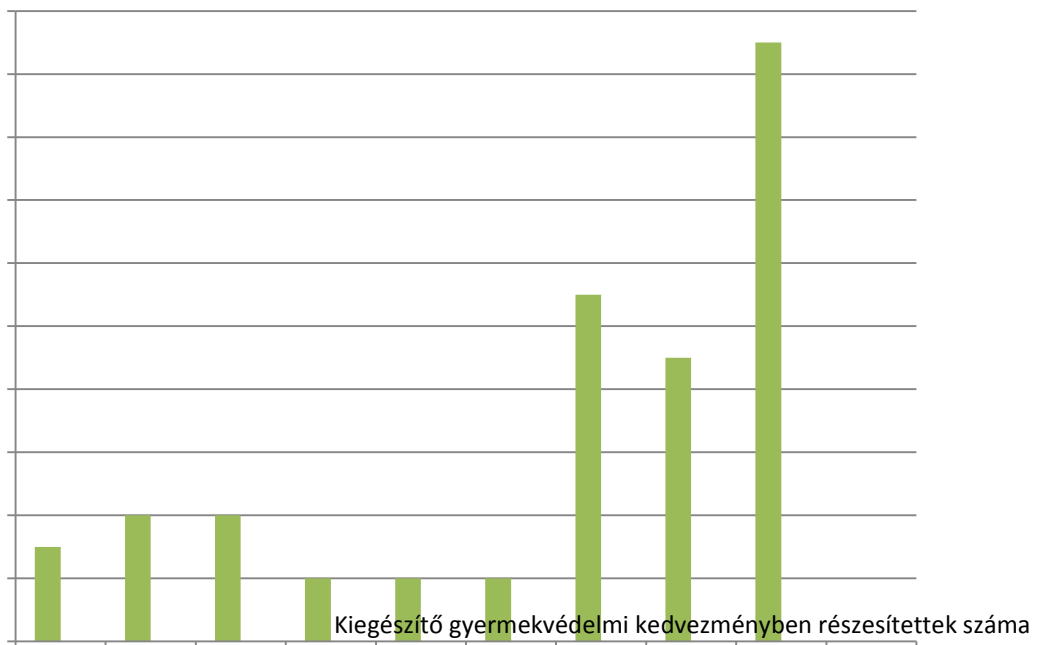
, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Forrás: Telf

Kiegészítő kedvezmények

2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma

1. táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
182	128	646	624	N.A.	247
189	138	783	731	35	250
226	184	566	725	33	228
221	190	473	760	30	228
210	177	266	754	46	385
120	562	776	835	21	350
124	452	557	887	13	329
229	595	56	1834	megszűnt	257
378	317	70	2009	megszűnt	209

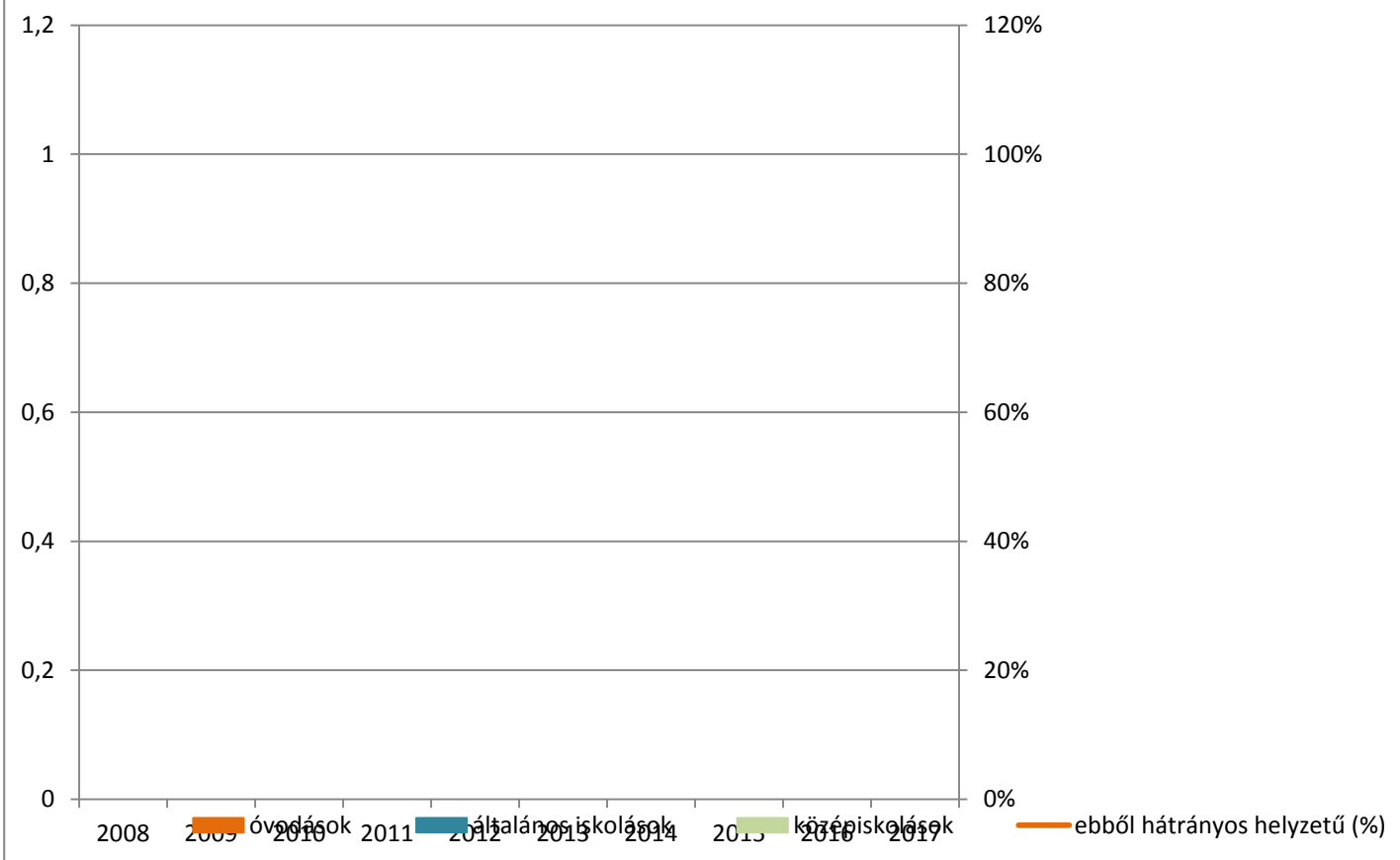

4.1.4. számú táblázat – Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma

év	Magyar állampolgársággal nem rendelkező óvodások száma (fő)	Ebből hátrányos helyzetű (fő)	Magyar állampolgársággal nem rendelkező általános iskolások száma (fő)	Ebből hátrányos helyzetű (fő)	Magyar állampolgársággal nem rendelkező, 18 év alatti középiskolások száma (fő)	Ebből hátrányos helyzetű (fő)
2008						
2009						
2010						
2011						
2012						
2013						
2014						
2015						
2016						
2017						

Forrás: Önkormányzati adatok, BM-BÁH

Nem magyar állampolgárságú gyerekek

4.2.1. számú táblázat – A településen szegregált lakókörnyezetben élő gyermekek száma

A településen élő 0-6 éves gyermekek száma	A településen óvodai ellátásban részesülő gyermekek száma		A településen bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek száma		A településen Biztos Kezdet Gyerekház szolgáltatásaiban részesülő gyermekek száma	
	Összesen	Ebből szegregátumban él	Összesen	Ebből szegregátumban él	Összesen	Ebből szegregátumban él
Adott településen található utazási idő (perc)						

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatok

4.2.2. számú táblázat – Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete

A településen élő általános iskolás tanulók száma	A településen élő, fogyatékosnak minősített (SNI) általános iskolás tanulók száma		SNI tanulók ellátásának települése (helyben vagy más település ahol tanulnak)
	összesen	ebből szegregátumban él	

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatok

4.2.3. számú táblázat – Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Intézmény OM azonosítója	Iskola / Feladat-ellátási hely neve:	Feladat-ellátási helyen tanulók száma (összes tanuló)	A feladat-ellátási helyen tanulók közül az 1. szegregátum(ok)ban lakó tanulók száma	A feladat-ellátási helyen tanulók közül a 2. szegregátum(ok)ban lakó tanulók száma

Forrás: Járási tankerületi, intézményfenntartói, Önkormányzati adatok

4.2.4. számú táblázat – Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlős

<p>A feladat-ellátási helyen tanulók közül a 3. szegregátum(ok)ban lakó tanulók száma</p>

Otthont nyújtó ellátásba került gyermekek száma a szegregátumban				
		település egésze	szegregátum 1.	szegregátum 2.
Átmeneti nevelésbe vétel	2010			
	2011			
	2012			
	2013			
	2014			
	2015			
	2016			
	2017			
	2010			
	2011			

Tartós nevelésbe vétel	2012			
	2013			
	2014			
	2015			
	2016			
	2017			
Ideiglenes hatályú elhelyezés	2010			
	2011			
	2012			
	2013			
	2014			
	2015			
	2016			
Családi pótlék/ iskoláztatási támogatás felfüggesztése iskolai hiányzás miatt	2010			
	2011			
	2012			
	2013			
	2014			
	2015			
	2016			
	2017			

Forrás: Önkormányzati adatok

éve

Szegregátum 3.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	13	215
2009	13	207
2010	13	198
2011	13	190
2012	13	189
2013	13	157
2014	13	158
2015	13	145
2016	13	146
2017		

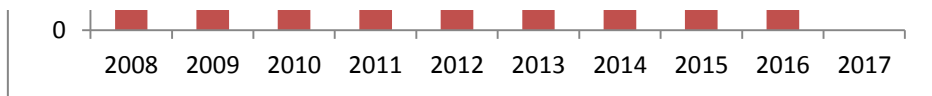
Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.3.2. szám

év
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017

Forrás: TeIF

1. táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Betöltetlen felnőtt háziiorvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
0	178259	66676	0
0	191731	75015	0
0	182369	74917	0
0	197518	70779	0
1	162300	61155	0
0	158358	63414	0
0	163046	62947	0
1	163744	59697	0
1	165428	60481	0

4.3.3. szám

év
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017

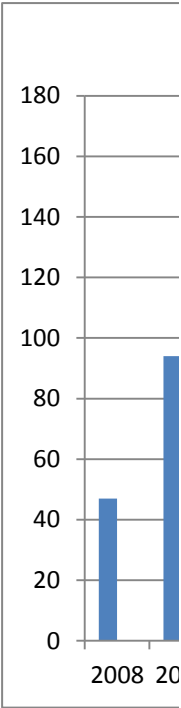

1. táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

bölcsődék száma	bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2	121	17	90
4	151	19	130
3	134	14	136
3	136	14	140
3	95	12	140
3	177	8	114
3	194	10	139
3	141	7	139
3	142	20	139

4.3.4. számú táblázat

év
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017

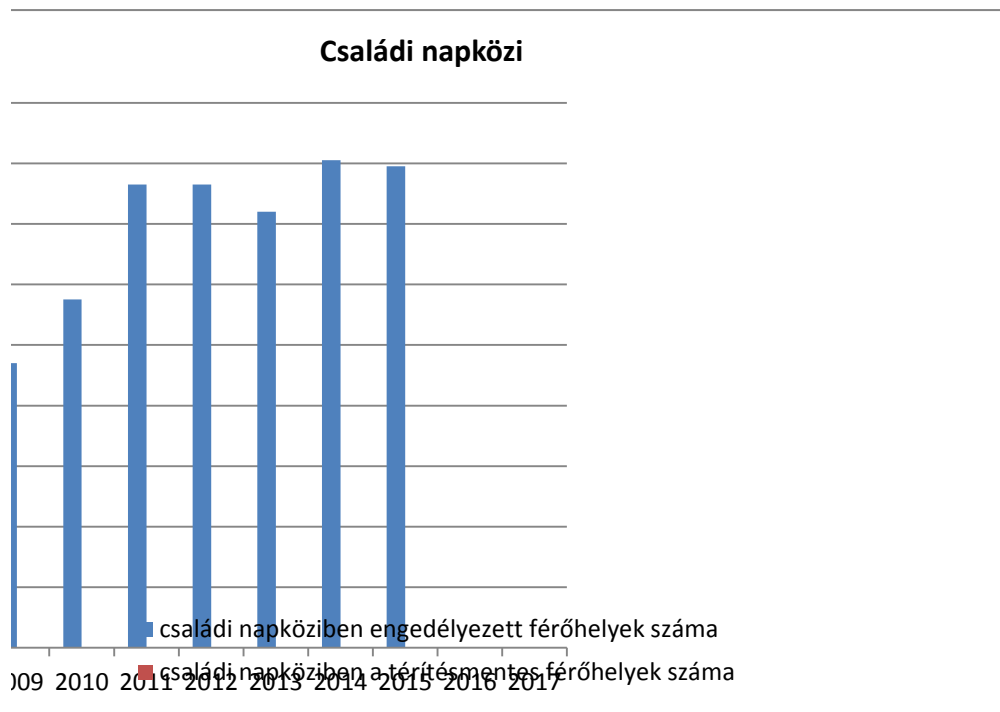

Táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma
47	0
94	0
115	0
153	0
153	0
144	0
161	0
159	0

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG
Az óvoda telephelyeinek száma
Hány településről járnak be a gyermekek
Óvodai férőhelyek száma
Óvodai csoportok száma
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ( )
Személyi feltételek
Óvodapedagógusok száma
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma
Gyógypedagógusok létszáma
Dajka/gondozónő

Kisegítő személyzet

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

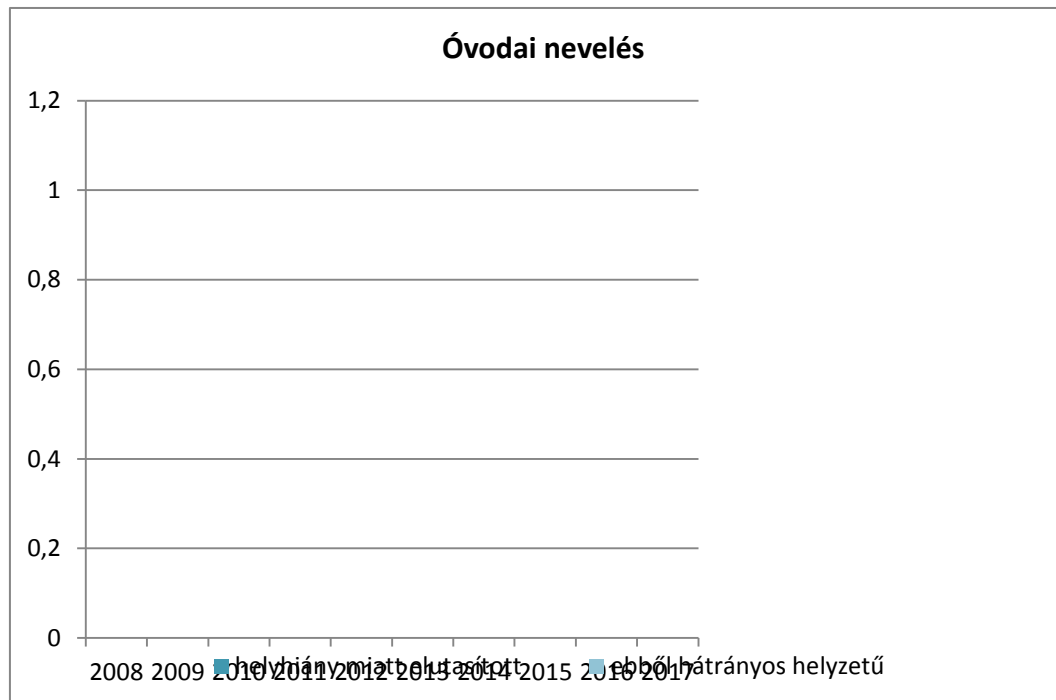
db	
8	
16	
1.016	
43	
6.30-16.30, 7.00-17.00	
3-5 hét	
Fő	Hiányzó létszám
95	0
94	0
3	0
46	0

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 2.

év	Helyhiány miatt elutasított gyermek szám (fő)	Ebből hátrányos / halmozottan hátrányos helyzetű (fő)
2008		
2009		
2010		
2011		
2012		
2013		
2014		
2015		
2016		
2017		

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

12	0
----	---

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

év	3-6 éves korú gyermek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	1145	50	1082	14	1162	1
2009	1182	50	1084	14	1133	1
2010	1207	50	1084	14	1159	1
2011	1262	50	1084	14	1182	1
2012	1269	50	1084	14	1175	1
2013	1225	50	1084	14	1134	1
2014	1183	50	1084	14	1174	1
2015	1187	53	1128	14	1126	1
2016				14		1
2017						

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Az óvodai ellátás igénybevétele

2012-2013. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
székhely						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma						0
Más településről bejáró gyermekek létszáma						0
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)						0
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma						0
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma						0
tagóvoda						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma						0
Más településről bejáró gyermekek létszáma						0
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)						0
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma						0

4.4.5. számú táblázat - A hátrányos

Székhely
Csoport 1
Csoport 2
Csoport 3
Csoport 4
Csoport 5
Csoport 6
Összesen
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményel)
Tagóvoda

a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma							0
---	--	--	--	--	--	--	---

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Csoport 1
Csoport 2
Csoport 3
Csoport 4
Csoport 5
Csoport 6
Összesen
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményel)

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányz

és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása

beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
0	0	0	0	0	0

0	0	0	0	0	0

ati adatgyűjtés

4.4.6. számú táblázat - Óvodai körzethatár

Óvodai körzeten-kénti létszám és hh/hhh gyermekek megoszlása	A körzetbe felvehető (ott élő) összes gyermekek száma	A körzetbe felvehető (ott élő) összes hh gyermekek száma	A körzetbe felvehető (ott élő) összes hhh gyermekek száma	A körzet óvodáiba járó gyermekek összlétszáma	A körzetbe járó hh gyermekek létszáma
Körzet 1					
Körzet 2					
Körzet 3					
Körzet 4					
Körzet 5					
Körzet 6					
Körzet 7					
Összesen	0	0	0	0	0

Forrás: Önkormányzati adatok

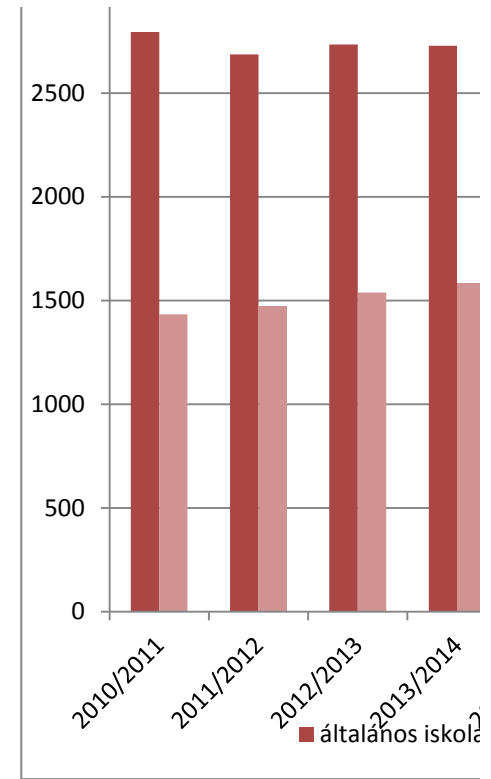

A körzetbe járó hh gyermekek aránya a körzet óvodásainak összlétszámához viszonyítva (%)	A körzetbe járó hhh gyermekek létszáma	A körzetbe járó hhh gyermekek aránya a körzet óvodásainak összlétszámához viszonyítva (%)
#ÉRTÉK!		#ZÉRÓOSZTÓ!
#ÉRTÉK!		#ZÉRÓOSZTÓ!
#ÉRTÉK!		#ZÉRÓOSZTÓ!
#ÉRTÉK!		#ZÉRÓOSZTÓ!
#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!
#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!
#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!
#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulóinak száma
	fő
2010/2011	1324
2011/2012	1291
2012/2013	1366
2013/2014	1393
2014/2015	1463
2015/2016	1492
2016/2017	

Forrás: TeIR, KSH Tstar

nuló száma

Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
fő	fő	fő	%
1470	2794	1434	51,3%
1395	2686	1473	54,8%
1368	2734	1538	56,3%
1334	2727	1585	58,1%
1341	2804	1694	60,4%
1352	2844	1832	64,4%
	0		#ZÉRÓOSZTÓ!

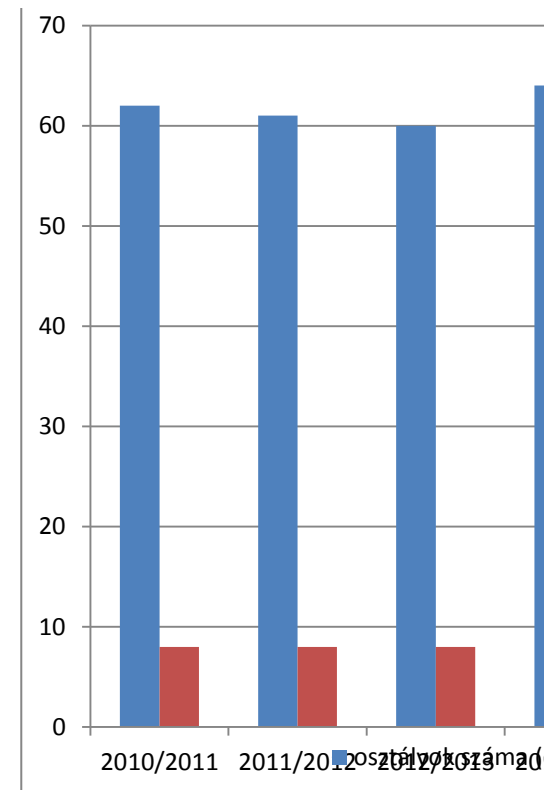
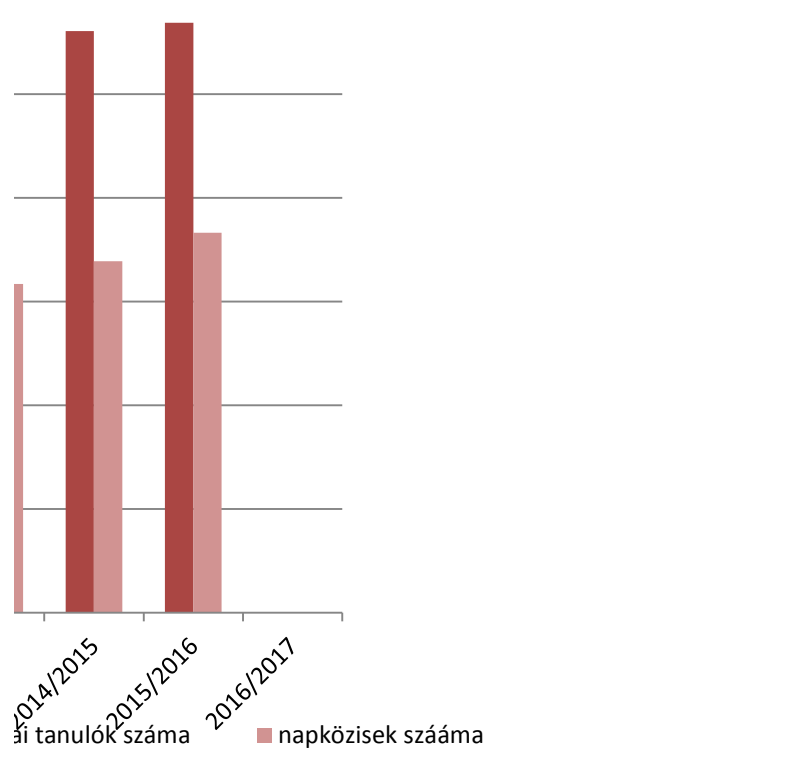
4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai

tanév	általános iskolai osztályok	
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon
2010/2011	30	32
2011/2012	28	33
2012/2013	27	33
2013/2014	31	33
2014/2015	32	33
2015/2016		31
2016/2017		

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Általános iskolai tanulók (fő)

Általános

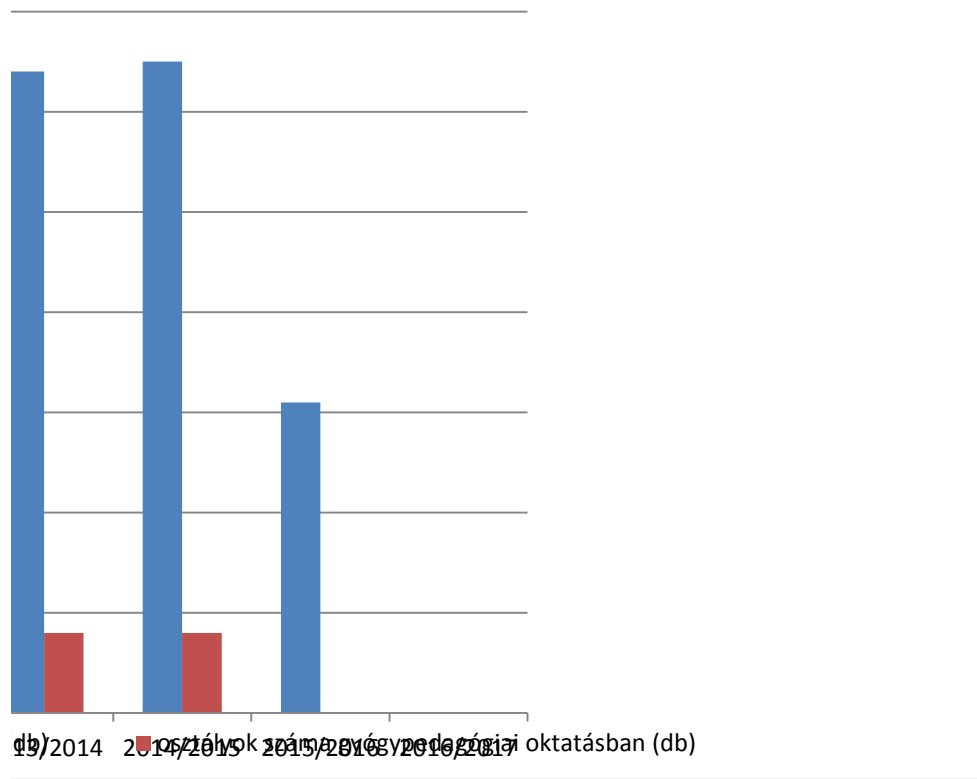

Község száma	Általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			Általános iskolai feladatellátási helyek száma
	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen
62	4	4	8	8
61	4	4	8	8
60	4	4	8	8
64	4	4	8	8
65	4	4	8	8
31			0	8
0			0	

Általános iskolák adatai - gyógypedagógia

4.4.9. számú táblázat - Általános iskolások adatai – el- és bejárás

A településen élő általános iskolás korú gyermekek összlétszáma	
Más településről bejáró általános iskolások létszáma	
Más településre eljáró általános iskolások létszáma	
Általános iskolás korúak közül a hh gyerekek létszáma	
Általános iskolás korúak közül a hhh gyerekek létszáma	

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

4.4.10. számú táblázat – Iskolai körzetek

Hány körzet van a településen
Iskolai körzetenkénti létszám és hh/hhh tanulók megoszlása
Összesen

Forrás: Önkormányzati és intézmény

örzethatár

	db					
A körzet általános iskolába járó tanulók összlétszáma	A körzetbe járó hh tanulók létszáma	A körzetbe járó hh tanulók aránya a körzet tanulóinak összlétszámához viszonyítva (%)	A körzetbe járó hhh tanulók létszáma	A körzetbe járó hhh tanulók aránya a körzet tanulóinak összlétszámához viszonyítva (%)	A körzetbe járó hh tanulók létszáma a település hh tanulóinak összlétszámához viszonyítva	A körzetbe járó hhh tanulók létszáma a település hhh tanulóinak összlétszámához viszonyítva
		#ÉRTÉK!		#ÉRTÉK!		
		#ÉRTÉK!		#ÉRTÉK!		
		#ÉRTÉK!		#ÉRTÉK!		
		#ÉRTÉK!		#ÉRTÉK!		
		#ÉRTÉK!		#ÉRTÉK!		
0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!		

nyfenntartói, tankerületi adatok

4.4.11. számú táblázat - Iskola személyi feltételek

	Fő	Hiányzó létszám
Nem szaktanítást végző tanító		
Szaktanítást végző tanítók száma		
Szaktanítást végző tanárok száma		
Gyógypedagógusok létszáma		
Gyermekvédelmi felelős		
Iskolaorvos		
Iskolapszichológus		
Kisegítő személyzet		

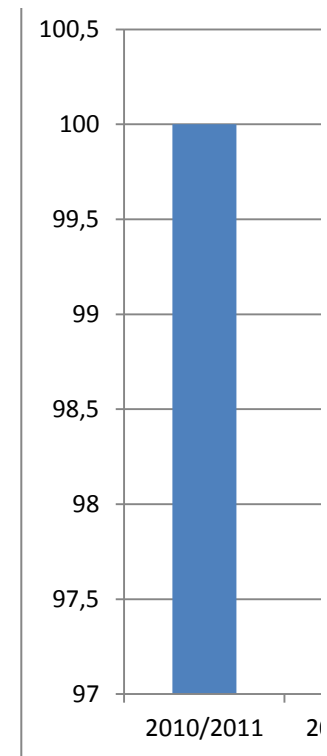
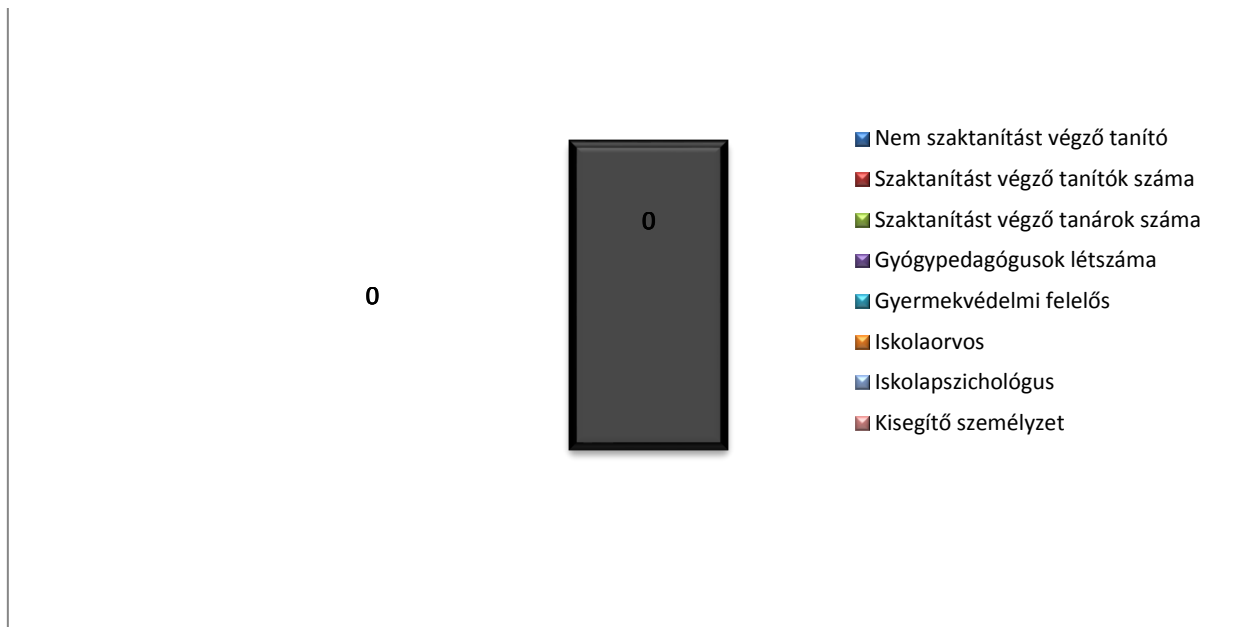
Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

4.4.12. számú táblázat - /

tanév
2010/2011
2011/2012
2012/2013
2013/2014
2014/2015
2015/2016
2016/2017

Forrás: TeIR, KSH Tstar Fc

Személyi feltételek - hiányzó létszámok (fő)

A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

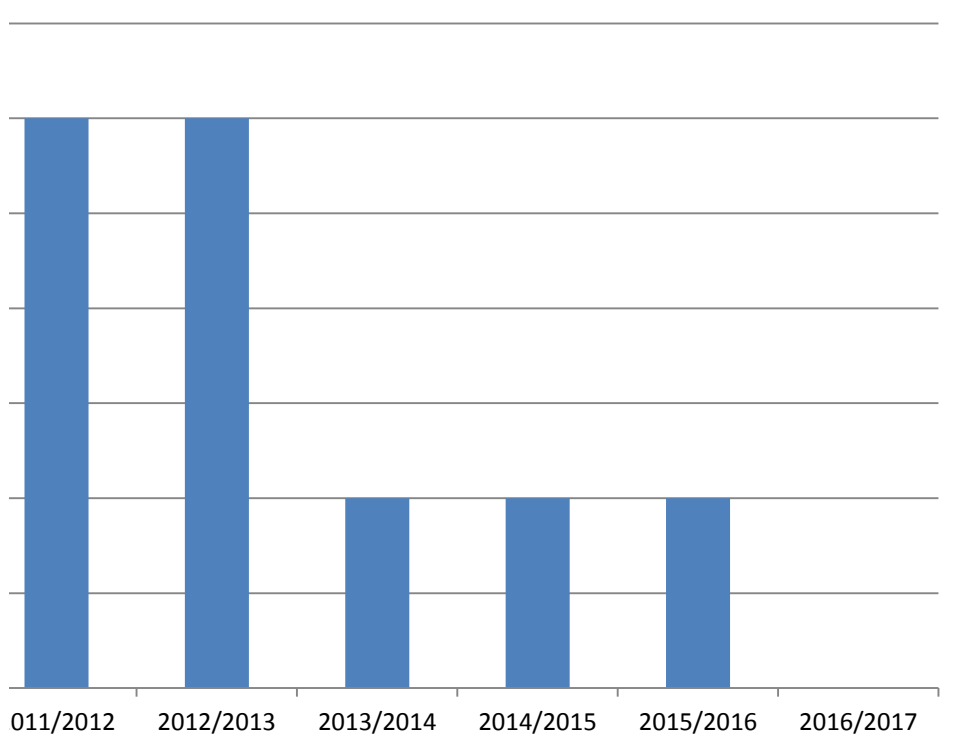
8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban	
fő	%
464	100
412	100
381	100
358	98
323	98
332	98

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

8. évfolyamot eredményesen befejezők aránya

4.4.13. számú táblázat - Iskolai ellátás igénybevétele - telephelyi k

2012-2013. tanév			
Telephely1 (szükség szerint, töröljön vagy szűrjön be plusz sorokat)	Tagozat megnevezése	Létszám	Napközis
1. évfolyam A osztály			
1. évfolyam B osztály			
2. évfolyam A osztály			
2. évfolyam B osztály			
3. évfolyam A osztály			
3. évfolyam B osztály			
4. évfolyam A osztály			
4. évfolyam B osztály			
5. évfolyam A osztály			
5. évfolyam B osztály			

6. évfolyam A osztály			
6. évfolyam B osztály			
7. évfolyam A osztály			
7. évfolyam B osztály			
8. évfolyam A osztály			
8. évfolyam B osztály			
Összesen:		0	0

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatok, KIR

		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!		
		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!		
		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!		
		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!		
		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!		
		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!		
0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	0

Magán- tanulók száma	Létszám, amelynek alapján integrációs normatívát igényelnek

4.4.14. számú táblázat – Kompetenciamérési adatok

ISKOLA NEVE	2010		2011		2012			
	Országos kompetencia- mérés eredménye	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag
6. évfolyam								
8. évfolyam	-		-					
10. évfolyam								
6. évfolyam								
8. évfolyam	-		-					
10. évfolyam								

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Forrás: KIR, Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

4.4.16. számú táblázat – Lemorzsolódási mutatók az általános iskolában

tovább (%)	tanév	Évfolyamismétlők aránya (%)		Magántanulók aránya (%)		Az előző tanévben 250 óránál többet hiányzó tanulók aránya (%)	
		összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében
	2008/2009						
	2009/2010						
	2010/2011						
	2011/2012						
	2012/2013						
	2013/2014						
	2014/2015						
	2015/2016						
	2016/2017						
	országos átlag 2016/2017						

4.4.17. számú t

tanév
2008/2009
2009/2010
2010/2011
2011/2012
2012/2013
2013/2014
2014/2015
2015/2016
2016/2017

Forrás: KIR, Önl

Forrás: KIR, Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

táblázat – Hátránykompenzáló programok

tanodai program létszám	HH/ HHH tanulók létszáma	tehetséggondozó program	HH/ HHH tanulók létszáma	nyári tábor	HH/ HHH tanulók létszáma	Alapfokú művészetoktatás	HH/ HHH tanulók létszáma

kormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

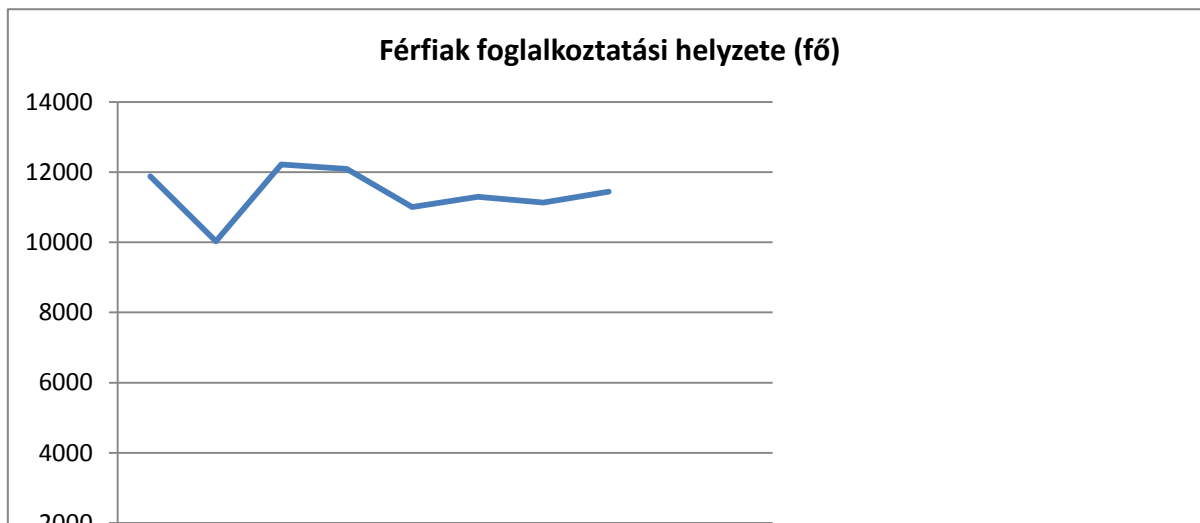
év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	11884	13022	N.A.	N.A.	653	681
2009	10028	13161	N.A.	N.A.	814	810
2010	12216	13066	N.A.	N.A.	787	754
2011	12087	13218	N.A.	N.A.	740	705
2012	11003	12418	N.A.	N.A.	789	730
2013	11295	12275	N.A.	N.A.	770	692
2014	11133	12061	N.A.	N.A.	573	535
2015	11443	10536	N.A.	N.A.	503	442
2016						
2017						

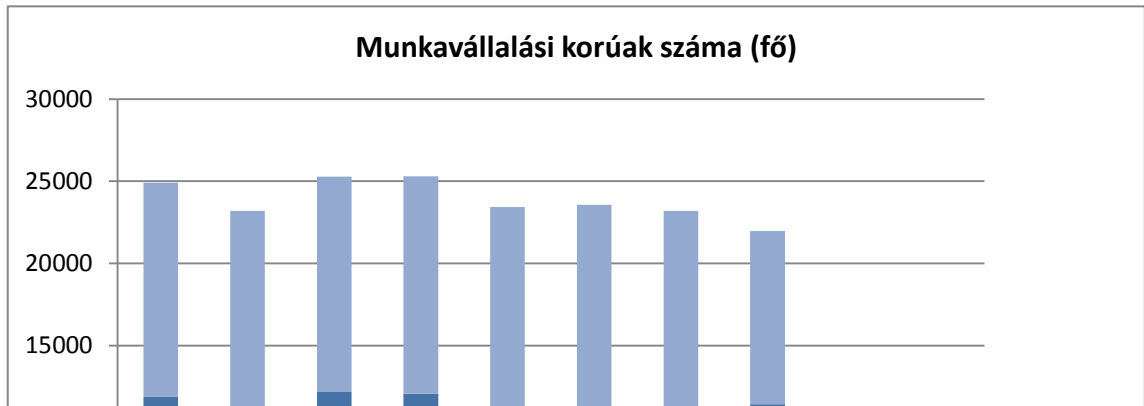
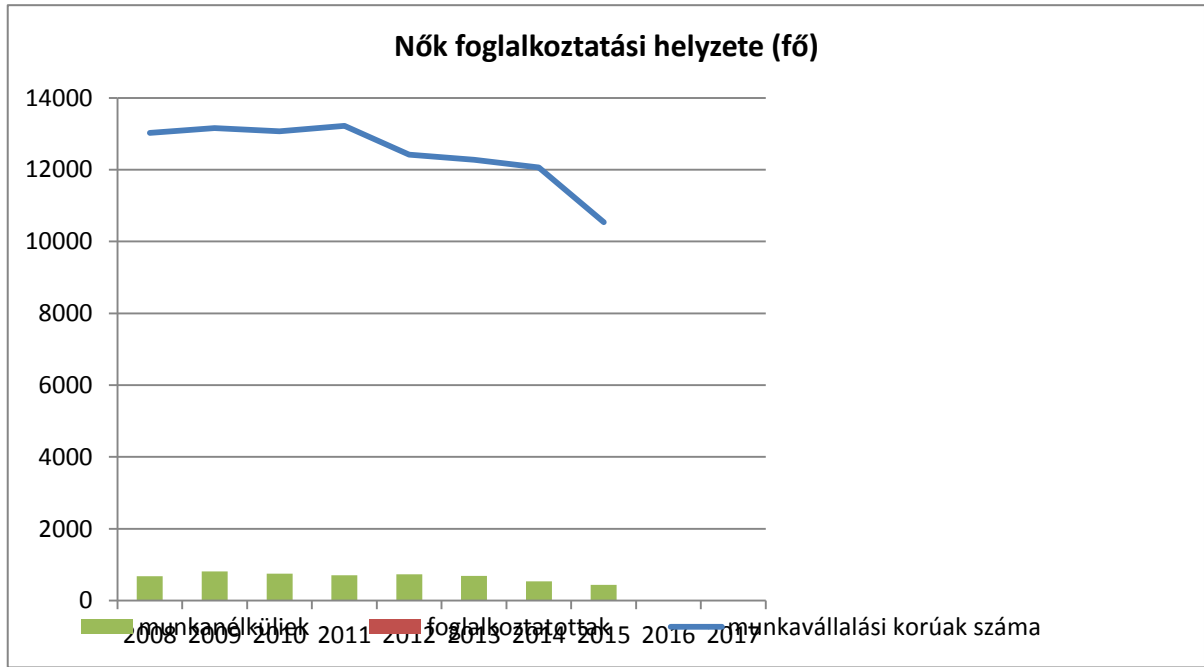
Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

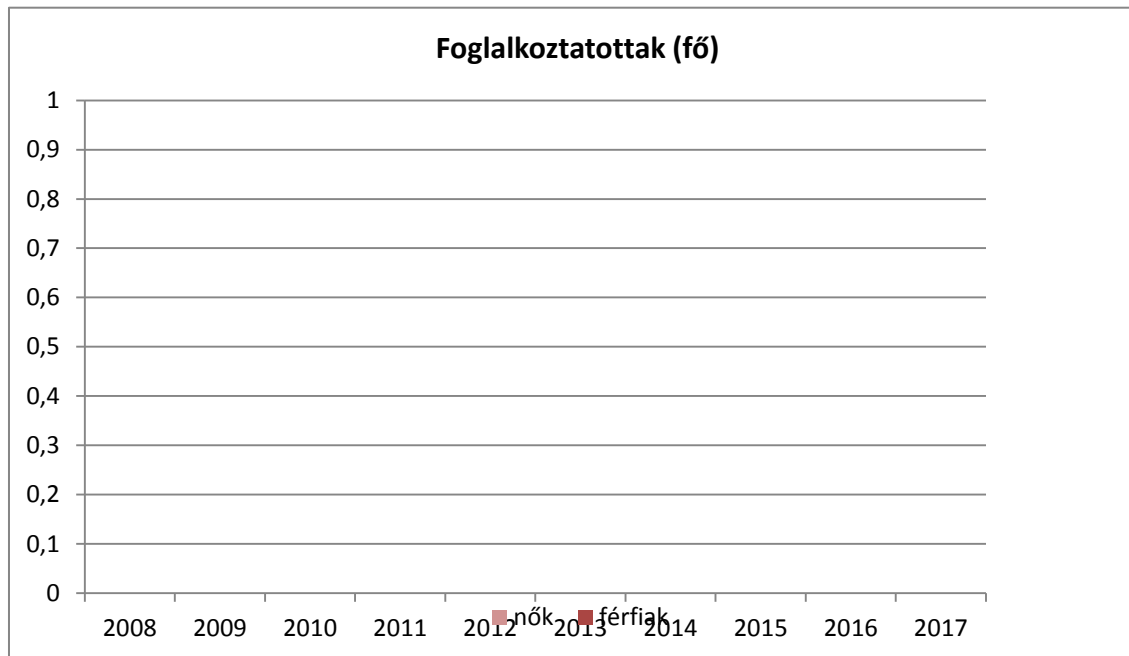
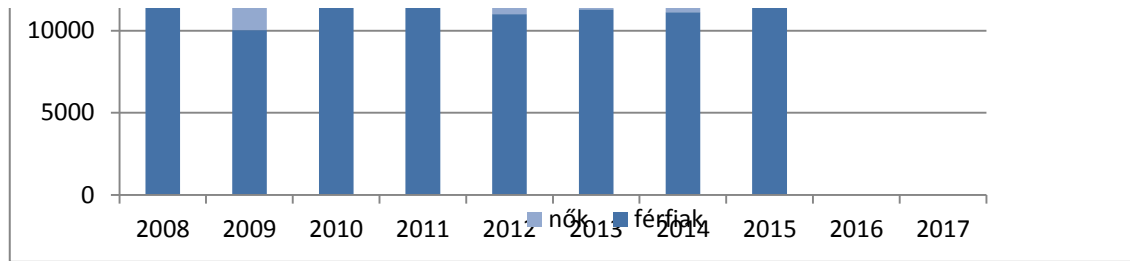
5.1.2. számú táblázat - Nők részvétele

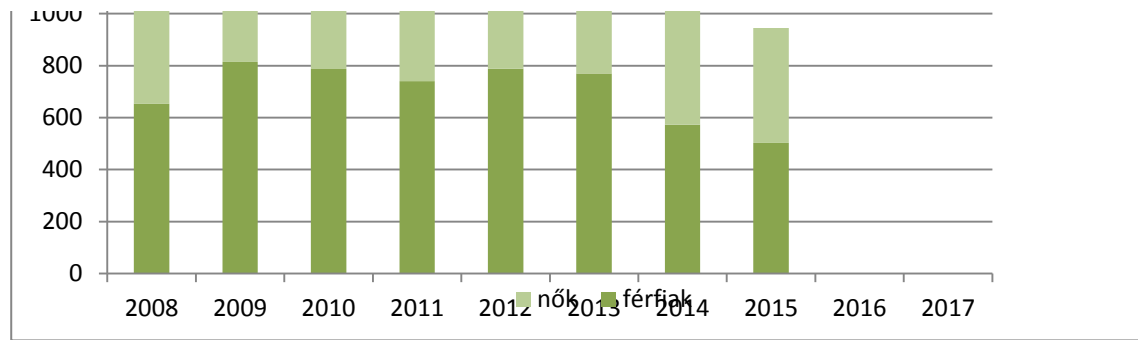
év	Foglalkoztatást segítő programok száma
2008	
2009	
2010	
2011	
2012	
2013	
2014	
2015	
2016	
2017	

Forrás: Helyi adatgyűjtés

2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
13	1265	97
13	1258	97
13	1293	99
13	1223	94
13	1188	91
13	821	63
13	872	67
13	1114	86
13	1892	146
		#ZÉRÓOSZTÓ!

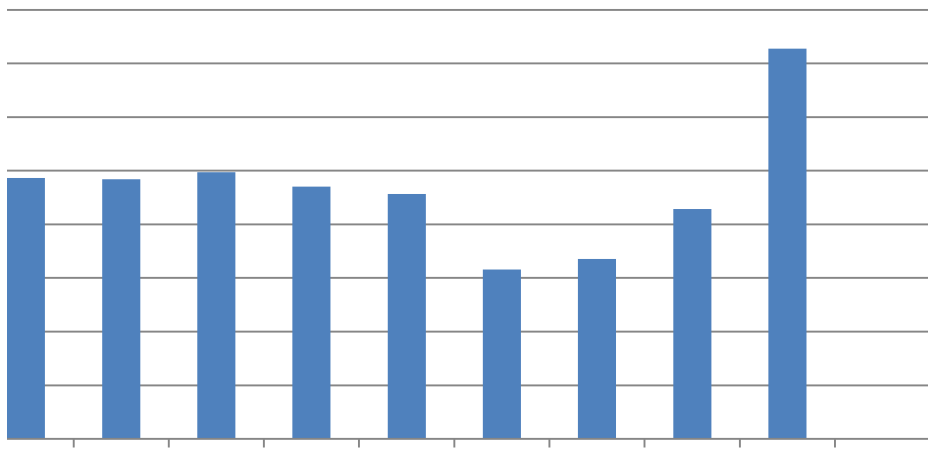
és helyi adatgyűjtés

5.4. számú táblázat - A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

év	rendőrök riasztása családi vizályhoz	tényleges feljelentések száma
2008		
2009		
2010		
2011		
2012		
2013		
2014		
2015		
2016		
2017		

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Egy védőnőre jutó gyermekek száma (fő)

Családon belüli erőszak

2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

rendőrkiszáratás családiszához 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017
tényleges feljelentése

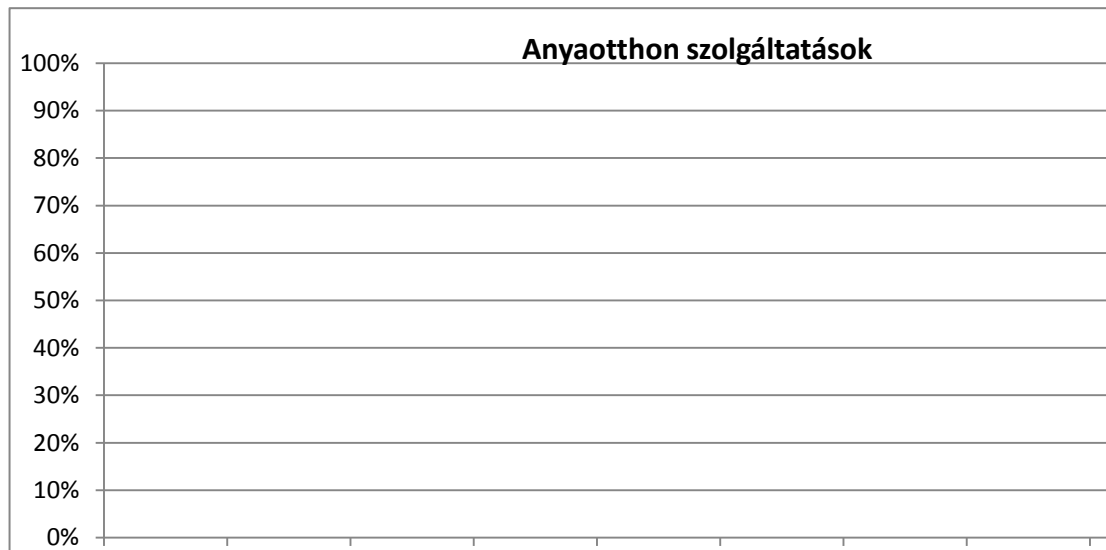
k

bírósági ítélet

5.5. számú táblázat - Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

év	önkormányzati anyaotthon a településen	önkormányzati anyaotthon a település 50 km-es körzetében	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaotthon a településen
2008			
2009			
2010			
2011			
2012			
2013			
2014			
2015			
2016			
2017			

Forrás: Helyi adatgyűjtés

k száma ■ bírósági ítélet

2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015

■ nem önkormányzati anyaothton 50 km-en belül ■ nem önkormányzati anyaothton

■ önkormányzati anyaothton 50 km-en belül ■ önkormányzati anyaothton

2008

0%

■ önkormányzati a
településen

■ önkormányzati a
település 50 km-

■ Nem önkormány
alapítványi) anya
településen

■ Nem önkormány
alapítványi) anya
50 km-es körzeté

2016

2017

inyatthon a

inyatthon a
-es körzetében

zati (egyházi,
atthon a

zati (egyházi,
atthon a település
ében

ések tagjai
Nő

5.7 számú táblázat - A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeménye

év	Intézkedések, pályázatok, programok száma a településen	Önkormányzati	Más állami szerv által támogatott	Civil
2008				
2009				
2010				
2011				
2012				
2013				
2014				
2015				
2016				
2017				

Forrás: Helyi adatgyűjtés

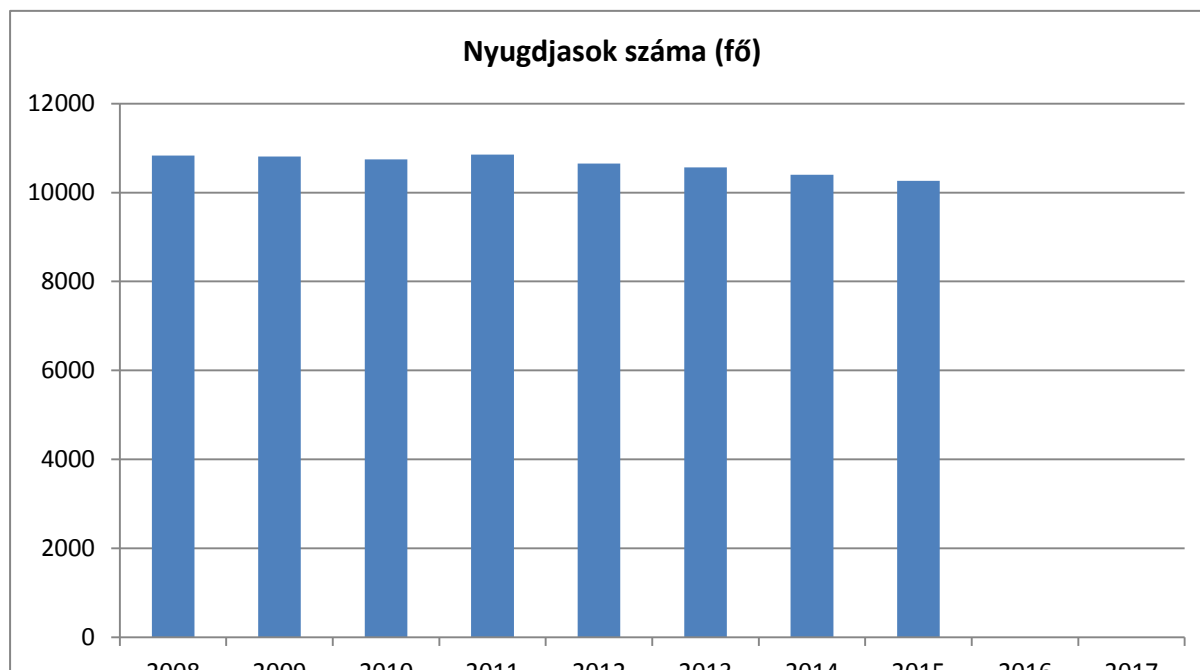

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	4269	6561	10830
2009	4287	6521	10808
2010	4318	6427	10745
2011	4297	6558	10855
2012	4192	6462	10654
2013	4090	6473	10563
2014	3998	6403	10401
2015	3903	6357	10260
2016			0
2017			0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

2008

2009

2010

2011

2012

2013

2014

2015

2016

2017

6.2.2. számú táblázat - Tevékeny idősor (lehetőségek a településen)

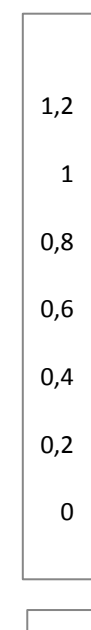
év	Önkormányzati	Munkaügyi Központ által támogatott	Civil	Egyéb	Összesen
	db	db	db	db	db
2008					0
2009					0
2010					0
2011					0
2012					0
2013					0
2014					0
2015					0
2016					0
2017					0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

6.2.3. szám

év
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017

Forrás: Helyi

2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

egyéb civil MK által támogatott önkormányzati

1,2
1
0,8
0,6
0,4
0,2
0

6.3.1. táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

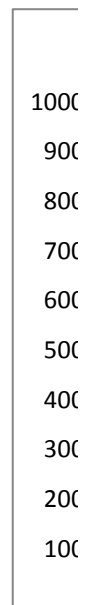
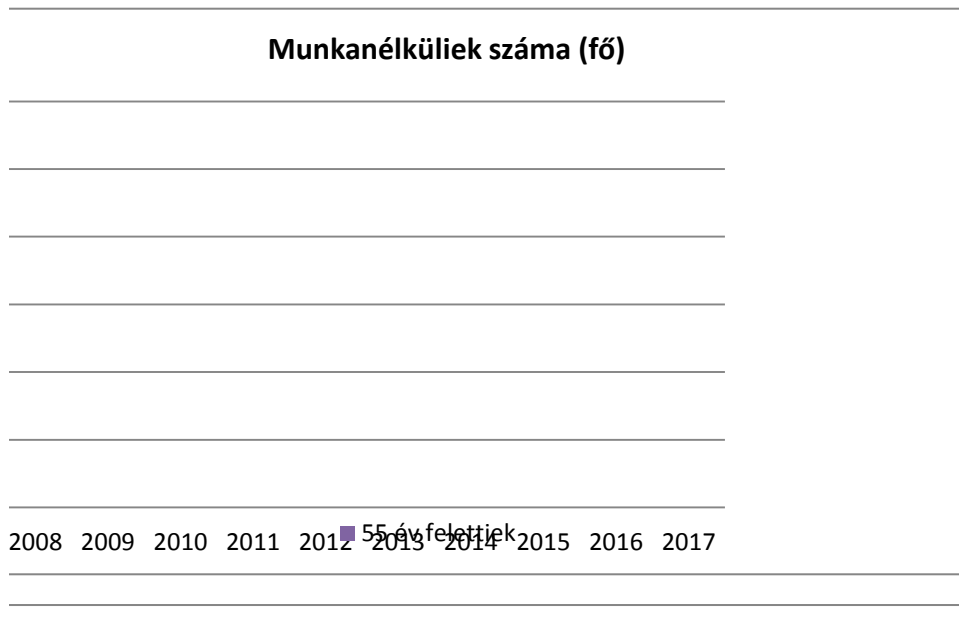
Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	fő	%		fő	%
		#ZÉRÓOSZTÓ!			#ZÉRÓOSZTÓ!
		#ZÉRÓOSZTÓ!			#ZÉRÓOSZTÓ!
		#ZÉRÓOSZTÓ!			#ZÉRÓOSZTÓ!
		#ZÉRÓOSZTÓ!			#ZÉRÓOSZTÓ!
		#ZÉRÓOSZTÓ!			#ZÉRÓOSZTÓ!
		#ZÉRÓOSZTÓ!			#ZÉRÓOSZTÓ!
		#ZÉRÓOSZTÓ!			#ZÉRÓOSZTÓ!
		#ZÉRÓOSZTÓ!			#ZÉRÓOSZTÓ!
		#ZÉRÓOSZTÓ!			#ZÉRÓOSZTÓ!
		#ZÉRÓOSZTÓ!			#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: Téli adatgyűjtés, TeIR

6.3.1. szám

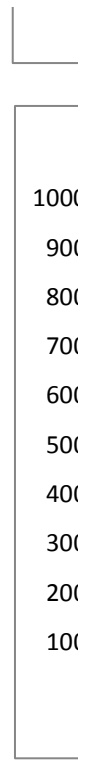
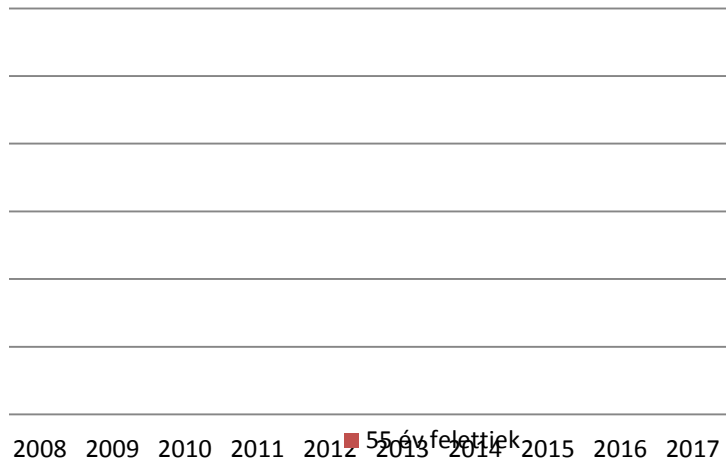
év
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017

Forrás: Téli

Tartós munkanélküliek száma (fő)

1. táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idősorúak száma

64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő idősorúak száma	
fő	fő	%
5311	104	2%
5462	93	2%
5560	91	2%
5722	91	2%
6397	120	2%
5183	72	1%
5581	65	1%
9302	93	1%
	94	#ZÉRÓOSZTÓ!
		#ZÉRÓOSZTÓ!

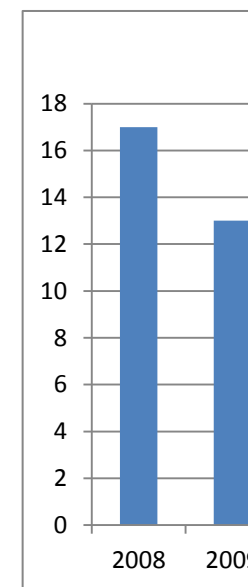
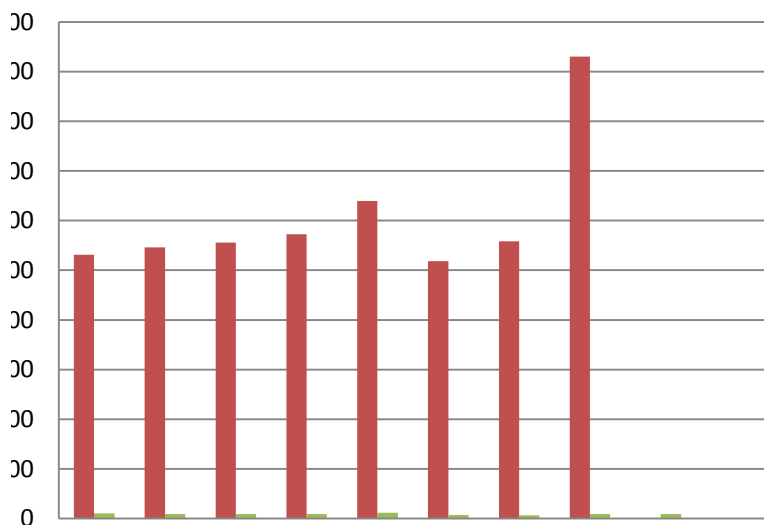
Forrás: KSH Tstar

6.3.2. számú táblázat

év
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017

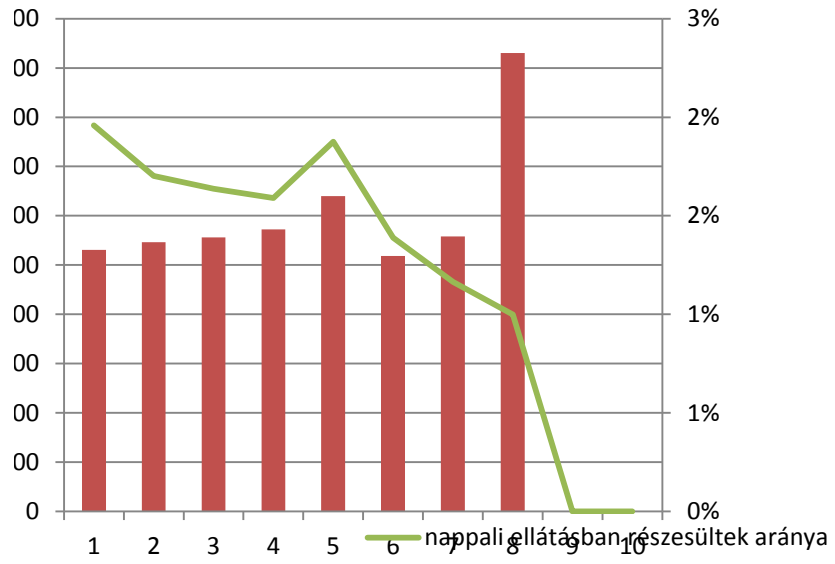
Forrás: TeIR, KSH

64 évnél idősebbek (fő)

2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

64 évnél idősebbek

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

időskorúak járadékában részesülők száma
17
13
10
12
14
13
12
11

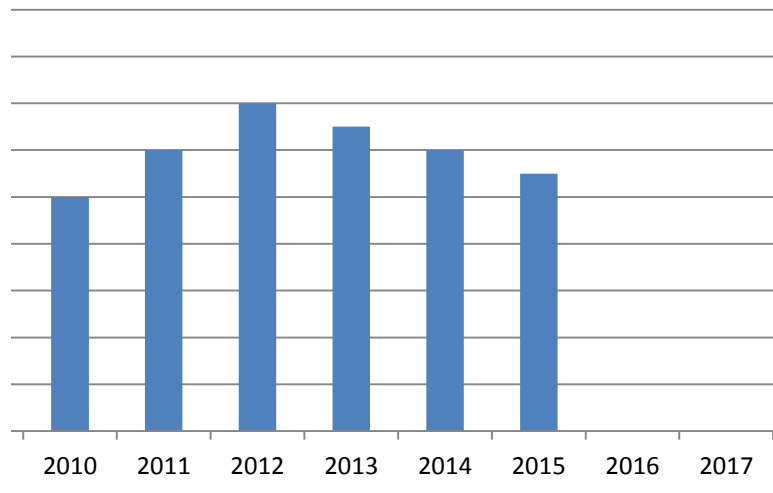
Forrás: Tstar

6.3.3. számú táblázat - Kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

év	Mozielőadás látogatása	Színházelőadás látogatása	Múzeumi kiállítás megtekintése	Könyvtár látogatása
	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom
2008				
2009				
2010				
2011				
2012				
2013				
2014				
2015				
2016				
2017				

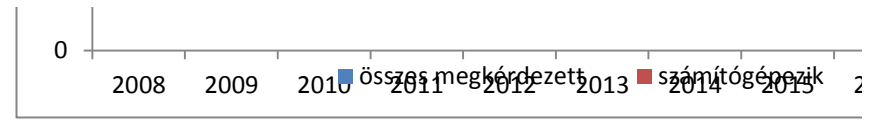
Forrás: Helyi adatgyűjtés

időskorúak járadékában részesülők (fő)

Internetet használni tudók száma	
fő	%
	#ZÉRÓOSZTÓ!
	#ZÉRÓOSZTÓ!
	#ZÉRÓOSZTÓ!
	#ZÉRÓOSZTÓ!
	#ZÉRÓOSZTÓ!
	#ZÉRÓOSZTÓ!
	#ZÉRÓOSZTÓ!
	#ZÉRÓOSZTÓ!
	#ZÉRÓOSZTÓ!
	#ZÉRÓOSZTÓ!
	#ZÉRÓOSZTÓ!

6.4. számú táblázat - Az időseket célzó programok a településen

év	Az idősebb célcsoport igényeit célzó programok száma
2008	
2009	
2010	
2011	
2012	
2013	
2014	
2015	
2016	
2017	

Forrás: Helyi adatgyűjtés

(fő)

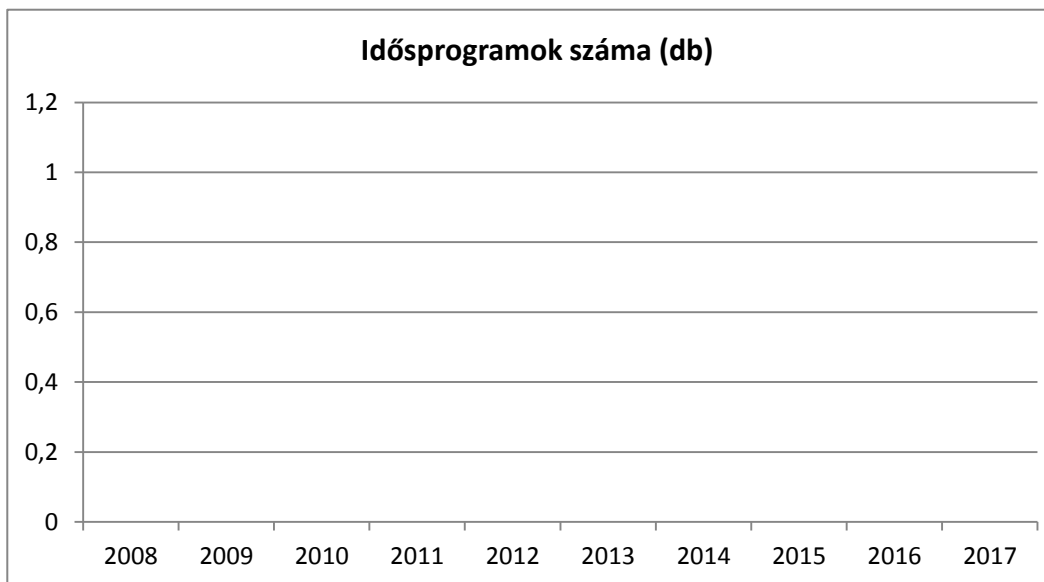

2016 2017 interneteizik

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	485	45
2009	476	22
2010	430	18
2011	1989	16
2012	1844	30
2013	1741	44
2014	1695	51
2015	1574	
2016		
2017		

Forrás: TeIR, KSH Tstar

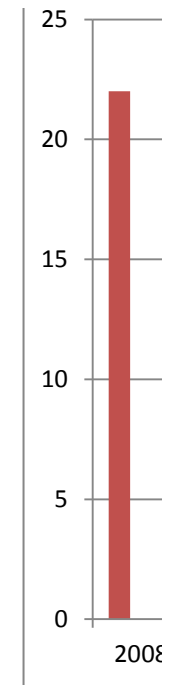
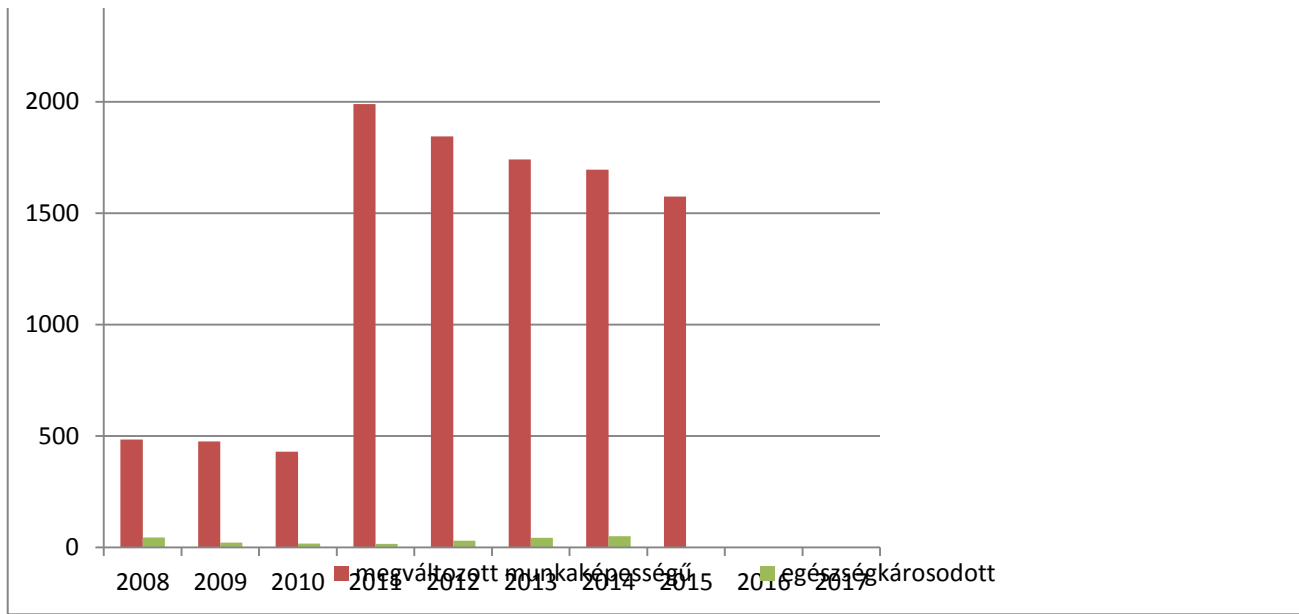
7.1.2. számú

év
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017

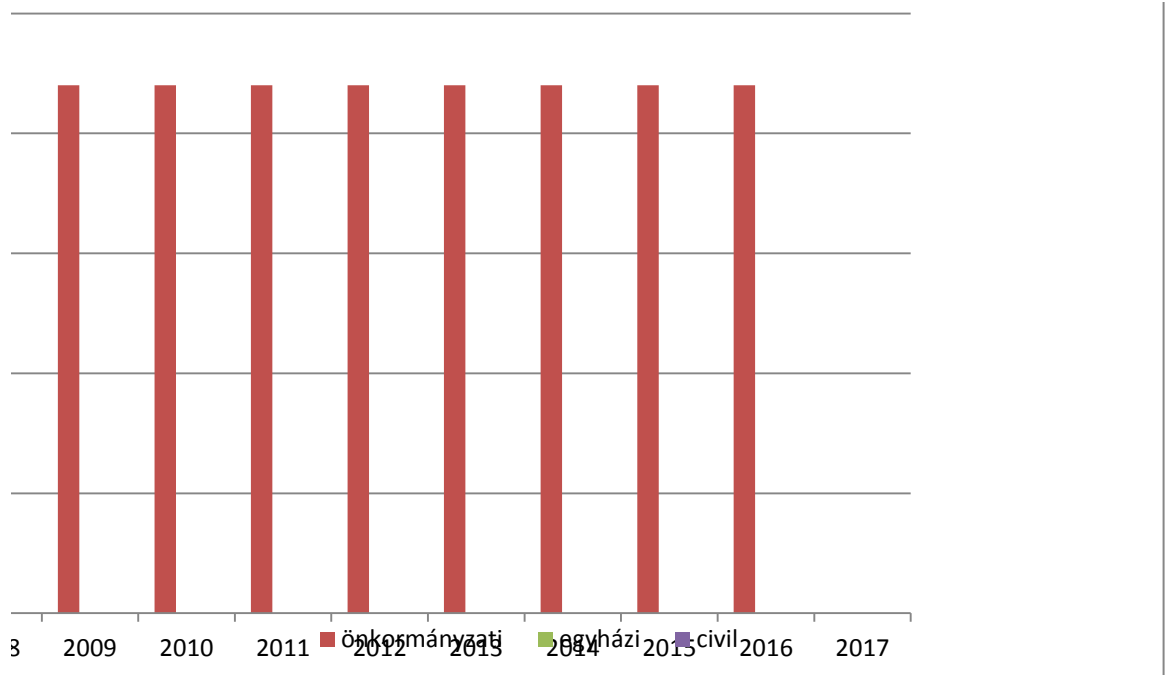
Forrás: TeIR,

szociális ellátásban részesülők száma (fő)

2500

Foglalkoztatásban

Foglalkoztatásban, a különféle típusú foglalkoztatásban résztvevők száma az alkalmazók szerinti megoszlásban		
Közférában foglalkoztatott (pl. önkormányzat, kormányhivatal, állami vagy önkormányzati fenntartású intézmény)	Non profit szervezet	Gazdasági vállalkozás

7.1.4. táblázat - A településen élő fogyatékos

	2010
falugondnoki vagy tanyagondnoki szolgáltatás	
étkeztetés	
házi segítségnyújtás	
jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	
családsegítés	
közösségi ellátás szenvedélybetegek részére	
közösségi ellátás pszichiátriai betegek részére	
támogató szolgáltatás	
nappali ellátás	

Forrás: helyi adatgyűjtés

7.2.1. táblázat - Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezmények

2016	2017

1993. évi III. tv. (Szt.) alapján pénzbeli ellátás	Fogyatékos személyek száma
Időskorúak járadéka	
Aktív korúak ellátása	
Rendszeres szociális segély	
Lakásfenntartási támogatás	
Ápolási díj	
Temetési segély	
Átmeneti segély	
Természetbeni ellátás	
Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság Itt azokra a fogyatékos személyekre kérdezünk, akik az önkormányzat javaslatára, rászorultsági alapon kapnak TAJ kártyát az OEP-től.	
Közgyógyellátás Ez a fogyatékos személyeknek alanyi jogon jár, nem fogyatékos személyek rászorultsági alapon vehetik igénybe. Mivel a településen élő fogyatékos személyek számának megállapítása nehéz, ez az adat is fontos mutató lehet.	
Adósságkezelési szolgáltatás	
Energia felhasználási támogatás	
Más jogszabályok alapján nyújtott ellátások	
Fogyatékosági támogatás	
Rokkantsági járadék	

Személygépkocsi átalakítási támogatás	
Közlekedési kedvezmény	
Személygépkocsi szerzési kedvezmény	
Parkolási igazolvány	

Forrás: helyi adatgyűjtés

7.3.1. táblázat – Akadálymentesítés 1.

		Igen/nem						
		Lift	Vakvezető sáv	Mozgáskorlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ
oktatási intézmények	alapfok							
	középfok							
	felsőfok							
egészségügyi intézmények	fekvőbeteg ellátás							
	járó beteg szakellátás							
	alapellátás							
kulturális, művelődési intézmények								
önkormányzati, közigazgatási intézmény								
igazságszolgáltatási, rendőrség, ügyészség								
szociális ellátást nyújtó intézmények								

Forrás: helyi adatgyűjtés, személyes tapasztalat, fogyatékos ügyi referens információi, fogyatékosok civil szervezetei

Igen/nem				
Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb

7.3.3. táblázat - Fizikai és infokommunikációs akadály

	Lift
Közterület (utca/járda, park, tér)	
Helyi és távolsági tömegközlekedés	
Buszpályaudvar, buszvárók	
Vasútállomás	

Forrás: helyi adatgyűjtés, a vizsgált területen az önkormá

mentésítettég a közlekedésben

Igen/nem							
Vakvezető sáv	Mozgáskorlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb

nyzat szociális ügyekkel foglalkozó munkatársától és az érdekvédelmi szervezetek vezetőitől

7.3.4. táblázat - Fogyatékos személyek rendelkezésére álló helyi szolgáltatások

	Az adott évben a szolgáltatást igénylő fogyatékos személyek száma						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
<i>ápolást, gondozást nyújtó intézmény</i>							
<i>rehabilitációs intézmény</i>							
<i>lakóotthon</i>							
<i>támogatott lakhatás</i>							
<i>átmeneti ellátást nyújtó fogyatékosok gondozóháza</i>							

Forrás: helyi adatgyűjtés

2017